

Valviran tilinpäätös ja toimintakertomus 2025

Kansikuva: Lupa- ja valvontavirasto

ISBN (PDF): 978-952-428-004-4

ISSN (verkkojulkaisu): 3087-792X

Julkaisun osoite: www.doria.fi/

Sivumäärä: 102

Kieli: Suomi

Kustantaja /Julkaisija: Lupa- ja valvontavirasto

Kuvailulehti

Julkaisusarjan nimi ja numero: Raportteja 5/2026

Julkaisun nimi: Valviran tilinpäätös ja toimintakertomus 2025

Tiivistelmä:

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran tilinpäätös ja siihen sisältyvä toimintakertomus on laadittu Valtiokonttorin ohjeistamalla tavalla. Toimintakertomus kuvaa toiminnallista tuloksellisuutta ja sen kehitystä sekä sen vaikutuksia yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehitykseen.

Johdon katsaukseen on koottu tärkeimmät päättäneen vuoden toiminnan tulokset sekä toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset.

Tuloksellisuuden kuvauksessa esitetään tärkeimmät tiedot toiminnan tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden toteutumisesta.

Vaikuttavuuden kuvauksessa kerrotaan, miten viraston toiminta on tukenut toimialan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista.

Toiminnallisen tehokkuuden tarkastelussa osoitetaan, miten tehokkaasti viraston tai laitoksen toiminta on organisoitu ja miten tehokkaasti se toimii.

Tuotokset ja laadunhallinta -luvussa esitetään tärkeimmät tiedot tuotetuista suoritteista sekä tiedot viraston palvelukyvyistä ja suoritteiden ja julkishyödykkeiden laadusta.

Henkisten voimavarojen hallinnan tietoina esitetään tärkeimmät tiedot henkilöstömäärästä, henkilöstön rakenteesta eri tehtäväryhmissä, henkilöstökuluista ja niiden rakenteesta ja työhyvinvoinnista sekä niiden kehityksestä samoin osaamisen ja muun aineettoman pääoman kehityksestä sekä toimintojen ja palveluiden uusiutumisesta.

Tilinpäätösanalyysissä selvitetään tilinpäätöslaskelmiin sisältyviä seikkoja talouden kehityksestä ja rakenteesta sekä talouden ja tuloksellisuuden välisistä yhteyksistä. Luvussa analysoidaan, miten ja mihin rahaa on käytetty.

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma on viraston johdon kannanotto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaan ja tästä mahdollisesti johtuviin kehittämistarpeisiin.

Asiasanat: tilinpäätös, toiminta, raportointi, valtionhallinto, valvonta, tuloksellisuus, tulosjohtaminen

Informationssida

Publikationsseriens namn och nummer: Rapporter 5/2026

Publikationens namn: Verksamhetsberättelse år 2025 för Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Valvira

Presentationsbladets sammandrag:

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valviras bokslut och tillhörande verksamhetsberättelse har gjorts upp på det sätt som Statskontoret har föreskrivit. Verksamhetsberättelsen beskriver den funktionella effektiviteten och dess utveckling och effekter på utvecklingen av den samhälleliga genomslagskraften.

I ledningens översikt samlas de viktigaste resultaten av verksamheten under det gångna året och på förändringar i omvärlden.

I beskrivningen av resultatmålen presenteras de viktigaste uppgifterna om verksamhetens resultatmål och hur de har verkställts.

I beskrivningen av verkningsfullhet redogörs för hur ämbetsverkets verksamhet har stött uppnåendet av målen för den samhälleliga verkningsfullheten inom branschen.

Granskningen av den funktionella effektiviteten visar hur effektivt ämbetsverkets eller inrättningens verksamhet är organiserad och hur effektivt den fungerar. I kapitlet om produktion och kvalitetsledning presenteras de viktigaste uppgifterna om de prestationer som producerats samt uppgifter om ämbetsverkets betjämningsförmåga och kvaliteten på prestationerna.

Uppgifterna om hanteringen av mänskliga resurser innehåller de viktigaste uppgifterna om antalet anställda, personalstrukturen i olika uppgiftsgrupper, personalutgifterna och deras struktur samt arbetshälsa och utvecklingen av dessa samt dessutom om utvecklingen av kunskaper och annat immateriellt kapital och om förnyelser när det gäller funktioner och service.

Bokslutsanalysen redogör för faktorer som påverkar bokslutskalkylerna i fråga om ekonomisk utveckling och struktur samt sambandet mellan ekonomin och resultatet. I kapitlet analyserar man hur och till vad pengarna har använts.

Utlåtandet om den interna kontrollen och de väsentligaste utvecklingsobjekten är ett ställningstagande från ämbetsverkets ledning om den interna kontrollen och riskhanteringen och eventuellt existerande utvecklingsbehov.

Ämnesord: bokslut, verksamhet, rapportering, statsförvaltning, tillsyn, resultat, resultatstyrning

Sisällys

Kuvailulehti.....	4
Informationssida	5
1 Johdon katsaus	8
2 Tuloksellisuus	13
3 Vaikuttavuus	30
4 Toiminnallinen tehokkuus	37
4.1 Toiminnan taloudellisuus.....	37
4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	38
5 Tuotokset ja laadunhallinta	40
5.1 Sosiaali ja terveydenhuollon ohjaus, luvat ja valvonta	40
5.1.1 Ammattihenkilöiden laillistukset ja nimikesuojaukset	40
5.1.2 Yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien rekisteröinnit	45
5.1.3 Terveystä ja tutkimusta koskevat luvat	48
5.1.4 Suunnitelmaperusteinen valvonta.....	49
5.1.5 Reaktiivinen valvonta.....	51
5.1.6 Ammattihenkilöiden valvontalautakunta	54
5.1.7 Ammattihenkilön omaan pyyntöön perustuvat ammattioikeuksien poistopäätökset.....	55
5.2 Asiakastietolain ja toisiolain mukainen ohjaus ja valvonta	56
5.3 Varhaiskasvatuksen ohjaus ja valvonta	56
5.4 Alkoholilupahallinto ja -valvonta	57
5.5 Alkoholihallinnon ohjaus ja alkoholimarkkinoinnin valvonta	61
5.6 Tupakkalain mukainen ohjaus ja valvonta	63
5.7 Terveysuojelulain mukainen ohjaus, lupahallinto ja valvonta.....	67
5.8 Valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta (Tukija)	70
5.9 Adoptiolautakunta.....	72
6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	75
7 Tilinpäätösanalyysi.....	79
7.1 Rahoituksen rakenne	79
7.2 Talousarvion toteutuminen	80
7.3 Tuotto- ja kululaskelma	80
7.4 Tase	81
8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	82
9 Arviointien tulokset	83
10 Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä.....	84
Talousarvion toteutumalaskelma	85
Tuotto- ja kululaskelma	86
Tase	87
Liitetiedot	89

Allekirjoitukset.....	99
Tilintarkastajan merkintä.....	100

1 Johdon katsaus

Valviralla oli vuoden 2025 aikana kolme tehtäväkokonaisuutta: uuden Lupa- ja valvontaviraston suunnitteluun ja toimeenpanoon osallistuminen, entisten runsaiden tehtäviensä hoitaminen sekä uuden lainsäädännön mukaisten uusien tehtävien haltuunotto ja suunnittelu.

Vuosi 2025 oli suurelta osin valmistautumista valtion aluehallinnon uudistukseen. Tehtävien siirtäminen uuteen Lupa- ja valvontavirastoon oli erityisenä huomion kohteena kaikessa Valviran toiminnassa. Valvira osallistui kokoaan huomattavasti suuremmalla työmäärällä uuden viraston rakentamiseen, mikä merkitsi muiden tehtävien priorisointia lainsäädännön ja tulossopimuksen sallimissa puitteissa. Haasteellisesta muutostilanteesta huolimatta Valvira saavutti tulostavoitteet lähes täysin ja osittain ne ylittäen.

Valviran ja aluehallintovirastojen yhteisen sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelman toteuttaminen jatkui koko vuoden ajan. Suunnitelmaperusteisella valvonnalla tuettiin hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän sekä Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön (YTHS) omavalvontaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa. Yhtenä tärkeänä valvontaohjelman teemana oli yhteisöllinen asuminen ja kotihoito vanhuspalveluissa. Hyvinvointialueiden omavalvontaa tuettiin yhteisöllisen asumisen järjestämisessä, asiakkaiden itsemääräämisoikeuden varmistamisessa ja toimitilojen palo- ja pelastusturvallisuudessa. Valvontaohjelman seurannan tulokset muun muassa osoittivat, että lapsiperheiden palvelujen ja lastensuojelun omavalvonta on kehittynyt oikeaan suuntaan.

Ratkaistujen valvonta-asioiden määrä nousi edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2025 ratkaistiin yhteensä 1540 terveydenhuollon valvonta-asiaa, mikä on lähes 100 enemmän kuin vuonna 2024. Sosiaalihuollon valvonta-asioita ratkaistiin 271, mikä on 149 enemmän kuin vuonna 2024.

Valvira sai vuonna 2024 antamaansa määräykseen perustuen neljältätoista hyvinvointialueelta ja HUS-yhtymältä selvitykset kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsyn saattamisesta lainmukaiseksi. Selvityksistä kävi ilmi, että paljon toimenpiteitä oli tehty hoitoon pääsyn parantamiseksi, ja suurella osalla alueista tilanne on parantunut selvästi, mutta ei kuitenkaan riittävästi. Tämän vuoksi Valvira määräsi yhdeksän hyvinvointialuetta ja HUS-yhtymän saattamaan kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsyn lainmukaiseksi ja tehosti määräyksiä uhkasakolla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajarekisteri Soterin ja siihen rekisteröinnin kehittämisessä keskityttiin erityisesti käytettävyyden ja hakemusten käsittelyn sujuvuuden parantamiseen. Lisäksi Soteriin toteutettiin valvontatoiminnallisuudet. Sosiaali- ja terveydenhuollon hakemusten käsittelyaikojen lyhentämiseksi tehtiin paljon työtä, joka edelleen jatkuu. Hakemusten käsittelyajan mediaani oli Valvirassa noin 1,2 kuukautta. Aluehallintovirastot mukaan lukien mediaani oli noin 1,4 kk. Vuonna 2024 käsittelyaikojen mediaani oli noin 1,9 kk. Yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien lupahakemusten käsittelyaikojen mediaani oli 0,5 kk.

Vuonna 2025 terveydenhuollon ammattioikeuksista tehtiin yhteensä 20 883 päätöstä ja sosiaalihuollon ammattioikeuksista 12 316 päätöstä. Päätösmäärät kasvoivat hieman edellisvuodesta sekä terveydenhuollossa että sosiaalihuollossa. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnan päätösten määrä jatkoi kasvuaan. Yhteensä päätöksiä tehtiin 425, 36 päätöstä edellisvuotta enemmän. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattioikeus menetettiin vuonna 2025 useammin kuin vuonna 2024. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta teki 161 sosiaali- ja terveydenhuollon ammattioikeuden menetystä koskevaa päätöstä, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 132. Ammattihenkilöiden omat pyynnot ammattioikeuksien poistamiseksi vähenivät.

Uuden kyberturvallisuuslain toimeenpano tehtiin onnistuneesti. Huhtikuussa voimaan tullut laki velvoittaa terveydenhuollon toimijoita ilmoittautumaan Valviran toimijaluetteloon ja raporttoimaan Valviralle merkittävistä kyberturvallisuushäiriöistä. Velvoitteet koskevat hyvinvointialueita ja kaikkia terveydenhuollon organisaatioita, jotka työllistävät vähintään 50 henkilöä tai joiden vuosiliikevaihto ja taseen loppusumma ylittää 10 miljoonaa euroa.

Valvira toteutti suunnitellun asiakirjatarkastuksen kaikille Suomessa toimiville hedelmöityshoitoklinikoille loppuvuodesta 2024. Tarkastuksen mukaan hedelmöityshoitoklinikoilla on selkeät toimintamallit sukusolujen ja alkuiden luovuttajien rekrytointiin, asiakirjojen laadintaan sekä luovuttajien ja hoitoa saavien neuvontaan. Tarkastuksella saatiin samalla tietoa lahjasoluhoidoista tarjoavien klinikoiden valmiudesta vuonna 2026 alkaviin tietoluovutuksiin.

Savuttomia nikotiinituotteita koskeva tupakkalain muutos toi uusia rajoituksia muun muassa nikotiinipussien myyntiin, koostumukseen ja pakkauksiin. Valvira päivitti tupakkalakia koskevaa ohjeistustaan ja rekistereitään lakimuutosta vastaavaksi. Aikaisempiin vuosiin verrattuna nikotiinipussien markkinoilletulo on lisännyt huomattavasti Valviran ohjaus- ja valvontatyötä kokonaisuudessaan.

Alkoholiasioissa varauduttiin useampaan alkoholilainsäädännön muutokseen, ja Valvira oli aktiivisesti tukemassa sosiaali- ja terveysministeriön (STM) tekemää lainvalmistelutyötä. Lakimuutosten voimaantulo ja toimeenpano kuitenkin siirtyivät vuoteen 2026. Alkoholien markkinoinnissa ohjausta annettiin etenkin sosiaalisessa mediassa tapahtuvan mainonnan osalta.

Terveysturvallisuuslain uudistuksen valmistelu STM:n johdolla jatkui, ja Valvira osallistui tiiviisti sekä uudistuksen ohjausryhmän ja sen asettamien alatyöryhmien toimintaan. Alatyöryhmät käsitelivät muun muassa yleistä terveysturvallisuutta, hallintomenettelyjä, sanktioita ja maksusäännöksiä, valmius- ja varautumissäännöksiä sekä vesi- ja sisäilma-asioita.

Mittavan muutoksen keskellä Valvira pystyi Soteri-rekisterin kehittämisen ohella jatkamaan myös muuta kehittämistyötä, jota muun muassa monet lakimuutokset edellyttivät. Muita kehittämisen painopisteitä olivat tietoon perustuvan valvonnan kehittäminen, alkoholirekisteri Allun kehittäminen sekä tekoälyasetuksen mukaisen valvonnan valmistelu. Palvelujen tietoturvaa parannettiin siirtämällä asianhallintajärjestelmä Sampo onnistuneesti pilviympäristöön.

Valvira osallistui aktiivisesti STM:n hallinnonalan tuottavuusyhteistyöhön ja toimeenpani tarvittavat tehostamistoimenpiteet. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus on viraston toiminnan päättyessä hyvällä tasolla.

Uuden lainsäädännön mukaisten tehtävien suunnittelussa valmistauduttiin muun muassa tekoälyasetuksen ohella muun muassa CER-lain toimeenpanoon (laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta).

Valviralla on vakiintunut rooli valmiuden ja varautumisen yhtenä tilannekuvaviranomaisena. Tiivis mukanaolo monissa STM:n hallinnonalan valmiusasioden työryhmissä ja yhteistyö- ja tilannekuvakokouksissa jatkui. Valvira osallistui useisiin valmiusharjoituksiin, kuten Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen järjestämään OLKI25-säteilyonnettomuusharjoitukseen, kemikaalionnettomuuden seurauksia käsitelleeseen Maailman terveysjärjestö WHO:n järjestämään kansainväliseen WHO-JADE (Joint Assessment and Detection of Events) -harjoitukseen sekä elintarvike- ja vesihuollon toimintavarmuutta käsittelevään poikkihallinnolliseen elintarvike- ja vesihuoltopoolin harjoitukseen. Osana valmiuden ja varautumisen parantamista Valvira järjesti yhteistyössä Ruokaviraston ja Säteilyturvallisuuskeskuksen kanssa säteilyvaaratilannetta käsittelevän YMPPI24/25-valmiusharjoituksen kuntien terveysturvallisuusviranomaisille.

Vastuullisuusraportti laadittiin aikaisempien vuosien tapaan, ja Valvira osallistui hallinnonalan vastuullisuusverkoston toimintaan. Vuoden 2025 toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden suunnitelmaa toteutettiin monin eri tavoin osana osastojen toimintaa esimerkiksi sähköisen asioinnin saavutettavuutta kehittämällä. Henkilöstön osaamista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymyksissä vahvistettiin. Valvira vaikutti myös yhdenvertaisuusasioiden neuvottelukunnassa.

Kansainvälinen yhteistyö jatkui. Valvira isännöi yhdessä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa pohjoismaisten valvontaviranomaisten sekä tutkimus- ja kehittämislaitosten pääjohtajakokoukseen Helsingissä. Valvira oli myös mukana suunnittelemassa pohjoismaista valvontaviranomaiskonferenssia (Nordic Supervisory Conference) Norjan Stavangeriin. Tapahtuma järjestettiin nyt ensimmäisen kerran pandemian jälkeen. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan kehittäminen jatkui myös eurooppalaisessa SINC-verkostossa (International Innovation Network for Health & Care Regulators). Samoin jatkettiin aktiivista roolia pohjoismaisissa verkostoissa. Nordiska Gruppen för Hälsopersonal -yhteistyöryhmä kokoontui Suomessa Valviran puheenjohtajuudella. Tapaamisessa käsiteltiin ajankohtaisia terveydenhuollon ammattioikeus- ja valvonta-asioita. Vuoden aikana oli myös kahdenväliset tapaamiset Ranskan, Viron ja Singaporen valvontaviranomaisten edustajien kanssa näiden Suomen vierailujen yhteydessä. Kaikissa näissä kansainvälisissä tapahtumissa uuden viraston rakentaminen oli suuren mielenkiinnon kohteena.

Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen on ollut etusijalla muutokseen valmistautumisen yhteydessä. Aiempien vuosien tapaan myös vuonna 2025 henkilöstön työtyytyväisyyttä selvitettiin henkilöstötutkimuksella, HenkilöstöBarolla. Tutkimus oli kokonaisuudessaan uudistunut, minkä vuoksi aiempien vuosien kyselyjen tulokset eivät ole vertailukelpoisia nyt toteutetun tutkimuksen kanssa.

Monin tavoin kuormittavasta muutostilanteesta huolimatta Valviran henkilöstön työtyytyväisyys oli pysynyt hyvällä tasolla. HenkilöstöBaron kokonaistulos oli 3,19 asteikolla 1–4 (hyvä taso = 2,80–3,24). Henkilöstön antamat työkykypisteet asteikolla 0–10 olivat 8,07 (8–9 = hyvä). Henkilöstön antama arvio esihenkilötyöstä oli erittäin hyvä, 3,46. Henkilöstö myös koki, että oma työ on arvostettua ja että se on merkityksellistä (3,32).

Vuosi 2025 oli Valviran viimeinen toimintavuosi. Kaikki Valviran tehtävät ja myös valtaosa aluehallintovirastojen tehtävistä on siirtynyt vuoden 2026 alussa toimintansa aloittaneeseen uuteen Lupa- ja valvontavirastoon. Tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa lupa- ja valvontakäytäntöjä alueesta riippumatta sekä sujuvoittaa prosesseja ja palvelua. Sosiaali- ja terveysalan valvonta selkeytyy, kun sitä tehdään jatkossa Valviran ja kuuden aluehallintoviraston sijaan yhdessä valtakunnallisessa virastossa.

Valvira on kannattanut uudistusta ja koko kuluneen vuoden ajan osaltaan varmistanut, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttä uudessa Lupa- ja valvontavirastossa, ja että virastolla on kaikki se asiantuntemus ja valtakunnallinen osaaminen käytettävissään, mitä henkilöstölle on Valviran 18 toimintavuoden aikana kertynyt. On tärkeää, että Valviran hyvät käytännöt siirtyvät Lupa- ja valvontavirastoon.

Lämmin kiitos Valviran henkilöstölle erinomaisesta työstä sekä joustavuudesta ja sitoutumisesta virastouudistukseen. Kiitos myös asiakkaille ja sidosryhmille vuodesta 2025. Tärkeä työ asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä ihmisen elinympäristön turvallisuuden hyväksi jatkuu Lupa- ja valvontavirastossa.

2 Tuloksellisuus

1. Turvaamme väestön hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden kaikissa tilanteissa

1.3 Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekuva, valmius ja varautuminen on parantunut sekä väestön ja toimialan kriisinkestävyys on vahvistunut.

1.3.1 Palvelujärjestelmän valmiuden ja varautumisen parantaminen.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Valvira on varmistanut säännönmukaisen yhteistyön valmiuskeskusten kanssa sekä huolehtinut roolinsa mukaisista toimenpiteistä ajantasaisen tilannekuvan luomisessa (2024-2027). Valvira on jatkanut Soteri-rekisterin jatkokehitystä ajantasaisen tietopohjan ja tilannekuvan varmistamiseksi.	Yhteistyö ja tilannekuvatyö valmiuskeskusten kanssa vakiinnutettu. Soteri-rekisterin kehitystyötä on jatkettu aktiivisesti ajantasaisen tietopohjan ja tilannekuvan varmistamiseksi.	4 3

2. Varmistamme vaikuttavat etuudet ja palvelut kestävällä tavalla

2.1 Palvelureformin toimeenpano on käynnissä ja sosiaali- ja terveydenhuolto toteutuu mahdollisimman yhdenvertaisesti, laadukkaasti, yhteen toimivasti ja kustannusvaikuttavasti koko maassa.

2.1.1 Palvelureformin toimeenpano.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Valvira on osallistunut yhteistyössä THL:n ja aluehallintovirastojen kanssa vuotuisiin selvityksiin liittyvään prosessiin sekä erityisesti tiedon arviointiin ja raportointiin koskevaan kehitystyöhön erikseen sovitusti (2024–2027). Hyvinvointialueita koskeva selvitys on laadittu yhteistyössä aluehallintovirastojen ja THL:n kanssa yhteisesti sovittujen kehittämistavoitteiden pohjalta sekä huomioiden STM:n ohjaus asiassa (tavoitetaso 2025).	Valvira on laatinut hyvinvointialueiden selvityksen pyydettyssä aikataulussa yhteistyössä aluehallintovirastojen ja THL:n kanssa. Valvira on huomionnut selvityksen teossa STM:n ohjauksen ja THL:n näkemykset. Valvira on osallistunut raportoinnin kehittämiseen STM:n ja THL:n kanssa.	4
Valvira on ohjannut valvovien viranomaisten yhteistä kehitystyötä, jossa luodaan yhteistyössä THL:n kanssa virastoille kyvykkyys arvioida valvontahavaintojen merkitystä taloudellisen kestävyuden kannalta samoin kuin valvovien viranomaisten ratkaisujen vaikutuksia hyvinvointialueiden toimintaedellytyksiin ja palvelujen saatavuuteen (tavoitetaso koko kaudelle 2024–2027).	Yhteistyö THL:n kanssa kyvykkyuden kehittämiseksi on aloitettu ja THL on antanut Valviralle ja aluehallintoviranomaisille koulutusta asiasta. Tietolähteitä, joita arvioinnissa voidaan käyttää, on kartoitettu ja luotu ensimmäiset mallit tietojen kokoamiseksi ja hyödyntämiseksi.	4
Valvira on osaltaan varmistanut, että hyvinvointialueiden ohjauksen ja sen tuen roolit ja vastuut ovat selkeät, sekä ohjaus ja tuki on mahdollisimman yhdenmukaista. Valvira on varmistanut aluehallintovirastojen ohjauksella hyvinvointialueiden kansallista strategista ohjausta tukevat sujuvat toimintakäytännöt sekä yhteistyön menettelytavat ohjaamiseen osallistuvien toimijoiden kanssa (tavoitetaso koko kaudelle 2024–2027).	Valvira on tiiviissä yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa varmistanut, että ohjaus ja tuki hyvinvointialueille on mahdollisimman yhdenmukaista. Yhteisiä linjauksia on tehty tilanteen edellyttäessä. Valvira on järjestänyt webinaareja hyvinvointialueille aluehallintovirastojen kanssa.	3,5

Valvonnan vaikuttavuus on kasvanut ja Valvira on edistänyt valvonnan yhtenäisyyttä ja viranomaisten yhteistyötä. Valvonta perustuu toiminnasta saatavaan tietoon sekä valvonnassa syntyneisiin tietoihin. Valvonnassa syntynyt tieto on mahdollisimman avointa ja muiden toimijoiden käytettävissä (2024–2027): Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontatietojen välittämisen mahdollistava ratkaisu kehitetty ja valmis käyttöön otettavaksi (tavoitetaso vuodelle 2025).	Valviran ja aluehallintovirastojen oman valvontatiedon luotettavuudessa on vielä puutteita, joten analysointia ei vielä ole voitu tehdä systemaattisesti. Korjaustoimenpiteitä tehdään koko ajan. Myös THL:n rekisteritietoa on saatu aiempaa kattavammin valvonnan käyttöön, joten tavoitteen saavuttamisessa on edistytty. Valvontatietojen välittämisen mahdollistavan ratkaisun määrittelyt ovat valmiit ja tietosisällöt selvät. Teknistä toteutusta ei kyetty tekemään 2025 aikana, koska kriittisempiä Soterin kehitystehtäviä jouduttiin priorisoimaan.	3
Valvira on vahvistanut valvonnan painopistettä hyvinvointialueiden järjestämistehtävän ja omavalvonnan valvontaan sekä tähän liittyvään ohjaukseen, ja kohdentanut valvontaa valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti peruspalvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen. Valvonnan kohdentamisella Valvira on varmistanut omavalvontaa varmistavien menetelmien käyttöä toiminnan johtamisen ja kehittämisen työkaluna (2024–2027): Suunnitelmallista valvontaa jatketaan vahvalla omavalvonnan valvonnan painotuksella (tavoitetaso 2025).	Valvira on vahvistanut suunnitelmallisen valvonnan osuutta erityisesti hyvinvointialueille suunnatuilla webinaareilla ja ohjauksella.	3,5

Valvonta on suunnattu palveluihin, joiden saatavuudessa, turvallisuudessa tai oikea-aikaisuudessa on vakavimpia puutteita. Valvonnassa on kiinnitetty erityistä huomiota henkilöstön saatavuuteen ja riittävyteen sekä hoitoon ja palveluihin pääsyn toteutumisen varmistamiseen (2024–2027): Sote-valvontaohjelmaa on kohdennettu ja toimenpiteet on toteutettu. Suunnitelmallisen valvonnan kohdentamisessa huomioidaan erityisesti STM:n selvityksessä painotettuja osa-alueita (vuotuinen tavoitetaso kaikille tuloskauden vuosille).	Sote-valvontaohjelma on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Palveluihin pääsyn ja erikoissairaanhoidon pääsyn valvontaa tehty THL:n seurantatietojen perusteella.	4
Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian (2022–2026) toimeenpanosuunnitelman toimenpiteet on toteutettu (2024–2027): Valvira on tuottanut yhdessä STM:n hallinnonalan muiden virastojen, laitosten sekä palvelunjärjestäjien kanssa poliittisen päätöksenteon tueksi tietoa valvonnassa saaduista havainnoista asiakas- ja potilasturvallisuuteen vaikuttavista seikoista ja turvallisuuden toteutumisesta (vuotuinen tavoitetaso kaikille tuloskauden vuosille).	Valvira on tehnyt tiivistä yhteistyötä THL:n ja aluehallintovirastojen kanssa ja tehnyt suuntaviivat jatkotyölle.	3
Valvonnan vaikuttavuus on kasvanut ja Valvira on edistänyt valvonnan yhtenäisyyttä ja viranomaisten yhteistyötä. Valvonta perustuu toiminnasta saatavaan tietoon sekä toiminnasta syntyneisiin tietoihin. Valvonnasta syntynyt tieto on mahdollisimman avointa ja muiden toimijoiden käytettävissä (2024–2027): Analysoitua valvontatietoa on hyödynnetty aiempaa systemaattisemmin ja yhdenmukaisemmin valvontatehtävissä, myös yhteistyö THL:n sote-arviointitoiminnon kanssa (tavoitetaso 2025).	Valvira on jatkanut tiivistä yhteistyötä aluehallintovirastojen kanssa valvonnan yhtenäisyyden varmistamiseksi. Sote-valvontatiedon hyödyntämistä on edistetty parantamalla tietojen yhdenmukaisuutta. Valvontatietoa ei ole pystytty täysimääräisesti hyödyntämään.	3

Valvonta on suunnattu palveluihin, joiden saatavuudessa, turvallisuudessa tai oikea-aikaisuudessa on vakavimpia puutteita. Valvonnassa on kiinnitetty erityistä huomioita henkilöstön saatavuuteen ja riittävyys sekä hoitoon ja palveluihin pääsyn toteutumisen varmistamiseen (2024–2027): Valvira on kehittänyt yhdessä aluehallintovirastojen kanssa valvontalain mukaisen rekisteröintimenettelyn riskiperusteisuutta ja siitä johdettuja ohjeistuksia, tulkintalinjoja ja käsittelyn toimintamalleja eri palvelumuodoissa. Valvira on varmistanut Soteri-rekisterin toimivuuden sekä jatkokehityksen tukemaan valvontalain mukaista toimintaa (tavoitetaso 2025).	Hoitoon pääsyä ja palveluihin pääsyn valvontaa on tehty THL:n seurantatietojen perusteella. Valvontalain mukaista rekisteröintimenettelyn ohjeistusta ja toimintakäytäntöjä on tehty tiiviisti aluehallintovirastojen kanssa. Valvontalain muutokset yksin toimiviin palveluntuottajiin on tehty ja sen mukaiset ohjeistukset toteutettu yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa.	3,5
Valvonta on suunnattu palveluihin, joiden saatavuudessa, turvallisuudessa tai oikea-aikaisuudessa on vakavimpia puutteita. Valvonnassa on kiinnitetty erityistä huomioita henkilöstön saatavuuteen ja riittävyys sekä hoitoon ja palveluihin pääsyn toteutumisen varmistamiseen (2024–2027): Valvira on toteuttanut suunnitelman mukaisesti valvontaa, jolla edistetään sosiaali- ja terveydenhuollon tietoturvaa ja tietosuojaa sekä siihen liittyvää omavalvontaa (vuotuinen tavoitetaso kaikille tuloskauden vuosille).	Valvira on toteuttanut suunnitelmallista valvontaa asiakastietolain perusteella. Valvira on järjestänyt webinaarit sekä tietojärjestelmätoimittajille että palvelunantajille (kuten hyvinvointialueet).	4
Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian (2022–2026) toimeenpanosuunnitelman toimenpiteet on toteutettu (2024–2027): Valvovien viranomaisten johdolla on laadittu turvallisen etähoidon ja -palvelujen valvonnan kriteerit (tavoitetaso 2025).	Valvira on kartoittanut lainsäädännön edellyttämät etäpalvelujen tuottamisen reunaehdot ja päivittänyt etäpalveluiden tuottamisen verkkosivutekstin.	3,5

2.3 Sote-henkilöstön riittävyyden, saatavuuden ja pysyvyyden varmistamiseen on luotu edellytykset.

2.3.2 Henkilöstön riittävyyden, saatavuuden ja pysyvyyden edellytysten kehittäminen.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Valvira on osaltaan sujuvoittanut kansainvälistä rekrytointia nopeuttamalla ja sujuvoittamalla prosessejaan koskien EU/ETA-maiden ulkopuolella koulutettujen ammattihenkilöiden ammattioikeuden saamista (2024–2027): Valvira on tehostanut kokonaisuudessaan ammattioikeusprosessejaan siten, että ylläpidetään kykyä tarvittaessa käsitellä hakemuksia tehostetusti. Valvira on tehostanut ammattikorkeakoulujen osaamisen täydentämishankkeissa olevien 3. maissa kouluttautuneiden sairaanhoitajien hakemusprosessia tiiviissä yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Valvira on suunnitellut tiiviissä yhteistyössä korkeakoulujen kanssa tehostetun hakemusprosessin laajentamista muihin ammattiryhmiin.	3. maissa koulutettujen hakemukset on otettu käsittelyyn kahdessa kuukaudessa niiden saapumisesta. EU/ETA-maissa koulutettujen hakemukset otettu käsittelyyn 30 päivässä hakemuksen saapumisesta. Suomessa koulutuksen saaneiden hakemukset on käsitelty 30 päivässä hakemuksen saapumisesta, jos asiassa ei ole edellytetty terveydentilaan liittyviä lisäselvityksiä. Käsittelyajoissa on vuoden 2025 aikana vain muutamia poikkeamia. Tavoite saavutettu. Tehty yhteistyötä oppilaitosten kanssa 3. maiden prosessien kehittämiseksi. Tehostetun hakemusprosessin laajentamista uusiin ammattiryhmiin suunniteltu yhteistyössä farmasian tiedekunnan kanssa proviisorien ja farmaseuttien osalta. Farmasian tiedekunnan resurssien vuoksi asiassa ei ole voitu edetä. Lähihoitajien osalta luotu malli, jossa lausuttaminen ei ole tarpeen vaan ehdollinen tunnustamispäätös voidaan tehdä ratkaisukäytännön perusteella. Jatkettu työtä ammattikorkeakoulujen kanssa sairaanhoitajien pysyvän laillistumispolun rakentamiseksi ja rajoitetun toimiluvan laajentamiseksi sairaanhoitajille.	4

Valvira on osaltaan sujuvoittanut kansainvälistä rekrytointia nopeuttamalla ja sujuvoittamalla prosessejaan koskien EU/ETA-maiden ulkopuolella koulutettujen ammattihenkilöiden ammattioikeuden saamista (2024–2027): Valvira on ylläpitänyt tilannekuvaa havainnoista ja ilmiöistä, joilla ammattioikeusprosessia voidaan tehostaa (tavoitetaso 2025).	Päivitetty ammattihenkilölakien kokonaisuudistukseen liittyvää muistiota (maaliskuu 2023) huomioimalla ajankohtaiset muutostarpeet ja ilmiöt. Päivitetty muistio on toimitettu ministeriölle ja ministeriön nimeämille selvityshenkilöille.	4
---	--	---

3. Ehkäisemme ja vähennämme ihmisten eriarvoistumista

3.1 Eriarvoistumiskehitys sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kasvu on käännetty laskuun.

3.1.1 Poikkihallinnollinen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Valvira on ohjannut aluehallintovirastoja hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sekä ehkäisevän päihdetyön vahvistamisessa valvonnan ja siihen sisältyvän ohjauksen valtakunnallisen yhdenmukaisuuden parantamiseksi sekä yhteistyörakenteiden ja niitä tukevien toimintamallien toimivuuden varmistamiseksi (2024–2027): Valvira on yhdessä aluehallintovirastojen kanssa arvioinut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön valvonnan ja näihin sisältyvän ohjauksen nykytilan, kartoittanut kehittämisen tarpeet sekä suunnitellut toimenpiteet valtakunnallisen yhdenmukaisuuden parantamiseksi sekä yhteistyörakenteiden ja toimintamallien toimivuuden varmistamiseksi, sillaten kehittämistä myös meneillään olevaan rakenneuudistukseen.	Valvira on jatkanut tiiviissä yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa yhteistyörakenteiden kartoittamista ja toimenpiteitä. Tupakassa ja alkoholissa tehty laajaa sidosryhmäyhteistyötä ehkäisevän päihdetyön vahvistamiseksi. Asiantuntijat ovat kouluttaneet sidosryhmien tilaisuuksissa ja tehneet aktiivista verkostotyötä erityisesti erilaisten nikotiinituotteiden osalta.	4

3.2 Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on parantunut monialaisella tuella ja toimilla.

3.2.1 Lapsi- ja perhepolitiikan toimeenpano.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Varhaiskasvatuksen valtakunnallista valvontaohjelmaa on koordinoitu ja toimeenpantu yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa (2024–2027): Varhaiskasvatuksen valvontaohjelma on toimeenpantu (vuotuinen tavoitetaso kaikille tuloskauden vuosille).	Varhaiskasvatuksen valtakunnallista valvontaohjelmaa on koordinoitu ja toimeenpantu suunnitelmallisesti yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa.	4
Varhaiskasvatuksen palvelunjärjestäjien ja –tuottajien omavalvontaa on edistetty, tuettu ja varmistettu (2024–2027): Palveluntuottajien omavalvontaa on edistetty, tuettu ja varmistettu (vuotuinen tavoitetaso kaikille tuloskauden vuosille).	Varhaiskasvatuksen palvelunjärjestäjien ja -tuottajien omavalvontaa on varmistettu.	4
Varhaiskasvatuslaissa säädettyä Valviran aluehallintovirastoihin kohdistuvaa valtakunnallista ohjaustehtävää on vahvistettu sekä Valviran ja aluehallintovirastojen yhteistyökäytäntöjä ja kehittämistä koskeva suunnitelma on toimeenpantu ja seuranta toteutettu (2024–2027): On toteutettu suunnitelmaa sekä seuranta ja arviointia jatkokehittämiseksi (vuotuinen tavoitetaso kaikille tuloskauden vuosille).	Varhaiskasvatuslaissa säädettyä Valviran aluehallintovirastoihin kohdistuvaa valtakunnallista ohjaustehtävää on vahvistettu sekä Valviran ja aluehallintovirastojen yhteistyökäytäntöjä ja kehittämistä koskevaa suunnitelmaa on toimeenpantu. Vuonna 2024 alkoi Kaiku-kehittämishanke, joka on aluehallintovirastojen ja Valviran valvontaviranomaisten välisen yhteistyön ja asiantuntijuuden vahvistamista varhaiskasvatuksen valvonta- ja lupatehtävissä koskeva hanke.	4

4. Edistämme sukupuolten tasa-arvon toteutumista

4.4 Edistämme sukupuolten tasa-arvon toteutumista.

4.4.1 Sukupuolten tasa-arvon poikkihallinnollinen edistäminen.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Yhteiskunnallisesti ja viraston toiminnan kannalta merkittävien teemojen osalta tietotuotannossa ja raportoinnissa on erottelu ja analysointi sukupuolen mukaan.	Yhteiskunnallisesti ja viraston toiminnan kannalta merkittävien teemojen osalta tietotuotannossa ja raportoinnissa ei ole ollut tarvetta tehdä erottelua ja analysointia sukupuolen mukaan.	3

5. Parannamme elin- ja työympäristön terveyttä ja turvallisuutta

5.2 Ihmisten ja ympäristön yhteistä terveyttä on edistetty poikkihallinnollisesti.

5.2.1 Valmius ja varautuminen.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Valvira on vahvistanut terveydensuojelun häiriötilanteisiin varautumista (2024–2027): Valvira päivittää häiriötilanneohjeensa ”Toimintatavat talousveden laadun turvaamiseksi: radioaktiiviset aineet.” (tavoitetaso 2025).	Valvira päivitti häiriötilanneohjeensa ”Toimintatavat talousveden laadun turvaamiseksi: radioaktiiviset aineet”.	4

5.2.2 Vahvistetaan elinympäristön terveellisyyttä sekä ehkäistään ja torjutaan tartuntatauteja.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Kuntien terveydensuojelun ohjauksessa on painotettu terveyshaittojen tunnistamista ja ennaltaehkäisyä. Tämän toteuttamiseksi on tiivistetty viranomaisyhteistyötä Valviran, THL:n ja aluehallintovirastojen kesken (2024–2027): Suunnitellaan ja toteutetaan terveyshaittojen ennaltaehkäisyn vaikuttavuutta lisäävä ohjaustilaisuus terveydensuojeluviranomaisille (tavoitetaso 2025).	Valvira suunnitteli ja toteutti terveyshaittojen ennaltaehkäisyn vaikuttavuutta lisäävän ohjaustilaisuuden terveydensuojeluviranomaisille.	4

5.3 Päihteiden ja riippuvuuksien aiheuttamia riskejä ja haittoja ehkäistään näyttöön perustuvilla toimilla sekä tuetaan mielenterveyttä.

5.3.1 Päihteistä aiheutuvien haittojen ehkäiseminen ja riippuvuuksien vähentäminen.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Alkoholilain valvonnan ja ohjauksen tilannekuvaa on vahvistettu ja kerättävää rekisteritietoa on hyödynnetty (2024–2027): Alkoholielinkeinorekisterin kehittämistä on jatkettu yhteisten toimintamallien ja tiedon hyödyntämisen mahdollistamiseksi (tavoitetaso 2025).	Alkoholielinkeinorekisteri Allun kehittämistä on jatkettu tietohallinnon, substanssin ja järjestelmätoimittajan yhteistyönä tavoitteena yhteiset toimintamallit sekä rekisterin sisältämän tiedon hyödyntäminen uuden valtakunnallisen viraston valvonnassa.	3,5
Alkoholilain muutokset on toimeenpantu valtakunnallisesti ja valvonnan riskiperusteisuutta on vahvistettu ohjauksessa (2024–2027): Alkoholilain muutokset on toimeenpantu ja arvioitu muutosten vaikutuksia valvontaan (tavoitetaso 2025).	Valvira jatkoi vuonna 2024 voimaan tulleiden muutosten toimeenpanoa ja osallistui tulevien muutosten ja niiden toimeenpanon valmisteluun.	4

Tupakkalain ohjauksen tilannekuvaa on vahvistettu ja kerättävää rekisteritietoa hyödynnetty (2024–2027): Vähittäismyyntilupien ja tukkumyynti-ilmoitusten rekisteri (Turre) kehitetään tukemaan valtakunnallisen tilannekuvan muodostamista ja kuntien lupahallintoa sekä valvontaa (tavoitetaso 2025).	Valvirassa valmistui tupakkalain valvonnan tilannekuvaraportti, jossa käsiteltiin tupakkalain myyntilupiin ja erilaisiin ilmoituksiin sekä myynnin valvontaan ja tupakointikieltoihin liittyviä tietoja koko maassa. Valvira perusti lisäksi erilaisten nikotiinituotteiden tilannekuvaan ja valvontaan keskittyvän sidosryhmäyhteistyöverkoston. Vähittäismyyntilupien ja tukkumyynti-ilmoitusten rekisteri Turren raportointityökalua kehitettiin tukemaan tilannekuvan muodostamista.	4
Tupakkalain mukaista valvontaa on kehitetty ja markkinoilla olevien tuotteiden lainmukaisuus on varmistettu (2024–2027): Tupakkalain muutokset on toimeenpantu ja kehitetty menettelyitä sekä valvontaa tukevia työkaluja (tavoitetaso 2025).	Savuttomia nikotiinituotteita koskeva laaja tupakkalain muutos toimeenpantiin resurssipuutteista huolimatta. Markkinoinnin ja tuotteiden valvonnan prosesseja kehitettiin sisäisesti. Uuden tuotevalvonnan tietojärjestelmän kehitystyö eteni ja järjestelmä otetaan käyttöön alkuvuodesta 2026.	4

6. Viraston toiminnalliset tavoitteet

6.1 Tuottavuus.

6.1.1 Tuottavuusohjelman valmistelu ja toimeenpano.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Toimeenpano on käynnissä ja vuoden 2025 säästötavoitteet on toteutettu.	Toimeenpano on käynnissä ja vuoden 2025 säästötavoitteet on toteutettu.	4

6.2 HR

6.2.1 Vastuullinen toimintakulttuuri, joka perustuu yhteisiin arvoihin.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Valvira on edistänyt organisaatorajat ylittävää yhteistyötä ja ilmiölähtöisyyttä, muun muassa henkilökiertoa hallinnonalan virastojen kesken hallitusohjelman tavoitteiden toteutumisen edistämiseksi.	Henkilökiertoa on edistetty ja toteutettu hallinnonalan virastojen välillä. Valvira on myös entisestään tiivistänyt yhteistyötä osaamisen kehittämisen alueella erityisesti aluehallintovirastojen kanssa, ja järjestänyt virastoyhteistyössä useita organisaatorajat ylittäviä osaamisen kehittämisen toimenpiteitä. Lisäksi Valvira otti yhdessä muiden Lupa- ja valvontavirastoon siirtyvien virastojen kanssa käyttöön toimeenpanohankkeen aikaiset rekrytoinnin periaatteet, joilla edistettiin organisaatorajat ylittävää vastuullista toimintakulttuuria henkilöstöresursoinnissa.	3,5

6.2.2 Ihmislähtöinen johtaminen, joka varmistaa myös tuottavuuden ja tuloksellisen toiminnan.

Valvira on toteuttanut tuottavuussäästöt/tuottavuusohjelmaa kestäväällä tavalla ja hyvin johdettuna.	Valvira on toteuttanut tarvittavat tuottavuussäästöt vuoden 2025 sisäisessä budjetissa ja osallistunut aktiivisesti hallinnonalan tuottavuusyhteistyöhön ja tuottavuustoimenpiteiden suunnitteluun.	4
--	---	---

6.2.3 Uudistuva henkilöstöpolitiikka, joka mahdollistaa onnistumisen.

Valvira on toteuttanut ennakoivaa henkilöstöpolitiikkaa ja parantanut edelleen tulevaisuuden osaamistarpeiden tunnistamista ja tulevaisuuden osaamisen varmistamista (entistäkin tärkeämpää tuottavuussäästöjen ja virastojen töiden priorisoinnin vuoksi, Valviralla huomioiden myös virastouudistus).	Valvirassa on edistetty edelleen vuonna 2023 tunnistettujen strategisten osaamisten kehittämistä. Lisäksi viraston tavoite- ja kehityskeskustelujen yhtenä painopisteenä vuonna 2025 oli osaaminen, jolla pyrittiin varmistamaan tulevaisuuden osaamisia ja ennakoimaan myös virastouudistuksen tuomia tarpeita.	4
---	--	---

6.3 Kestävyys.

6.3.1 Valvira on edistänyt toimillaan sote-alan vastuullisuutta sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Valvira on laatinut vastuullisuusraportin koskien vuotta 2024.	Vastuullisuusraportti on laadittu.	4

6.4 Tiedonhallinta ja tietojohdaminen.

6.4.1 Tiedonhallinnan ja tietojohdamisen vahvistaminen.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Valvira toimeenpanee NIS2-direktiivistä (ja tulevasta kyberturvallisuuslaista) syntyvät keskeisimmät tehtävät mm. kriisinkestävyyden kehittämis- ja riskienhallintatoimien ylläpitämisen osalta lakiin kirjattujen rooliensa perusteella. Valvira tarkistaa ja ylläpitää kyberturvallisuuden riskienhallinnan keskeisimpien toimenpiteiden priorisointilistauksen (kyberhygienia) sen mukaan kuin toimintaympäristön muutokset sitä edellyttävät. Valvira raportoi riskienhallinnan ja uhka-arvion tilanteesta kolmannesvuosiseurannan yhteydessä (tavoitetaso 2025–2026).	Valvira on toimeenpannut kyberturvallisuuslain edellyttämät toimenpiteet. Valvira on vastaanottanut ja käsitellyt sille tehdyt ilmoitukset sosiaali- ja terveydenhuollon tietoturvauhkista ja loukkauksista.	4

6.4.2 Valvira on lisännyt sähköistä asiointia ja toimintamallien digitalisointia sekä kehittänyt tietojohdamista.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Digitiekarttaa on toteutettu, sen toteutumista seurattu ja päivitetty säännöllisesti.	Digitiekartan toteutuminen etenee, mutta jonkin verran suunniteltua hitaammin. Syinä muun muassa keväällä 2025 toteutettu pilvisiirtymä, Soteri-järjestelmäkoko- naisuuden kehitystyö ja Lupa- ja valvontaviraston toimeenpanoon liittyvät valmistelut. On valmisteltu kehitystyön jatko Lupa- ja valvontavirastossa.	3,5

Tietojohtamista ja tietoyhteistyötä hallinnonalan virastojen ja laitosten kanssa on kehitetty hyväksytyn tiekartan mukaisesti.	Tiekarttaa ja tietoyhteistyötä on toteutettu lähes suunnitellusti. Eteneminen on jonkin verran suunniteltua hitaampaa 2025 toteutetun tietovaraston pilvisiirtymän sekä THL:n ja Valviran välisen tiedonsiirron teknisten ongelmien vuoksi. Loppuvuonna resursseja jouduttiin kohdentamaan Lupa- ja valvontaviraston valmisteluun liittyviin tehtäviin, jotta olemassa olevien Qlik-sovellusten toimivuus voidaan varmistaa vuoden 2026 alussa.	3,5
---	--	------------

6.4.3 Valvira on osallistunut sekä tukenut ministeriötä ohjauksen edellä kuvattujen sisältökokonaisuuksien toimeenpanon kannalta kaikkein keskeisimpien lainsäädäntöhankkeiden valmistelussa.

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Valvira on osallistunut keskeisimpien lainsäädäntöhankkeiden valmisteluun sekä tukenut ministeriötä valmistelussa (vuotuinen tavoitetaso kaikille tuloskauden vuosille).	Valvira osallistui useiden lainsäädäntöhankkeiden valmisteluun ja STM:n tukemiseen hyvin merkittävällä työmäärällä muun muassa seuraavissa: • terveydensuojelulain kokonaisuudistus • sote-valvontalain tilapäissäännökset • vammaispalvelulaki • NIS2-direktiivi/kyberturvallisuuslaki • ammattihenkilölain kokonaisuudistus • alkoholilaki • tupakkalaki • CER – laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta • EDHS – eurooppalainen terveysdata-avaruussääntely • tekoälyasetus Valvira on osallistunut hyvin suurella työmäärällä Valtion aluehallinnon uudistamiseen.	5

6.5 Yhtenäistetään sosiaali- ja terveysalan valvontaa. Kootaan lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät yhden viraston alaisuuteen. Varmistetaan, että valvonta sekä lupakäytännöt ovat yhdenvertaiset ja yhdenmukaiset sekä julkiselle että yksityiselle palveluntuotannolle.

6.5.1 Valvira on osallistunut aktiivisesti valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien kokoamista koskevan virastorakenneuudistuksen toteuttamiseen, jolla yhtenäistetään sosiaali- ja terveysalan valvontaa (suunniteltu toimeenpano 2026).

Tavoitetaso 2025	Toimenpiteet 2025	Arvio 2025
Valvira on osallistunut aktiivisesti Valtion aluehallinnon uudistamisen lainsäädäntöhankkeeseen (VAU) sekä sen alaisen Lupa- ja valvontaviraston (LVV) toimeenpanohankkeen valmisteluun (tavoitetaso 2025).	Valvira on osallistunut viraston kokoon suhteutettuna erittäin suurella panostuksella lainsäädäntöhankkeeseen sekä sen alaiseen toimeenpanohankkeen valmisteluun. Vahvan panostuksen ansioista uusi Lupa- ja valvontavirasto on pystynyt aloittamaan toimintansa menestyksellisesti.	5
Aluehallintovirastojen kanssa on edistetty valvonnan ratkaisu- ja toimintakäytäntöjen yhdenmukaisuutta sillaten kehitystä myös meneillään olevaan rakenneuudistukseen (tavoitetaso 2025).	Valviran ja aluehallintovirastojen sosiaali- ja terveydenhuollon ennakkovalvonnan ja valvonnan yhteistyöryhmien ja muiden useiden työryhmien toiminta on ollut tiivistä ja edistänyt toimintakäytäntöjen yhdenmukaisuutta.	4
Valvira on omalta osaltaan varmistanut tehtävien häiriöttömän siirron ja jatkumisen uudessa virastossa (tavoitetaso 2025–2027).	Valvira on omalta osaltaan varmistanut tehtävien häiriöttömän siirron ja jatkumisen uudessa virastossa.	5

3 Vaikuttavuus

Valviran yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet perustuvat hallitusohjelmassa määritettyihin hallinnonalan yhteisiin vaikuttavuustavoitteisiin. Valviran toiminnalliset tavoitteet tukevat hallitusohjelman vaikuttavuustavoitteen Hyvinvointi- ja terveyserot ovat kaventuneet -painopistealueen toteutumista. STM:n ja Valviran välisen tulossopimuksen tavoitteenasettelussa on otettu huomioon myös STM:n konsernistrategian 2017–2030 tavoitteet.

Valviran toiminnan vaikuttavuus oli vuonna 2025 hyvällä tasolla.

Valvira osallistui kokoonsa nähden erittäin suurella työmäärällä valtion aluehallintouudistuksen lainsäädäntöhankkeeseen sekä toimeenpanohankkeeseen ja oli näin osaltaan varmistamassa Lupa- ja valvontaviraston häiriötöntä käynnistymistä.

Sosiaalihuolto, terveydenhuolto ja varhaiskasvatus

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden kokonaislukumäärä vuoden 2025 lopussa oli 570 278 ammattihenkilöä, jossa lisäystä edelliseen vuoteen on 12 530 henkilöä.

Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden kokonaislukumäärä vuoden 2025 lopussa oli 264 900 henkilöä. Lisäystä edelliseen vuoteen on 11 134 henkilöä. Vuoden 2025 aikana Valvira myönsi 33 199 uutta sosiaali- ja terveydenhuollon ammattioikeutta (yli 31 000 vuonna 2025). Tämä on jälleen enemmän kuin aiempina vuosina.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattioikeus menetettiin vuonna 2025 useammin kuin vuonna 2024. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta teki 161 sosiaali- ja terveydenhuollon ammattioikeuden menetystä koskevaa päätöstä, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 132.

Menetyspäätökset kohdistuivat eniten lähihoitajiin, yhteensä 83 kappaletta.

Sairaanhoitajia koskevia menetyspäätöksiä tehtiin 35 ja lääkäreitä 23. Myös ammatinharjoittamisoikeuden rajoituksissa oli hienoista kasvua. Rajoituspäätöksiä tehtiin viime vuonna 56, joista lääkäreitä koskevia päätöksiä oli 41 ja sairaanhoitajia koskevia päätöksiä kahdeksan. Vuonna 2024 rajoituspäätöksiä tehtiin 45.

Yleisimpiä syitä ammatinharjoittamisoikeuden poistamiseen tai rajoittamiseen ovat päihdeongelmat ja muut terveydentilaan liittyvät syyt, ammattitaidon puutteet sekä muu epäasianmukainen toiminta. Sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö voi menettää oikeutensa harjoittaa ammattiaan tai hänen oikeuksiaan voidaan rajoittaa, jos se on asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi perusteltua. Tavoitteena on estää asiakkaiden ja potilaiden hoidon vaarantuminen.

Valvira hyväksyi kokonaan tai osittain 113 ammattioikeuksien palautusta koskevaa hakemusta. Edeltävänä vuonna luku oli 129. Kokonaan hyväksytyistä hakemuksista 78 hakemusta oli sellaisia, joissa ammattioikeus oli aiemmin poistettu ammattihenkilön omasta pyynnöstä. Valvontalautakunta ratkaisi viime vuonna yhteensä 163 asiaa, joissa ammattihenkilö haki oikeuksiaan takaisin.

Valvontalautakunnassa tehtyjen päätösten määrä nousi jälleen edellisvuodesta. Kaikkiaan vuoden 2025 aikana päätöksiä tehtiin 425, kun vuotta aiemmin tehtyjen päätösten määrä oli 389.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen valvontaohjelman painopistealueina vuonna 2025 olivat lapsiperheiden palveluiden ja lastensuojelun sosiaalityön sekä perustason lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen järjestäminen ja yhteistyö, aikuisten päihde- ja riippuvuuspalvelujen järjestäminen hyvinvointialueilla, yhteisöllinen asuminen ja siihen liittyvä kotihoito, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyn yhteyden saaminen ja hoidon tarpeen arvio.

Lapsiperheiden palveluista ja lastensuojelusta tehtiin hyvinvointialueille seurantakysely. Kyselyn perusteella lapsiperheiden palvelujen ja lastensuojelun omavalvonnan toimeenpano on parantunut edelliseen kyselyyn verrattuna. Palvelujen saatavuus vaihtelee kuitenkin hyvinvointialueittain ja tiedonkulun ja yhteistyön haasteet vaativat kehittämistoimenpiteitä hyvinvointialueilla edelleen.

Aikuisten päihde- ja riippuvuuspalvelujen järjestämisessä Valvira tarkasteli Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön (YTHS) omavalvontasuunnitelmia. YTHS:ään tehtiin ohjaus- ja arviointikäynti, jonka tavoitteena oli YTHS:n ja Kansaneläkelaitoksen (Kela) omavalvonnan tukeminen mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalveluiden tuottamisessa ja kehittämisessä.

Yhteisöllistä asumisesta ja siihen liittyvästä kotihoidosta tehtiin kysely hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille. Kyselyn vastauksista nousi esiin yhteisöllisen asumisen järjestämistä, asiakkaiden itsemääräämisoikeutta ja toimitilojen palo- ja pelastusturvallisuutta koskevia ohjaustarpeita. Näitä käsiteltiin loppuvuodesta järjestetyssä webinaarissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmallinen valvonta kohdentui hyvinvointialueiden hyvinvointikertomuksiin ja -suunnitelmiin sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen omavalvonnan valvontaan hyvinvointialueilla. Hyvinvointialueita tuettiin ohjauskirjeellä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen omavalvontaa käsitelleellä webinaarilla.

Perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyn, yhteydensaannin ja hoidon tarpeen arviota koskeneen THL:n kyselyn perusteella Valvira avasi valvonnat sekä YTHS:n että Vankiterveydenhuollon yksiköille. Valvira antoi Vankiterveydenhuollon yksikölle lokakuussa 2025 kehotuksen kehittää toimintaansa erityisesti yhteyden- ja yksilöllisen arvion saannin osalta. YTHS:n valvonta oli vuodenvaihteessa kesken.

Valvira on tiiviissä yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa esimerkiksi yhteisillä linjauksilla varmistanut, että ohjaus ja tuki hyvinvointialueille on mahdollisimman yhdenmukaista. Valviran ja aluehallintovirastojen sosiaali- ja terveydenhuollon ennakoivalvonta- ja valvontayhteistyöryhmien ja muiden työryhmien toiminta jatkui tiiviinä toimintakäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi.

Kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsyn tilanne jatkui haasteellisena. Valvira määräsi lokakuussa HUS-yhtymän ja kahdeksan hyvinvointialuetta saattamaan kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsyn lainmukaiseksi 30.4.2026 mennessä ja marraskuussa vielä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen saattamaan kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsyn lainmukaiseksi 29.5.2026 mennessä. Määräyksiä tehostettiin uhkasakolla. Uhkasakkojen määrät vaihtelivat HUS-yhtymän 8,5 miljoonan euron ja Kainuun hyvinvointialueen 250 000 euron välillä.

Etelä-Pohjanmaan, Lapin, Pirkanmaan ja Pohjanmaan hyvinvointialueille Valvira antoi kehotuksen saattaa kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsy alueellaan lainmukaiseksi mahdollisimman nopeasti. Etelä-Savon ja Kymenlaakson hyvinvointialueiden kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsyn valvonnat päätettiin ilman seuraamuksia.

Reaktiivisessa valvonnassa Valvira otti vuonna 2025 selvitettäväkseen 1 449 terveydenhuoltoa ja 289 sosiaalihuoltoa koskevaa valvonta-asiaa.

Sosiaalihuollon valvonnassa Valvira ohjasi hyvinvointialueita sosiaalihuollon asiakasohjausryhmiin liittyen. Hyvinvointialueita muistutettiin, että sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointi ja palvelupäätösten tekeminen ovat viranhaltijan lakisääteisiä tehtäviä, joista viranhaltija itse vastaa. Samalla muistutettiin, että asiakasohjausryhmät voivat toimia vain päätöksentekoa tukevassa ja neuvoa-antavassa roolissa.

Vanhustenhuollossa Valvira ohjasi hyvinvointialueita määrittelemään ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstömitoituksen asiakkaiden palvelujen tarvetta vastaavaksi, vaikka vähimmäishenkilöstömitoitus aleni 0,6:een.

Valvira määräsi Lapin hyvinvointialueen järjestämään Muurolan asumispalveluyksiköiden palvelut turvallisissa ja toimintaan soveltuvissa tiloissa. Ennen määräyksen antamista Valvira teki tiloihin ennalta ilmoittamattoman tarkastuksen.

Lastensuojelussa Valvira otti valvontaansa Valtion koulukodit selvittääkseen, toteuttaako palvelujen tuottaja omavalvontaa omavalvontasuunnitelmien mukaisesti. Valvontapäätöksessään Valvira kehotti Valtion koulukoteja muun muassa tarkistamaan ja tarvittaessa päivittämään omavalvontaohjelmansa sekä huolehtimaan siitä, että sekä omavalvontaohjelma että palveluysiköiden omavalvontasuunnitelmat vastaavat velvoittavissa säädöksissä niille asetettuja vaatimuksia.

Varhaiskasvatuksen valvontaa tehtiin yhdessä aluehallintovirastojen kanssa yhteisen valvontaohjelman mukaisesti. Varhaiskasvatuksen valtakunnallisessa valvontaohjelmassa vuonna 2025 painopisteenä oli yksityisten päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön sekä päiväkodin johtajien varhaiskasvatuslain mukaisten kelpoisuusvaatimusten toteutuminen. Tulokset toivat esiin edelleen huomattavan määrän puutteita varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusvaatimusten toteutumisessa.

Asiakastietolakiin ja toisiolakiin perustuva valvonta

Valvira osallistui eurooppalaisen terveysdata-avaruuden perustamista koskevan asetuksen (EHDS) ja sen kansallisen toimeenpanon valmisteluun sekä huhtikuussa voimaan tulleen kyberturvallisuuslain (NIS2-direktiivi) kansalliseen valmisteluun ja täytäntöönpanoon. Lisäksi tehtiin tiivistä sidosryhmäyhteistyötä eri virastojen kanssa asiakastietolain mukaisissa soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä ja kehittämistarpeissa. Syksyllä järjestettiin kaksi asiakastietolain vaatimuksia käsittelevää webinaaria.

Valvira vastaanotti asiakastietolakiin perustuvia tietojärjestelmien poikkeamailmoituksia vuoden 2025 aikana 141. Asiakastietolakiin perustuvia valvonta-asioita aloitettiin 61. Valvira vastaanotti 57 ilmoitusta sosiaali- ja terveydenhuollon tietoturvauhkista ja loukkauksista NIS-direktiivin eli EU:n verkko- ja tietoturvadirektiivin perusteella. Tietojärjestelmärekisteröintejä tehtiin asiakastietolain perusteella 156. Toisiolain perusteella tehtiin yksi toisiokäyttöympäristön rekisteröinti.

Alkoholi- ja tupakkalakien valvonta ja ympäristöterveydenhuolto

Vuosille 2019–2024 laaditun alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman toimeenpano jatkui. Valvontaohjelmassa määriteltiin alkoholihallinnon tavoitteet ja strategiset painopisteet, joilla ohjattiin alueellisen alkoholihallinnon resurssien käyttöä ja selvennettiin alkoholilain toimeenpanoon liittyvien eri toimijoiden rooleja ja vuorovaikutusta. Valtakunnallisen valvontaohjelman voimassaoloa jatkettiin vuodelle 2025 alkoholilainsäädännön muutosten ja aluehallinnon uudistuksen vuoksi. Valvira osallistui tiiviisti alkoholilain muutosten ja niiden toimeenpanon valmisteluun.

Alkoholin markkinoinnissa ohjausta annettiin etenkin sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan mainontaan. Kilpailuja ja arpajaisia koskevan ohjauksen tarve pysyi korkeana. Valvonnassa kiinnitettiin lisäksi huomiota kohdennetun mainonnan sisältöön. Alkoholilain muutosten vaikutuksista markkinointiin aloitettiin arviointi.

Valvira teki alkoholilupien haltijoille vuoden 2025 aikana yhteensä 230 tarkastusta. Tarkastustoiminnassa painotettiin luomuvalvontajärjestelmään kuuluvia toimijoita. Pääosin tarkastetut kohteet ja niissä tapahtuva toiminta täyttivät niille asetetut vaatimukset. Ohjausta annettiin erityisesti alkoholijuomien pakkausmerkinnöistä, alkoholikirjanpidosta ja Valviralle raportoinnista.

Tupakkalain valvonnan tilannekuvaraportti valmistui. Siinä käsiteltiin tupakkalain myyntilupiin ja erilaisiin ilmoituksiin sekä myynnin valvontaan ja tupakointikieltoihin liittyviä tietoja koko maassa. Valvira perusti lisäksi erilaisten nikotiinituotteiden tilannekuvaan ja valvontaan keskittyvän sidosryhmäyhteistyöverkoston. Savuttomia nikotiinituotteita koskeva laaja tupakkalain muutos pantiin toimeen.

Vuonna 2025 Valvira laati tupakkatuotteiden valvontaa koskevan valvontasuunnitelman, joka perustuu niin sanottuun markkina- ja valvonta-asetukseen ja markkina- ja valvontalakiin. Tuotevalvontaan kuuluu olennaisena elementtinä tupakkalaista ja EU:n tupakkatuotedirektiivistä peräisin olevien vaatimustenmukaisuuksien tarkastaminen eräistä tupakkalain alaisista tuotteista, joista on tehtävä Valviralle määrämuotoinen tuoteilmoitus. Vuonna 2025 näitä ilmoitusten tarkastuksia tehtiin noin 500.

Terveysturvallisuuden valvontasuunnitelman painopisteiden mukaisesti Valvira ohjasi kuntien terveydensuojeluviranomaisia talousvettä toimittavien laitosten riskienhallintasuunnitelmien tarkistamisesta, rakennusten vesilaitteistojen terveysturvallisuuden varmistamisesta, talousveden laadun valvonnasta ja tulosten tiedonsiirrosta ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmään Vatiin. Asumisterveydessä Valvira teki aktiivista työtä erityisesti kansallisissa radon- ja helletyöryhmissä. Valvira päivitti myös talousveden laadun turvaamista (radioaktiiviset aineet) koskevan häiriötilanneohjeensa.

Digitalisaatio

Palveluntuottajarekisteri Soterin kehittäminen jatkui. Sähköisen asiointipalvelun käytettävyyttä parannettiin, hakemusten käsittelyä kehitettiin sujuvammaksi ja sote-valvontalain väliaikaisen muutoksen mukainen yksin toimivien palveluntuottajien rekisteröinti toteutettiin. Lisäksi Soteriin toteutettiin valvontatoiminnallisuudet. Soteriin liittyvistä hakemuksista sähköisen asioinnin kautta vireille tuli 80 %.

Asianhallintajärjestelmä Sampo siirrettiin onnistuneesti pilviympäristöön. Pilvipalvelujen hyödyntäminen edistää julkishallinnon digitalisaatiota ja parantaa palvelujen tietoturvaa.

Alkoholielinkeinorekisteri Allun kehittämistä jatkettiin tavoitteena yhteiset toimintamallit sekä rekisterin sisältämän tiedon hyödyntäminen Lupa- ja valvontaviraston valvonnassa.

Vähittäismyyntilupien ja tukkumyynti-ilmoitusten rekisteri Turren raportointityökalua kehitettiin tukemaan valvonnan tilannekuvan muodostamista. Uuden tupakkatuotteiden valvonnan tietojärjestelmän kehitystyö eteni. Järjestelmä otetaan käyttöön alkuvuodesta 2026.

Ympäristöterveydenhuollon keskitetyn toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä Vatin raporttien kehittäminen jatkui käyttäjäystävällisemmiksi. Kokonaan uusi raportti ensisijaisista tiloista ohjeineen julkaistiin kesäkuussa 2025. Ensisijaiset tilat ovat tiloja, joissa suuri määrä veden käyttäjiä voi altistua talousvedestä tai lämpimästä käyttövedestä aiheutuvalle terveyshaitalle. Vatin yhteydessä toimivan sähköisen asiain ilmoituspalvelun Ilpan käyttöä laajennettiin koskemaan myös ensisijaisia tiloja.

Vireille tulleista ammattioikeushakemuksista yli 89,3 % tuli sähköisen asiain kautta. Asioista, joilla ammattioikeus voidaan myöntää kotimaisen koulutuksen perusteella, sähköisen asiain kautta tuli vireille 94,5 %. Alkoholiin liittyvistä lupa- ja ilmoitusasioista sähköisen asiain kautta vireille tuli 76 % (67 % vuonna 2024).

Viestintä

Valvonnan vaikuttavuutta vahvistettiin edelleen suunnitelmallisella, ennakoivalla ja kohdennetulla viestinnällä. Hyvinvointialueiden omavalvonnan tukemista viestinnän keinoin jatkettiin. Hyvinvointialueiden johdolle ja valvonnasta vastaaville lähetettiin kuukausittain Vaikuttavaa omavalvontaa -tiedote. Tiedotteen vaikuttavuuden mittarina käytetty avausprosentti oli korkea, parhaimmillaan yli 45 %. Yleisesti yli 30 % menevät avausprosentit katsotaan erinomaisiksi.

Palveluntuottajarekisteri Soterin asiakasviestintää toteutettiin edelleen aktiivisesti ja monikanavaisesti. Verkkouutisten ja sosiaalisen median lisäksi lähetettiin kohdennettuja asiakasviestejä yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä varhaiskasvatuksen palveluntuottajien sähköposteihin. Vuoden aikana toimitettiin yhteensä 9 asiakasviestiä yli 40 000 vastaanottajalle. Viestintäyhteistyö sidosryhmien kanssa oli keskeisessä roolissa, ja viestintää kohdennettiin julkisille palveluntuottajille, hyvinvointialueille, kuntien varhaiskasvatusviranomaisille sekä liitoille ja järjestöille. Sosiaali- ja terveydenhuollon alan liitot ja järjestöt julkaisivat Soteria koskevia uutisia omissa kanavissaan, mikä lisäsi viestinnän vaikuttavuutta.

Soterin verkkosivustolla ja sähköisessä asioinnissa olevia ohjeistuksia kehitettiin selkeämmiksi ja ymmärrettävämmiksi. Soterin sisällöt olivat vuonna 2025 verkkosivuston käydyimpiä heti etusivun jälkeen. Soteri-sivulla vieraili 143 616 kävijää.

Valvira.fi-verkkosivustolla vieraili yhteensä noin miljoona kävijää. Verkkosivuston saavutettavuudesta ja käytettävyydestä huolehdittiin systemaattisesti. Vuoden aikana sivustolle tuotettiin uutta sisältöä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon rekisteröintiin sekä tietojärjestelmiin ja kyberturvallisuuteen liittyen. Lisäksi verkkosivustolla julkaistiin runsaasti vaikuttavia asiantuntijablogeja, ja uuden Lupa- ja valvontaviraston käynnistyminen nostettiin näkyvästi esiin useissa sisällöissä. Vuoden loppupuolella varmistettiin valvira.fi-sivuston hallittu arkistointi ja alasajo sekä toimivat uudelleenohjaukset uuden Lupa- ja valvontaviraston lvv.fi-verkkosivustolle 1.1.2026 alkaen.

Valviran LinkedIn-tilin seuraajamäärä karttui yhteensä lähes 4 200:lla. Seuraajamäärä oli vuoden lopussa yli 33 000 seuraajaa. Valviran julkaisujen sitoutumisaste LinkedInissä oli korkea, mikä kertoo hyvästä vaikuttavuudesta (keskiarvo 4,14). LinkedInissä toteutettiin useita valvontaa tukevia kampanjoita. Soterin lisäksi tärkeimpiä teemoja olivat omavalvonta ja ammattioikeudet. Omavalvontaa koskevassa monikanavaisessa viestintäkampanjassa LinkedInin sisällöt saavuttivat erinomaisen näkyvyyden ja tavoittivat kohderyhmänsä. Sitoutumisasteen keskiarvo oli erinomainen (4,8), mikä kertoo siitä, että sisällöt koettiin hyödyllisiksi ja jaettaviksi.

Taloustutkimuksen toteuttamassa Yritysviestintä 2025 -tutkimuksessa Valvira sai yleisarvosanaksi 3,24 asteikolla 1–5. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat painetuissa tai sähköisissä joukkoviestimissä työskentelevät toimittajat, päätoimittajat, toimitus- ja uutispäälliköt sekä toimitussihteerit. He arvioivat esimerkiksi viestinnän avoimuutta, nopeutta, ymmärrettävyyttä, kiinnostavuutta ja tiedotteiden julkaistavuutta.

Sisäisessä viestinnässä painottui uuden Lupa- ja valvontaviraston valmisteluun liittyvä henkilöstöviestintä. Viraston toimeenpanohankkeen yhteisten henkilöstöinfojen lisäksi Valvirassa järjestettiin säännöllisesti omia henkilöstöinfoja, joissa muun muassa vastattiin henkilöstön lähettämiin kysymyksiin.

Häiriötilanteiden viestintää harjoiteltiin OLKI25-säteilyonnettomuusharjoituksessa.

4 Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Toiminnan taloudellisuus

Valviran ydinprosessit ovat 1) terveydenhuollon oikeusturvan ja korkean laadun edistäminen, 2) sosiaalihuollon oikeusturvan ja korkean laadun edistäminen, 3) alkoholista aiheutuvien haittojen ehkäisy ja 4) elinympäristön terveysriskien hallinta.

Valvirassa on käytössä Kieku-järjestelmä ja työajankohdennuksiin perustuva jakopalkkalaskenta. Jakopalkkalaskennassa henkilöstökustannukset kohdennetaan toiminnoille kirjatun työajan perusteella.

Ydinprosessien kustannusten ja henkilötyövuosien kehitys

Taulukko 1 Ylimmän johdon, henkilöstö-, talous- ja tietohallinnon sekä viestinnän kustannukset ja henkilötyövuodet on kohdistettu laskennallisesti prosesseille

Ydinprosessit	2023		2024		2025	
	1 000 €	htv	1 000 €	htv	1 000 €	htv
Terveydenhuollon oikeusturvan ja korkean laadun edistäminen	14 276	119,5	14 532	127,1	15 639	129,5
Sosiaalihuollon oikeusturvan ja korkean laadun edistäminen	4 322	37,0	3 943	33,3	4 457	38,6
Alkoholista aiheutuvien haittojen ehkäisy	2 636	25,3	2 763	25,9	2 624	25,0
Elinympäristön terveysriskien hallinta	2 649	24,4	2 703	26,1	3 200	28,6
Yhteensä	23 884	206,2	23 941	212,4	25 920	221,7

4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan kokonaiskustannusvastaavuusprosentti vuonna 2025 oli 87, tavoite oli 100. Kustannusvastaavuus laski vuodesta 2024, jolloin kustannusvastaavuusprosentti oli 92.

Maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuusprosentti oli 88 (94 % vuonna 2024). Maksuperustelain mukaisiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin sisältyy suoritteita, joista valtion maksuperustelain 6 §:n 3 momentissa tarkoitettua terveyden- ja sairaanhoitoon liittyvästä perustellusta syystä peritään omakustannusarvoa alemmat maksut. Ilman näitä omakustannusarvoa alempia suoritteita julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuusprosentti oli 92. Omakustannusarvoa alempien maksujen (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023 ja Lääkelaki 395/1987) kustannusvastaavuusprosentti oli 84.

Erillislakien mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden (alkoholilaki 1102/2017) kustannusvastaavuus oli 114 % (95 % vuonna 2024).

Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 572 524 euroa. Kasvua kertyi eniten sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain mukaisista suoritteista, yhteensä 707 250 euroa. Terveydenhuollon ammattioikeustuloja kertyi 159 262 euroa ja sosiaalihuollon ammattioikeustuloja 126 994 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Valtakunnallisen tutkimuseettisen toimikunnan Tukijan tulot kasvoivat 179 870 euroa. Tupakkalain mukaisia ilmoituksia laskutettiin 67 190 euroa vähemmän ja tupakkalain mukaisia valvontamaksuja 148 738 euroa vähemmän kuin vuonna 2024. Tupakkalain mukaisiin suoritteisiin tehtiin tileistä poistoja yhteensä 457 486 euroa, joka on 378 736 enemmän kuin vuonna 2024. Yhteensä tileistä poistoja tehtiin 532 443 euroa.

Kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

	Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus yhteensä		Maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet			Erillislakien mukaiset suoritteet (alkoholilaki 1102/2017)		
	2025 toteuma	2025 tavoite	2025 toteuma	2024 toteuma	2023 toteuma	2025 toteuma	2024 toteuma	2023 toteuma
TUOTOT								
Maksullisen toiminnan myyntituotot	9 370	7 104	8 096	7 302	6 170	1 026	1 049	1 047
Maksullisen toiminnan muut tuotot	36	0	0	0	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	9 406	7 104	8 096	7 302	6 170	1 026	1 049	1 047

KOKONAIS-KUSTANNUKSET								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6		5	4	3	0	0	0
Henkilöstö-kustannukset	3 199		2749	2359	2101	256	278	247
Vuokrat	1		1	0	1	1	0	0
Palvelujen ostot	106		74	100	69	20	17	11
Muut erilliskustannukset	33		3	3	4	2	4	2
Erilliskustannukset yhteensä	3345	2250	2832	2466	2178	279	299	260
Tukitoimintojen kustannukset	5954		5094	4129	3397	460	619	492
Poistot	221		167	172	151	50	51	68
Korot	53		41	29	4	11	14	10
Muut yhteis-kustannukset	1220		1046	945	965	102	118	175
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	7448	4854	6348	5275	4517	623	802	745
Kokonaiskustannukset yhteensä	10793	7104	9180	7741	6695	902	1101	1005
KUSTANNUS-VASTAAVUUS								
Tuotot-kustannukset, euroa	-1387	0	-1084	-439	-525	124	-52	42
Kustannus-vastaavuus-%	87	100	88	94	92	114	95	104
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki								
KUSTANNUS-VASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN								
Tuotot-kustannukset, euroa	-1387	0	-1084	-439	-525	124	-52	42
Kustannus-vastaavuus-%	87	100	88	94	92	114	95	104
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki								

5 Tuotokset ja laadunhallinta

5.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus, luvat ja valvonta

5.1.1 Ammattihenkilöiden laillistukset ja nimikesuojaukset

Digitaalinen palveluväylä

Vuonna 2025 Valvira osallistui aktiivisesti digitaalisen palveluväylän käyttöönoton edistämiseen ammattipätevyyden tunnustamisessa. Teimme tiivistä yhteistyötä KEHA-keskuksen (ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus) kanssa, jonka Digitaaliset sisämarkkinat -tiimi toimii asian kansallisena koordinaattorina Suomessa.

Työn taustalla on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus digitaalisesta palveluväylästä (Single Digital Gateway, SDG), joka tuli voimaan vuoden 2018 lopussa.

Digitaalisen palveluväylän tavoitteena on muun muassa

- parantaa kansallisia tietoja ja EU-tietoja koskevien viranomaismenettelyjen, kuten korkeakouluun haun, sekä sisämarkkinasäännösten löydettävyyttä Your Europe -portaalin kautta
- tarjota rajat ylittäviä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluita
- mahdollistaa sähköinen asiointi eri viranomaismenettelyissä yli rajojen
- mahdollistaa todistusmateriaalien, kuten tutkintotodistuksen, välitys jäsenmaasta toiseen eri viranomaismenettelyissä Yhden kerran periaatteen - järjestelmän (Once Only Technical Systemin, OOTS:n) avulla.

Kun tietoa ja tukea on saatavilla ja asiointi tulomaan viranomaisen kanssa on mahdollista jo lähtömaasta käsin, liikkuvat opiskelijat, työntekijät, heidän perheenjäsenensä, yritykset ja pääoma tehokkaasti jäsenmaiden välillä.

Työ digitaalisen palveluväylän parissa jatkuu Lupa- ja valvontavirastossa, ja viranomaismenettely otetaan käyttöön kevään 2026 aikana portaittain.

NGH-puheenjohtajuus ja pohjoismainen viranomaisyhteistyö

Suomi toimi pohjoismaisen yhteistyöryhmän puheenjohtajana vuonna 2025. Helsingissä järjestettiin kaksi kokousta, joiden järjestelyistä Valvira vastasi. Kokoukset olivat onnistuneita, ja niissä keskusteltiin ajankohtaisista aiheista terveydenhuollon lupa- ja valvontaviranomaisten kesken.

Kyseessä on säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa järjestettävä Nordic group for healthcare personnel (NGH) -kokous, johon osallistuu terveydenhuollon valvontaviranomaisia ja rekisteröinnistä vastaavia viranomaisia kaikista pohjoismaista. Ryhmä toimii Nordic Committee of Senior Officials for Social Affairs and Health (EK-S) -mandaatilla.

Yhteistyö Pohjoismaiden välillä jatkuu tiiviinä, ja sillä on keskeinen merkitys viranomaisten väliselle yhteistyölle ja tiedonvaihdolle.

Ammattihenkilölain kokonaisuudistus

Osana ammattihenkilölain kokonaisuudistusta valtioneuvosto kumosi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16 §:n, joten asetuksella ei enää rajoiteta sitä, kenelle optikko saa itsenäisesti määrätä silmälaseja, piilolaseja tai silmälaseihin rinnastettavia optisia välineitä. Lisäksi valtioneuvosto kumosi hammasteknikoiden ja erikoishammasteknikoiden ammatinharjoittamista rajoittaneen pykälän. Jatkossa hammasteknikot ja erikoishammasteknikot voivat harjoittaa ammattitehtäviään koulutuksensa ja osaamisensa mukaisesti.

Valvira on myöntänyt vuosittain vain muutamia lupia nyt kumottujen pykälien perusteella. Muutoksella ei näin ollen ole merkittävää vaikutusta viranomaistoimintaan, mutta muutokset mahdollistavat joustavamman työnjaon ja yhtenäistävät terveydenhuollon ammattihenkilöitä koskevaa sääntelyä.

Saila-hanke sairaanhoitajien pysyvän pätevytymispolun kehittäjänä

Vuonna 2025 Valvira laillisti 186 EU- ja ETA-maiden ulkopuolella kouluttautuneita sairaanhoitajia, jotka olivat pätevöityneet osana Sairaanhoitajan laillistaminen Suomessa -hanketta (Saila).

Saila-hankkeen tavoitteena oli kehittää sairaanhoitajien pätevöitymisen toimintakokonaisuus EU- tai ETA-maiden ulkopuolella sairaanhoitajatutkinnon suorittaneiden osaamisen arviointiin, täydentämiseen ja varmistamiseen. Hankkeen aikana keskeisiksi kysymyksiksi nousivat kielitaitovaatimukset sekä mahdollisuus myöntää rajoitettu toimilupa sairaanhoitajille. Hanke päättyi vuoden 2025 lopussa, mutta yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa jatketaan erityisesti keskeisten kysymysten ratkaisemiseksi.

Tekoälyn hyödyntäminen tunnustamisprosesseissa

Valviran edustajat osallistuivat EU:n komission testaukseen, jossa testattiin Proof of Concept -työkalua, jonka tavoitteena on helpottaa toimivaltaisten viranomaisten työtä ammattipätevyysien tunnustamisessa.

Ensihavaintojen perusteella merkittävimmät hyödyt saavutetaan hakemusten sisällön analysoinnissa ja esiarvioinnissa. Myös käännös- ja luokittelutoiminnallisuuksiin liittyvät tulokset ovat lupaavia. Eniten haasteita on tekoälyn hyödynnettävyydessä pdf-asiakirjojen aitouden varmentamisessa. Valvira testasi työkalua verkkotyöpajassa

syyskuussa sekä itsenäisesti loka-marraskuussa. Testauksen perusteella todettiin, että työ on vielä kesken ja työkalu vaatii kehittämistä. Lupa- ja valvontavirasto aikoo osallistua testaukseen myös jatkossa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt

Vuoden 2025 lopussa terveydenhuollon ammattihenkilöitä oli yhteensä 570 278, ja heillä oli voimassa 719 887 ammattioikeutta. Sosiaalihuollon ammattihenkilöitä oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 264 900, ja voimassa olevia ammattioikeuksia oli 276 181. JulkiTerhikkiin ja JulkiSuosikkiin tehtiin vuoden aikana 4 166 355 hakua. Vuonna 2025 kaikkien ammattioikeutta hakeneiden vireille tulleista asioista 89 % tuli sähköisen asioinnin kautta.

Terveystenhuollon laillistukset ja nimikesuojaukset

Taulukko 3

Terveystenhuollon laillistukset ja nimikesuojaukset	2023	2024	2025
Ammattioikeudet yhteensä	17 981	19 681	20 883
Laillistukset	9 550	10 235	10 968
Nimikesuojaukset	8 431	9 446	9 915
Laillistukset ja nimikesuojaukset, joissa tutkinto on suoritettu kotimaassa yhteensä	17 377	18 977	19 747
Laillistukset	8 961	9 554	9 860
Nimikesuojaukset	8 416	9 423	9 887
Laillistukset ja nimikesuojaukset, joissa tutkinto on suoritettu ulkomailla yhteensä	604	704	1 136
Laillistukset	589	681	1 108
Nimikesuojaukset	15	23	28

Sosiaalihuollon laillistukset ja nimikesuojaukset

Taulukko 4

Sosiaalihuollon laillistukset ja nimikesuojaukset	2023	2024	2025
Ammattioikeudet yhteensä	9 145	11 080	12 316
Laillistukset	3 215	3 673	3 874

Nimikesuojaukset	5 930	7 407	8 442
Laillistukset ja nimikesuojaukset, joissa tutkinto on suoritettu kotimaassa yhteensä	9 118	10 936	12 281
Laillistukset	3 196	3 653	3 859
Nimikesuojaukset	5 922	7 392	8 422
Laillistukset ja nimikesuojaukset, joissa tutkinto on suoritettu ulkomailla yhteensä	27	35	35
Laillistukset	19	20	15
Nimikesuojaukset	8	15	20

Lääketieteen opiskelijoiden rekisteröintejä tehtiin runsaasti: 4. vuoden rekisteröintejä kertyi 922, joista 751 perustui Suomessa suoritettuun tutkintoon ja 171 EU-/ETA-maassa suoritettuun tutkintoon. Eniten rekisteröitiin Latviassa (84), Romaniassa (35), Ruotsissa (27) ja Virossa (17) opiskelevia. Myös 5. vuoden rekisteröintejä tehtiin huomattava määrä, 917 kappaletta. Näistä 684 tutkintoa oli suoritettu Suomessa ja 233 EU-/ETA-maassa. Eniten opiskelijoita tuli Latviasta (199), Romaniasta (77), Virosta (70) ja Ruotsista (32). Vuonna 2025 annettiin 285 myönteistä päätöstä lääkärinä toimimiseen, yhteensä 181 henkilölle.

Lääkäreille myönnetty oikeudet ja luvat

Taulukko 5

Lääkäreille myönnetty oikeudet ja luvat	2023	2024	2025
Laillistettu lääkäri	1 107	1 148	1 127
Tutkinto suoritettu Suomessa	724	744	795
Tutkinto suoritettu EU/ETA-maassa	335	255	280
Tutkinto suoritettu EU/ETA-alueen ulkopuolella	48	49	50
Laillistettu erikoislääkäri	815	848	889
Tutkinto suoritettu Suomessa	758	777	831
Tutkinto suoritettu EU/ETA-maassa	57	67	54
Tutkinto suoritettu EU/ETA-alueen ulkopuolella	0	4	4
4. vuoden lääketieteen opiskelija	906	881	922
Tutkinto suoritettu Suomessa	731	674	751
Tutkinto suoritettu EU/ETA-maassa	175	207	171
Tutkinto suoritettu EU/ETA-alueen ulkopuolella	0	0	0
5. vuoden lääketieteen opiskelija	953	956	917

Tutkinto suoritettu Suomessa	720	730	684
Tutkinto suoritettu EU/ETA-maassa	231	223	233
Tutkinto suoritettu EU/ETA-alueen ulkopuolella	2	3	0
EU/ETA-alueen ulkopuolisen tutkinnon hyväksyminen (lääkärit ja hammaslääkärit)	208	376	208

Sairaanhoitajien kohdalla vuosi 2025 oli selkeästi nousujohteinen: laillistuksia tehtiin 633 enemmän kuin edellisvuonna. Sen sijaan kättilöiden laillistukset vähenivät kolmella, mutta terveydenhoitajia laillistettiin 30 ja laboratoriohoitajia 11 enemmän kuin vuonna 2024. Toisessa EU-/ETA-maassa koulutuksensa suorittaneita sairaanhoitajia laillistettiin 21, eniten Virosta (6) ja Ruotsista (8). EU-/ETA-alueen ulkopuolella suoritetun tutkinnon perusteella sairaanhoitajan laillistuksia myönnettiin 186. Yleisimmin tutkinnot oli suoritettu Filippiineillä (77) ja Sri Lankassa (19).

Vuoden 2025 lopussa Terhikissä oli 839 henkilöä, joilla oli voimassa sairaanhoitajan rajattu lääkkeenmääräämisoikeus, ja oikeuksia oli yhteensä 960.

Hoitohenkilökunnalle myönnetty oikeudet ja luvat

Taulukko 6

Hoitohenkilökunnalle myönnetty oikeudet ja luvat	2023	2024	2025
Laillistettu sairaanhoitaja	4 253	4 603	5 236
Tutkinto suoritettu ulkomailla	61	79	214
Nimikesuojattu terveydenhuollon lähihoitaja	7 381	8 500	8 758
Tutkinto suoritettu ulkomailla	7	12	18
Oikeus lääkkeenmääräämiseen yhteensä	121	182	221
Sairaanhoitajan rajattu lääkkeenmääräämisoikeus	61	85	118
Optikon lääkkeenmääräämisoikeus	58	94	97
Suuhygienistin lääkkeenmääräämisoikeus	2	3	6

Sosiaalihuollon ammattioikeudet

Taulukko 7

Sosiaalihuollon ammattioikeudet	2023	2024	2025
Laillistetut	3 215	3 673	3 875
Sosionomit	2 577	2 898	3 137
Sosiaalityöntekijät	425	528	496
Geronomit	143	175	170
Kuntoutuksen ohjaajat	70	72	72
Nimikesuojatut	5 930	7 407	8 442
Lähihoitajat	5 903	7 376	8 412
Kodinhoitajat	16	25	26
Kehitysvammaistenhoitajat	11	6	4
Yhteensä laillistuksia ja nimikesuojauksia	9 145	11 080	12 317

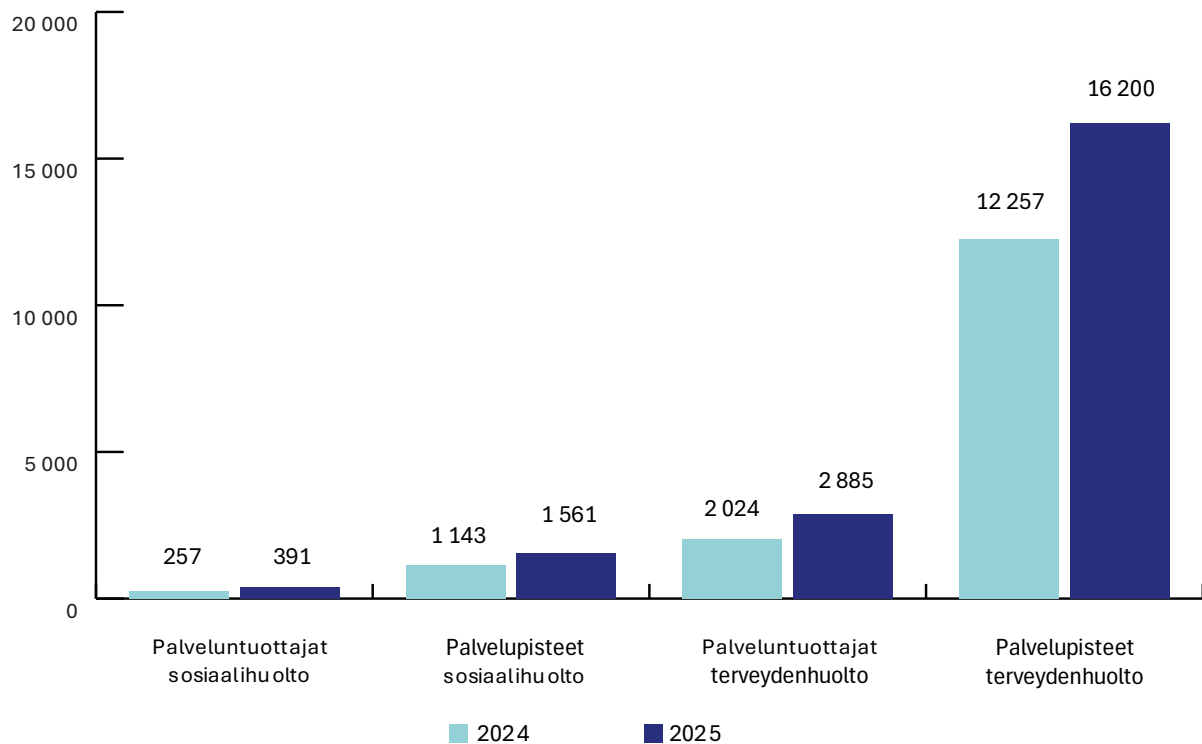
5.1.2 Yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien rekisteröinnit

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien rekisteröinnin sujuvoittamista jatkettiin tiiviissä yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annettuun lakiin (valvontalaki) tuli muutos 1.2.2025 alkaen yksin toimivien palveluntuottajien rekisteröintiin. Valvira on toimeenpannut yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa lain edellyttämät muutokset rekisteröintimenettelyyn. Rekisteröintimenettelystä annettiin runsaasti ohjausta monien eri viestintäkanavien kautta. Sekä Valvira että aluehallintovirastot sijoittivat edelleen lisäresursseja rekisterin kehittämiseen, korjauksiin ja rekisteröintityöhön.

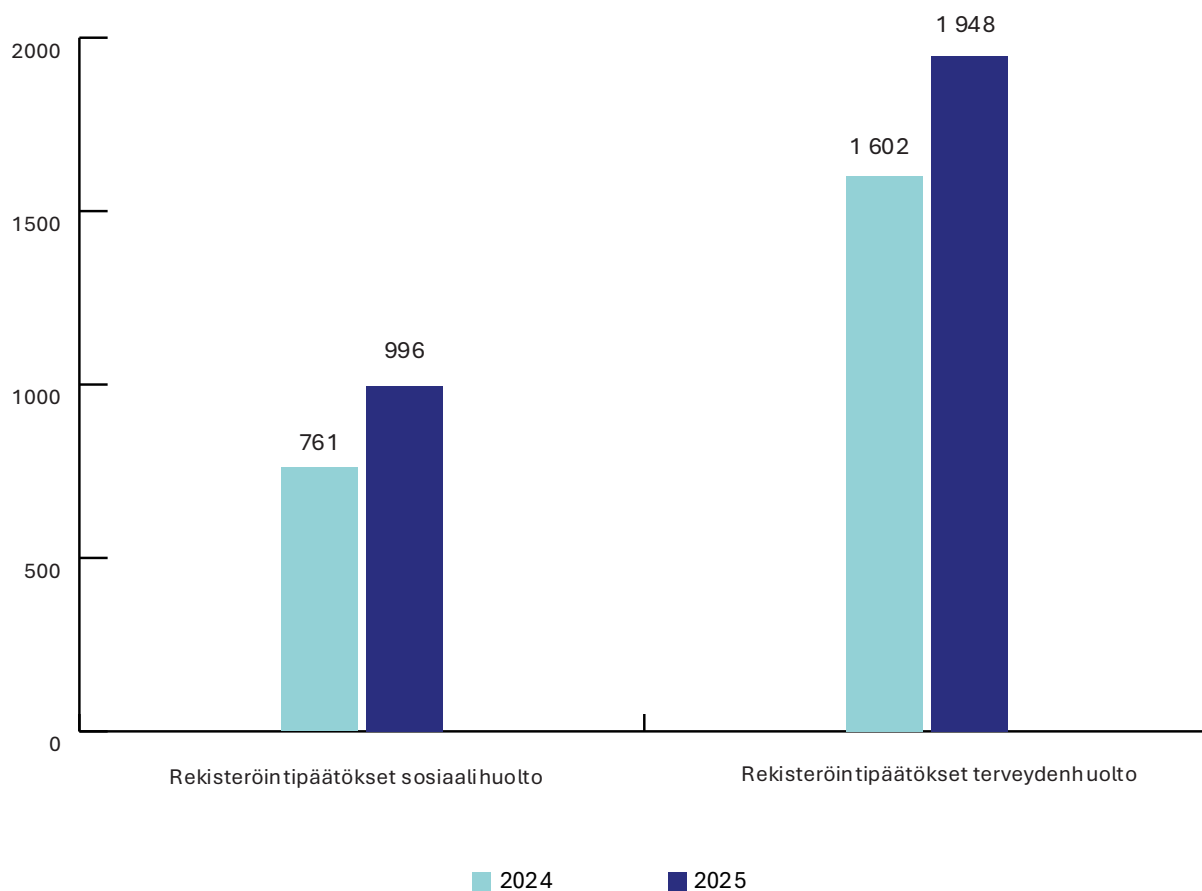
Palveluntuottajat ja niiden palvelupisteet

Vuonna 2025 Valvira rekisteröi Soteri-rekisteriin 391 sosiaalihuollon palveluntuottajaa ja 1 561 palvelua tuottavaa palvelupistettä. Vastaavasti terveydenhuollon palveluntuottajia rekisteröitiin 2 885 ja palvelupisteitä 16 200. Vuoden aikana sekä sosiaali- että terveydenhuollon rekisteröityjen palveluntuottajien ja palvelupisteiden määrä on kasvanut edellisestä vuodesta.

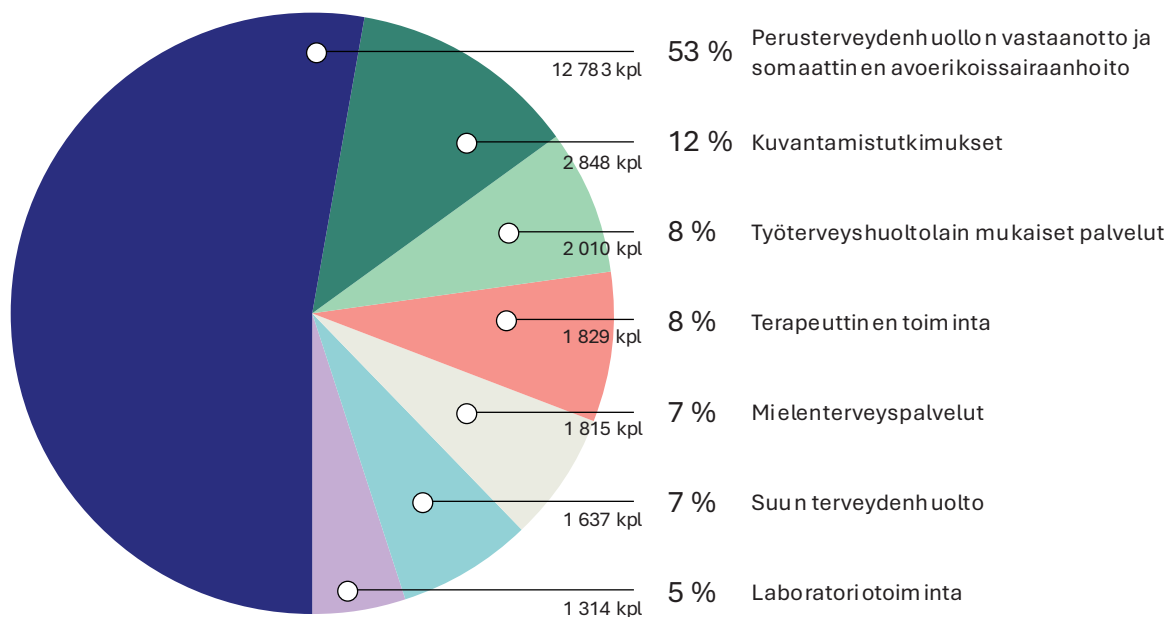
Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien rekisteröintipäätöksiä tehtiin Valvirassa yhteensä 2 944. Rekisteröintipäätöksiä tehtiin 581 enemmän kuin edellisenä vuonna. Määrän voimakasta kasvua selittää osin valvontalain muutokset ja lisääntynyt yksityinen palvelutarjonta lakimuutosten vuoksi.

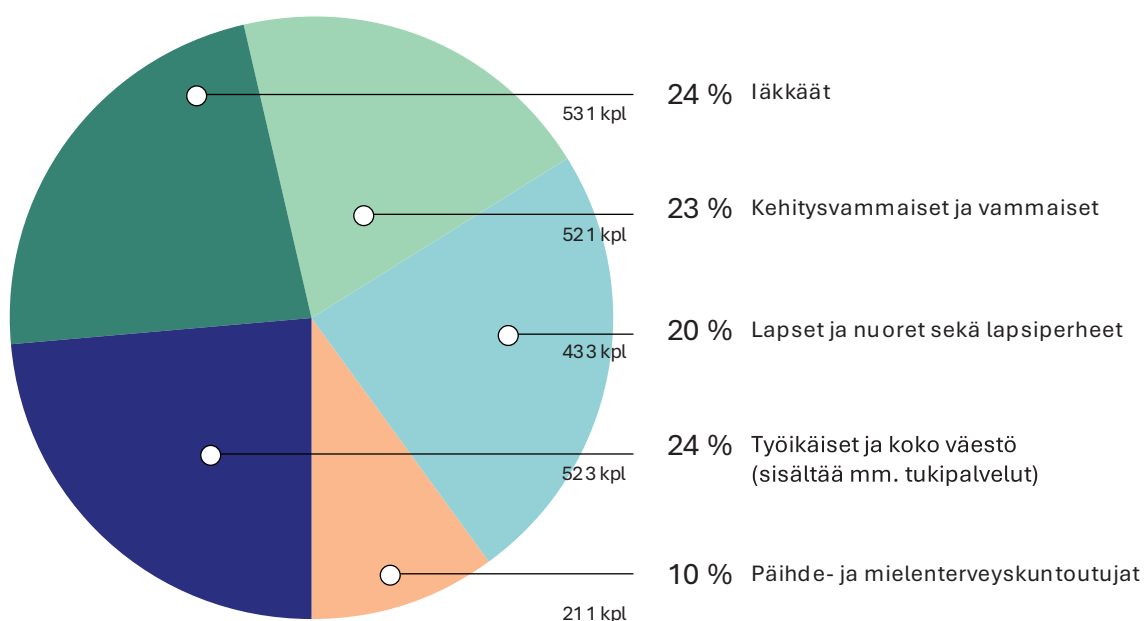
Kuvio 1. Valviran rekisteröimät sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat ja palvelupisteet

Kuvio 2. Valviran tekemät sosiaali- ja terveydenhuollon rekisteröintipäätökset

Kuvio 3. Terveystenhuollon palvelupisteissä tuotettavat palvelut 31.12.2025

Kuvio 4. Sosiaalihuollon palvelupisteissä tuotettavat palvelut 31.12.2025

Valvira myönsi lääkelain perusteella sosiaalihuollon toimintayksiköihin rajatun lääkevaraston uusia lupia yhden ja muutoslupia 27. Näissä ei tapahtunut erityistä muutosta edelliseen vuoteen.

5.1.3 Terveystä ja tutkimusta koskevat luvat

Raskaudenkeskeyttämis- ja steriloisimisasiat

Vuonna 2025 raskaudenkeskeyttämis- ja steriloisimisasioiden lautakunnan istuntoja oli 101. Lisäksi vuoden aikana pidettiin kolme hätäkokousta. Lautakunnan kokouksissa ratkaistiin 686 raskaudenkeskeytysasia ja seitsemän steriloisimisasia.

Vuonna 2025 Valviran antamien raskaudenkeskeytyslupien perusteita olivat sosiaaliset syyt noin 36 %:ssa (248 päätöstä), ikä- ja lapsilukuperusteet noin 5 %:ssa (37 päätöstä) ja sikiöperusteet noin 58 %:ssa (400 päätöstä) tapauksista. Sikiöperustein annetuista päätöksistä noin kaksi kolmasosaa oli tapauksia, joissa keskeytystä haettiin ennen 20 raskausviikkoa, ja noin kolmasosa oli tapauksia, joissa keskeytystä haettiin myöhemmillä raskausviikoilla 20–24.

Päätökset

Taulukko 8

Päätökset	2023	2024	2025
Raskaudenkeskeytyslupapäätökset (sikiövaurioperusteet)	378	366	400
Raskaudenkeskeytyslupapäätökset (muut perusteet)	371	344	286
Yhteensä raskaudenkeskeytyslupapäätökset	749	710	686
Sterilisaatiolupapäätökset	9	7	7

Hedelmöityshoidot

Suomessa on 17 hedelmöityshoitoa antavaa julkisen tai yksityisen sektorin toimijaa, ja toiminta on vakiintunutta. Vuoden 2025 aikana ei myönnetty yhtään uutta klinikkalupaa. Viimeisin lupa toimintaan on myönnetty vuonna 2020. Yksityisiä klinikoita kuitenkin fuusioituu keskenään tai lopettaa toimintansa kokonaan, joten klinikkamäärät voivat vaihdella vuosittain.

Vuodesta 2007 alkaen sukusoluja on luovuttanut runsaat 8 000 henkilöä. Vuonna 2025 Valviran ylläpitämään luovuttajarekisteriin (Luoteri) ilmoitettiin 542 uutta luovuttajaa, mikä on pienempi määrä viime vuoteen verrattuna (586 uutta luovuttajaa vuonna 2024). Hedelmöityshoitojen määriä seurataan THL:n hedelmöityshoitotilastosta.

Vuoden 2025 aikana Valvira toteutti loppuun hedelmöityshoitoklinikoiden asiakirjatarkastuksen. Tarkastuksessa ei noussut esiin merkittäviä puutteita. Lisäksi valmisteltiin keväällä 2026 alkavaa sukusolujen luovuttajien tietoluovutusprosessia, jossa Luoteri-rekisteristä annetaan tieto sukusolujen luovuttajan henkilöllisyydestä nuorelle, joka on syntynyt lahjasukusoluhoidosta (Hedelmöityshoitolaki 1237/2006, 23.1 §).

5.1.4 Suunnitelmaperusteinen valvonta

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelma

Vuonna 2025 sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen valvontaohjelman painopistealueita olivat

- lapsiperheiden palveluiden ja lastensuojelun sosiaalityön sekä perustason lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen järjestäminen ja yhteistyö
- aikuisten päihde- ja riippuvuuspalvelujen järjestäminen hyvinvointialueilla
- yhteisöllinen asuminen ja siihen liittyvä kotihoito
- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon yhteyden saaminen ja hoidon tarpeen arvio.

Lapsiperheiden palveluiden ja lastensuojelun sekä perustason lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen osiot yhdistettiin osaksi aluehallintovirastojen järjestämiä alueellisia yhteistyökokouksia. Lapsiperheiden palveluista ja lastensuojelusta tehtiin hyvinvointialueille seurantakysely vuoden 2023 lastensuojelun yhteistyötä koskevasta osiosta. Vastausten perusteella lapsiperheiden palvelujen ja lastensuojelun omavalvonnan toimeenpano on parantunut. Kuitenkin palvelujen saatavuus vaihtelee hyvinvointialueittain ja tiedonkulun ja yhteistyön haasteet vaativat kehittämistoimenpiteitä hyvinvointialueilla edelleen.

Aikuisten päihde- ja riippuvuuspalvelujen järjestämisen osalta aluehallintovirastot tarkastelivat hyvinvointialueiden päihde- ja riippuvuuspalvelujen kokonaisuutta THL:n Päihde- ja riippuvuuspalvelujen tila 2024 -tiedonkeruun tietojen pohjalta. Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön (YTHS) osalta tarkasteltiin omavalvontasuunnitelmia. Hyvinvointialueilta pyydettiin tarvittaessa selvitystä valvonnan tarpeen arvioimiseksi, tai niille tehtiin ohjauskäynti. YTHS:ään tehtiin ohjaus- ja arviointikäynti, jonka tavoitteena oli YTHS:n ja Kansaneläkelaitoksen (Kela) omavalvonnan tukeminen mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalveluiden tuottamisessa ja kehittämisessä.

Yhteisöllisestä asumisesta ja siihen liittyvästä kotihoidosta tehtiin kysely hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille. Kyselyn vastauksista nousi esiin ohjaustarpeita, joista järjestettiin webinaari marraskuussa 2025. Webinaarissa oli kolme päätemaa: yhteisöllisen asumisen järjestäminen, asiakkaiden itsemääräämisoikeus ja toimitilojen palo- ja pelastusturvallisuus.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmallinen valvonta kohdentui hyvinvointialueiden hyvinvointikertomuksiin ja -suunnitelmiin sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen omavalvonnan valvontaan hyvinvointialueilla. Hyvinvointialueille annettiin keväällä 2025 ohjauskirje kuntien kanssa tehtävästä yhteistyöstä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, alueellisten hyvinvointikertomusten ja -suunnitelmien laadinnassa sekä mielenterveyden edistämisessä ja eriarvoisuuden kaventamisessa. Lisäksi hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon johdolle ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoille järjestettiin webinaari, jossa keskityttiin erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen omavalvontaan.

Perusterveydenhuollon kiirettömään hoitoon pääsyn, yhteydensaannin ja hoidon tarpeen arvion osalta Valvira osallistui THL:n vuosittain tekemän erilliskyselyn valmisteluun. Vastauksien perusteella Valvira avasi valvonnat sekä YTHS:n että Vankiterveydenhuollon yksiköille. Valvira antoi Vankiterveydenhuollon yksikölle lokakuussa 2025 kehotuksen kehittää toimintaansa erityisesti yhteyden- ja yksilöllisen arvion saannissa. YTHS:n valvonta on vuodenvaihteessa kesken.

Kiirettömään erikoissairaanhoitoon pääsy

Valvira määräsi 8.10.2025 HUS-yhtymän ja kahdeksan hyvinvointialuetta saattamaan kiirettömään erikoissairaanhoitoon pääsyn lainmukaiseksi viimeistään 30.4.2026. Valvira määräsi vielä 4.11.2025 Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen saattamaan kiirettömään erikoissairaanhoitoon pääsyn lainmukaiseksi viimeistään 29.5.2026. Määräyksiä tehostettiin uhkasakolla. Uhkasakkojen määrät vaihtelivat HUS-yhtymän 8,5 miljoonan euron ja Kainuun hyvinvointialueen 250 000 euron välillä.

Valvira antoi 8.10.2025 Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Lapin, Pirkanmaan ja Pohjanmaan hyvinvointialueille kehotuksen saattaa kiirettömään erikoissairaanhoitoon pääsyn alueellaan lainmukaiseksi mahdollisimman nopeasti. Etelä-Savon ja Kymenlaakson hyvinvointialueiden kiirettömään erikoissairaanhoitoon pääsyn valvonnat päätettiin ilman seuraamuksia.

Puolustusvoimien terveydenhuolto ja vankiterveydenhuolto

Valvira toteutti Puolustusvoimien terveydenhuollon ja vankiterveydenhuollon suunnitelmallista valvontaa yhdessä Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kanssa. Riskiperusteisia ohjaus- ja arviointikäyntejä tehtiin yhden varuskunnan terveysasemalle sekä Vankisairaalaan ja yhden vankilan poliklinikalle. Ohjausta annettiin muun muassa vankien lähettämisestä ja kuljettamisesta tarkkailuun mielenterveyslain mukaisen tarkkailulähetteen perusteella. Lisäksi vankiterveydenhuollon hoitoon pääsyä valvottiin osana sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallista valvontaohjelmaa (Sote-valo 2025).

5.1.5 Reaktiivinen valvonta

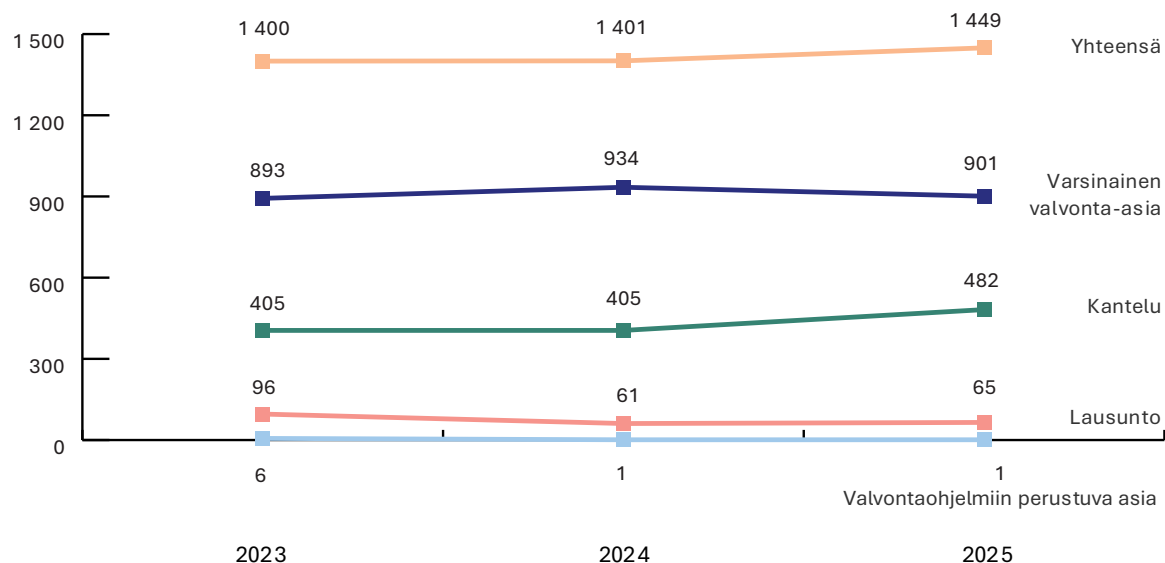
Valvira valvoo valtakunnallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja toimintayksiköiden toimintaa. Valvira otti vuonna 2025 selvitettäväkseen 1 449 terveydenhuoltoa ja 289 sosiaalihuoltoa koskevaa valvonta-asiaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta-asioista Valviran käsiteltäväksi kuuluvat työnjaon mukaisesti muun muassa ne, jotka koskevat usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata. Valvira käsittelee myös periaatteelliset tärkeät ja laajakantoiset asiat. Valvira käsittelee ne terveydenhuollon kantelut, joissa epäillään, että hoitovirhe on aiheuttanut potilaan menehtymisen tai vaikean pysyvän vammautumisen. Lisäksi Valvira selvittää sellaisia ammattihenkilövalvonta-asioita, jotka edellyttävät kurinpito- tai turvaamistoimenpiteitä (ammattioikeuden rajoittamista tai poistamista tai ammattinimikkeen käytön kieltämistä).

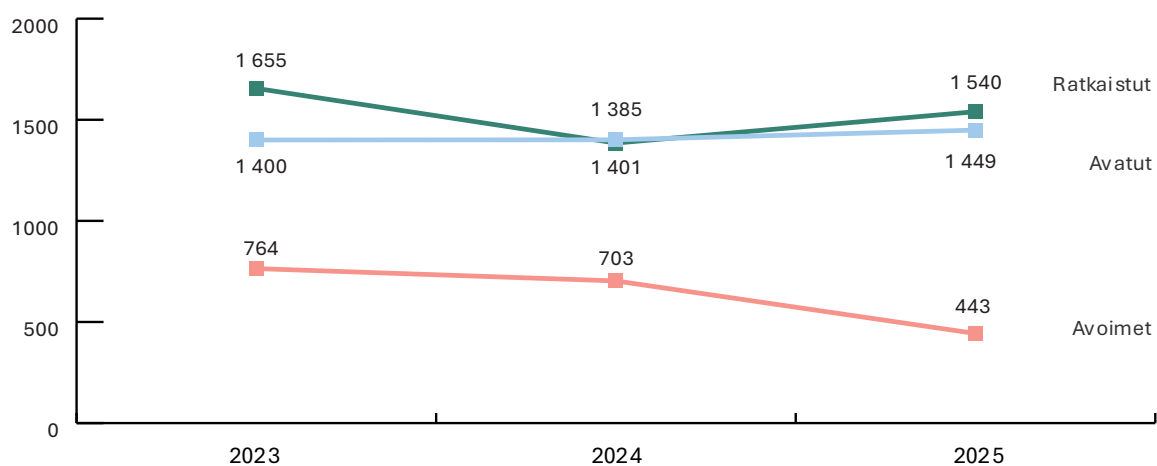
Valviran selvitettäväksi jääneitä terveydenhuollon kanteluita oli 482 ja sosiaalihuollon kanteluita 106. Työnjaollisesti Valviralle kuuluvista terveydenhuollon ja sosiaalihuollon kanteluista osa siirrettiin vuoden aikana toimintayksiköihin muistutuksena käsiteltäväksi.

Valvira antaa pyynnöstä lausuntoja muun muassa ylimmille laillisuusvalvojille (oikeuskansleri ja eduskunnan oikeusasiamies) ja poliisille. Terveydenhuoltoon liittyviä lausuntopyyntöjä tuli 65 ja sosiaalihuoltoon liittyviä kolme.

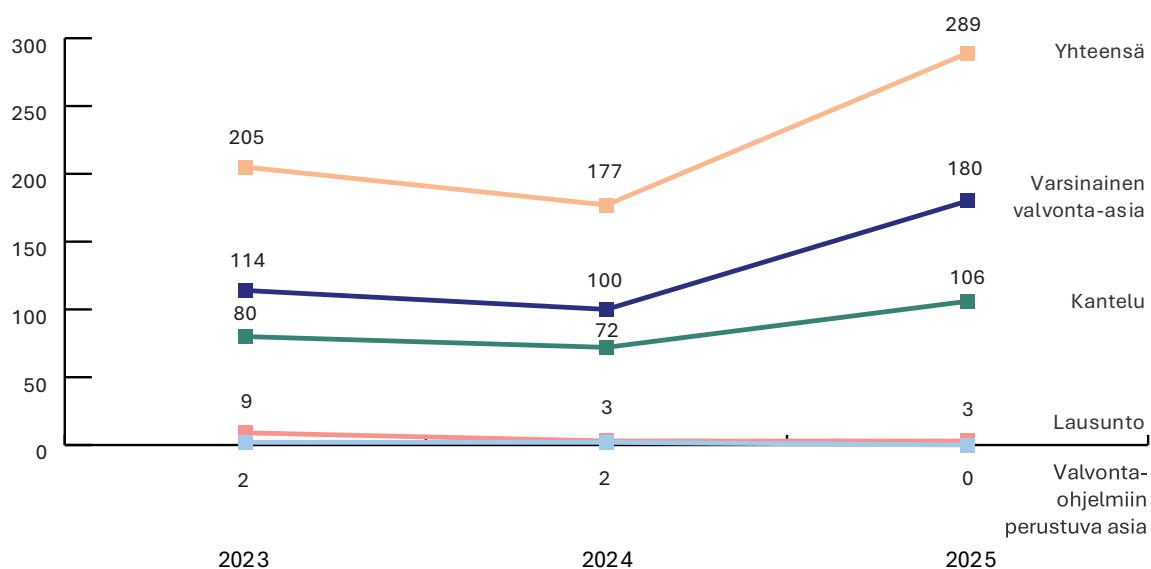
Valvira on tukenut edelleen hyvinvointialueiden palveluiden järjestämisen omavalvontaa. Valvira on järjestänyt useita webinaareja yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa hyvinvointialueille ja palveluntuottajille sekä antanut paljon ohjausta puhelimitse ja sähköpostitse. Työnantajia on ohjattu myös yksittäisissä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden asioissa siten, että asiat voitaisiin hoitaa omavalvonnan keinoin ilman viranomaisvalvontaa.

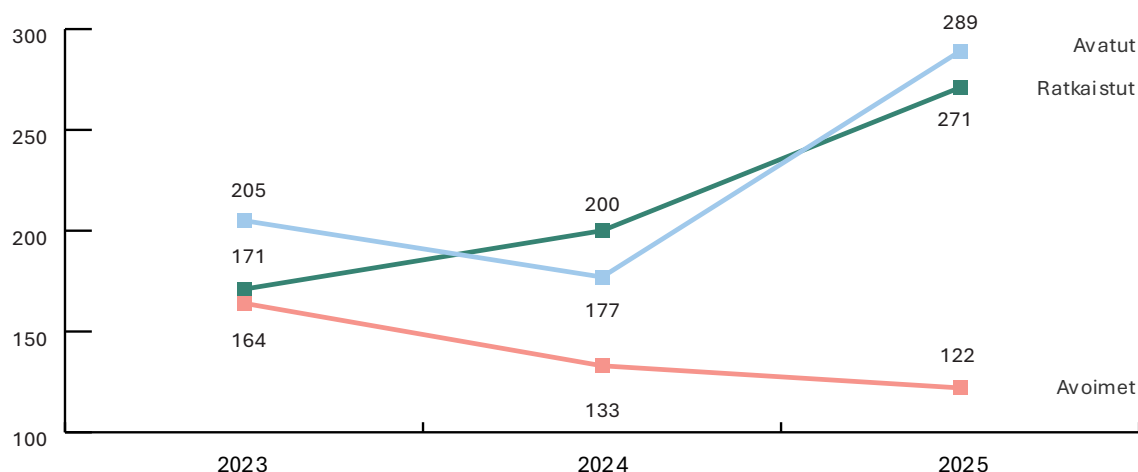
Kuvio 5. Terveydenhuollon valvonnan vireille tulleet asiat asialuokittain 2023-2025

Kuvio 6. Terveysthuollon valvonnan avatut, ratkaistut ja avoimet asiat 2023-2025

Kuvio 7. Sosiaalihuollon valvonnan vireille tulleet asiat asialuokittain 2023-2025

Kuvio 8. Sosiaalihuollon avatut, avoimet ja ratkaistut asiat 2023-2025

Sosiaalihuollon valvonta

Valvira ohjasi hyvinvointialueita sosiaalihuollon niin sanottujen asiakasohjausryhmien toimintaan liittyen. Osassa hyvinvointialueita on perustettu asiakasohjausryhmiä sosiaalihuollon palvelujen järjestämisen tueksi. Valvontaviranomaisten tietoon on kuitenkin tullut, että joissakin tapauksissa asiakasohjausryhmät ovat osallistuneet päätöksentekoon tavalla, joka ei ole lainmukaista.

Valvontaviranomaiset muistuttivat hyvinvointialueita siitä, että sosiaalihuollon asiakasohjausryhmät voivat toimia päätöksentekoa tukevassa ja neuvoa-antavassa roolissa. Sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointi ja palvelupäätösten tekeminen ovat viranhaltijan lakisääteisiä tehtäviä, joista viranhaltija itse vastaa. Valvontaviranomaisten näkemyksen mukaan hyvinvointialueiden olisi hyvä päättää selkeästi ja lainmukaisesti asiakasohjausryhmien kokoonpanosta, tehtävistä ja toimivallasta.

Vanhustenhuolto

Valvira järjesti maaliskuussa yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa webinaarin, joka käsitteli vähimmäishenkilöstömitoituksen laskua 0,6:een iäkkäiden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Webinaarissa valvontaviranomaiset korostivat, että henkilöstömitoituksen alentaminen on mahdollista vain silloin, kun asiakkaiden hoidon ja huolenpidon tarpeet sen aidosti mahdollistavat.

Hyvinvointialueiden ja palveluntuottajien pitää ensisijaisesti omavalvonnallisesti varmistaa, että kaikissa iäkkäiden ympärivuorokautisissa palveluasumisen toimintayksiköissä henkilöstömitoitus vastaa kaikkina aikoina asiakkaiden palvelujen tarvetta.

Valvira teki kesäkuussa 2025 ennalta ilmoittamattoman tarkastuksen Lapin hyvinvointialueen omana tuotantonaan vanhassa sairaalarakennuksessa (Muurola) järjestämiin vanhustenhuollon ympärivuorokautisiin asumispalveluyksiköihin (4). Valviran arvion mukaan näiden asumispalveluyksiköiden nykyiset tilat eivät olleet

iäkkäiden asumispalveluun sopivat eivätkä turvalliset. Valvira määräsi Lapin hyvinvointialuetta järjestämään Muurolan asumispalveluyksiköiden palvelut turvallisissa ja toimintaan soveltuvissa tiloissa viimeistään 31.12.2025. Lisäksi Valvira kehotti Lapin hyvinvointialuetta varmistamaan, että ikäihmisten asumispalvelujen omavalvontasuunnitelma on Valviran omavalvontamääräyksen mukainen ja että sitä toteutetaan palveluyksikössä ja sen palvelupisteissä.

Lastensuojelu

Valvira otti keväällä 2025 valvontaansa Valtion koulukodit selvittääkseen, toteuttaako palvelujen tuottaja omavalvontaa omavalvontasuunnitelmien mukaisesti.

Valvontapäätöksessään Valvira kehotti Valtion koulukoteja tarkistamaan ja tarvittaessa päivittämään omavalvontaohjelmansa sekä huolehtimaan siitä, että sekä omavalvontaohjelma että palveluyksiköiden omavalvontasuunnitelmat vastaavat velvoittavissa säädöksissä niille asetettuja vaatimuksia. Valvira kehotti myös Valtion koulukoteja selkeyttämään toimintaansa siten, että se parhaalla mahdollisella tavalla turvaisi palvelun asiakas- ja potilasturvallisuuden ja laadulliset edellytykset sekä vastuut palveluiden tuottamisessa.

5.1.6 Ammattihenkilöiden valvontalautakunta

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta tekee päätökset, jotka koskevat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatinharjoittamisoikeuden rajoittamista ja poistamista, ammattinimikkeen käytön kieltämistä, kirjallista varoitusta sekä oikeuksien palauttamista. Lisäksi se käsittelee oikeuksien palauttamista koskevien päätösten oikaisuvaatimukset. Lautakunnan käsittelemien asioiden määrä kasvoi edellisvuodesta.

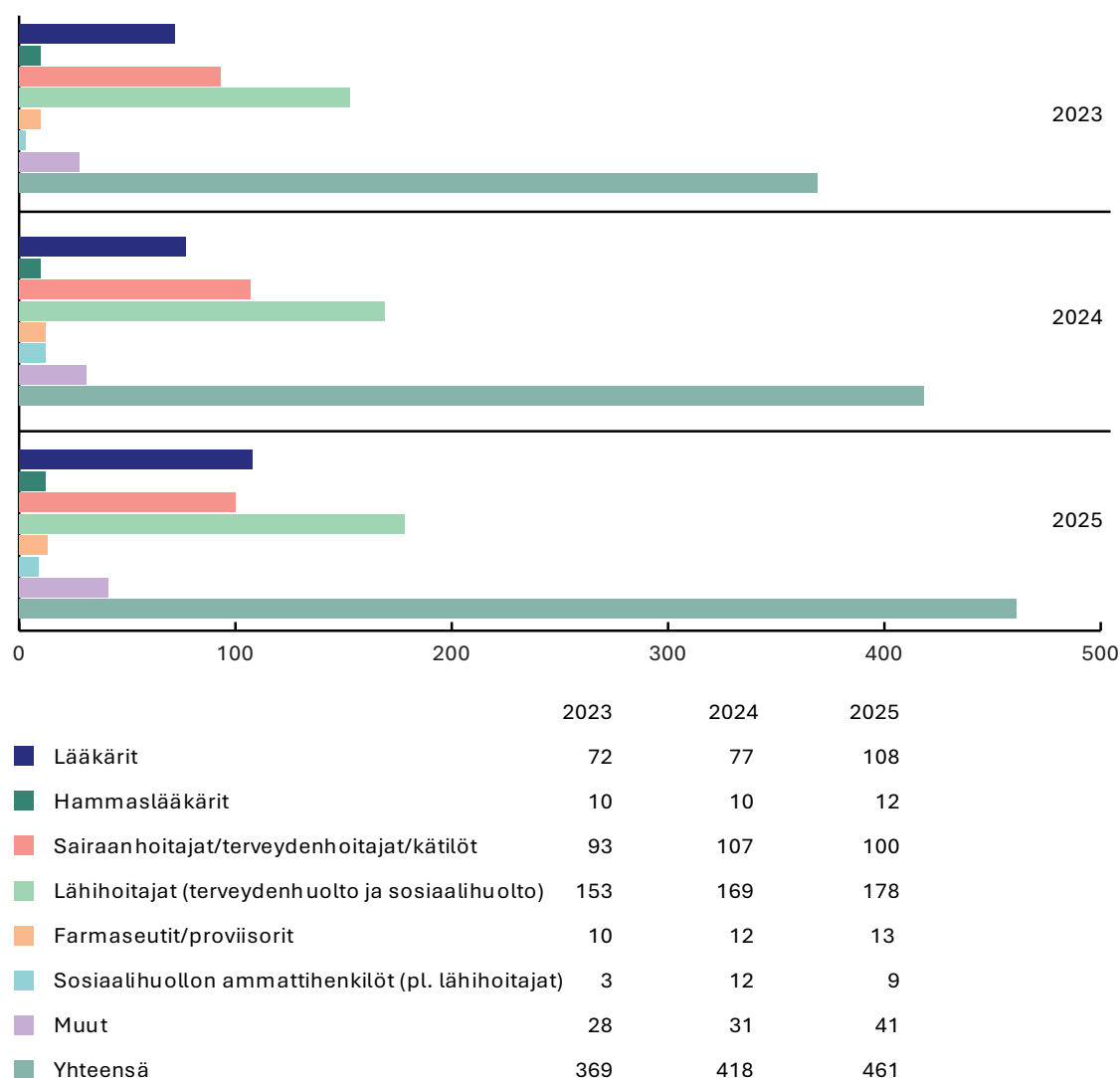
Vuonna 2025 lautakunta teki 425 päätöstä (389 vuonna 2024). Oikeuden rajoittamista tai poistamista koskevia päätöksiä eli turvaamistoimenpiteitä oli 217. Näistä 161 koski oikeuksien menettämistä ja 56 oikeuksien rajoittamista. Lautakunta poisti kokonaan ammatinharjoittamisoikeuden tai kielsi ammattinimikkeen käytön huomattavasti useammalta ammattihenkilöltä kuin edellisvuonna (177 vuonna 2024).

Turvaamistoimenpiteisiin johtaneita syitä olivat ammattihenkilön päihdeongelma, muut terveydentilaan liittyvät asiat, epäasianmukaisuus ammattitoiminnassa ja ammattitaidon puutteet.

Rajoittamalla tai poistamalla ammatinharjoittamisoikeus on voitu ennaltaehkäistä lukuisten asiakkaiden ja potilaiden hoidon vaarantumisen riski silloin, kun se on ollut asiakas- ja potilasturvallisuuden vuoksi perusteltua.

Vuonna 2025 valvontalautakunta teki 163 päätöstä, joissa ammattihenkilö haki oikeuksiaan takaisin (182 vuonna 2024). Näistä 114 hakijalle oikeudet voitiin palauttaa kokonaan tai osittain. Hakemuksista 78 oli sellaisia, joissa aiempi ammattioikeuksien poisto on perustunut ammattihenkilön omaan pyyntöön. Hakemusten määrä laski jonkin verran viime vuoteen verrattuna, mutta osittain tai kokonaan hyväksytyjen

päätösten määrä suhteessa hakemusten määrään pysyi ennallaan viime vuoteen verrattuna.

Kuvio 9. Valvontalautakunnan päätökset ammattiryhmittäin

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä voi olla useampia ammattioikeuksia, minkä vuoksi ammattiryhmittäin jaotellussa kuvaajassa yksittäinen ammattihenkilö voi sisältyä useampaan ryhmään.

Näin ollen yhteensä -sarakkeen luvut ovat suurempia kuin valvontalautakunnan vuosittaisten päätösten määrä.

5.1.7 Ammattihenkilön omaan pyyntöön perustuvat ammattioikeuksien poistopäätökset

Ammattihenkilöiden omasta pyynnöstä tehtäviä ammatinharjoittamisoikeuden rajoittamista tai poistoa tai ammatinimikkeen käytön kieltoa koskevia päätöksiä ei ratkaista ammattihenkilöiden valvontalautakunnassa, mutta ne liittyvät aiheeltaan valvontalautakuntaan. Vuonna 2025 ammattihenkilöiden omien pyyntöjen määrä

ammattioikeuksien poistamiseksi pysyi täysin samana edellisvuoteen verrattuna, ja ammattioikeudet poistettiin yhteensä 159 henkilöltä (159 vuonna 2024). Näistä 88 oli lähihoitajia ja 33 sairaanhoitajia.

5.2 Asiakastietolain ja toisiolain mukainen ohjaus ja valvonta

Valvira on osallistunut eurooppalaisen terveystietojen avaruuden perustamista koskevan asetuksen (EHDS) ja sen kansallisen toimeenpanon valmisteluun sekä huhtikuussa voimaan tulleen kyberturvallisuuslain (NIS2-direktiivi) kansalliseen valmisteluun ja täytäntöönpanoon. Lisäksi Valvira on tehnyt tiivistä sidosryhmäyhteistyötä eri virastojen (muun muassa STM ja THL) kanssa asiakastietolain mukaisissa soveltamisessa liittyvissä kysymyksissä ja kehittämistarpeissa. Valvira järjesti syksyllä kaksi asiakastietolain vaatimuksia käsittelevää webinaaria.

Valvira vastaanotti asiakastietolakiin perustuvia tietojärjestelmien poikkeamailmoituksia vuoden 2025 aikana 141. Asiakastietolakiin perustuvia valvonta-asioita aloitettiin 61. Valvira vastaanotti 57 ilmoitusta sosiaali- ja terveydenhuollon tietoturvaohjeista ja loukkauksista NIS-direktiivin eli EU:n verkko- ja tietoturvadirektiivin perusteella. Tietojärjestelmärekisteröintejä tehtiin asiakastietolain perusteella 156. Toisiolain perusteella tehtiin yksi toisiokäyttöympäristön rekisteröinti.

5.3 Varhaiskasvatuksen ohjaus ja valvonta

Valvira toteutti yhdessä aluehallintovirastojen kanssa yhteisen valvontaohjelman mukaista suunnitelmallista varhaiskasvatuksen valvontaa. Varhaiskasvatuksen valtakunnallisessa valvontaohjelmassa vuonna 2025 painopisteenä oli yksityisten päiväkotien kasvatusta, opetusta ja hoitohenkilöstön sekä päiväkodin johtajien varhaiskasvatustietojen mukaisen kelpoisuusvaatimusten toteutuminen. Tulokset toivat esiin edelleen huomattavan määrän puutteita varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusvaatimusten toteutumisessa.

5.4 Alkoholilupahallinto ja -valvonta

Valviran tehtäviin kuului alkoholielinkeinon lupien myöntäminen, toimijoiden valvonta ja aluehallintovirastojen ohjaaminen. Valvira myönsi alkoholijuomien ja väkiviinan valmistus- ja tukkumyyntiluvat, käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat. Valvira vastaanotti ilmoitukset ravintoloiden, kauppojen ja teollisen käytön maahantuonnista, Suomen ja ulkomaiden välillä kulkevien laivojen ja lentokoneiden anniskelusta ja vähittäismyynnistä, lievästi denaturoidun etanolin myynnistä sekä alkoholijuomien ja väkiviinan maastaviennistä. Lisäksi Valvira vastaanotti elintarvikelain mukaiset alkoholijuomien valmistus- ja varastopaikan rekisteröintiä koskevat ilmoitukset. Valvira valvoi luonnonmukaisten (luomu) alkoholijuomien ja väkiviinan valmistusta, valmistuttamista, varastointia, markkinoille saattamista ja tukkukauppaa. Valvira myös ohjasi ja valvoi alkoholijuomien valmistajien ja maahantuojien ensi- ja omavalvontaa ja vastaa alkoholin tuotevalvonnasta, kuten koostumuksen ja pakkausmerkintöjen valvonnasta.

Valvira käsitteli vuoden 2025 aikana yhteensä 492 alkoholiin liittyvää lupa- ja ilmoitusasiaa. Asioiden määrä nousi 7 % edellisvuoteen verrattuna. Lupa- ja ilmoitusasioiden lisäksi rekisterimerkintöjen päivityksiä tehtiin 318 lupaan. Vuonna 2025 käsitellyistä asioista 76 % tuli vireille sähköisen asioinnin kautta. Uusista luvista 92 % tuli vireille sähköisestä asioinnista, kun taas lupien lopetuksista vain 45 %.

Sekä alkoholijuomien valmistukseen että tukkumyyntiin liittyvien luvanhaltijoiden määrä laski vuoden aikana hieman. Uusia alkoholijuomien valmistuslupia myönnettiin pienpanimotoimintaan (7), tislattujen alkoholijuomien ja juomasekoitusten valmistukseen (4) sekä hedelmäviinin tai -siiderin valmistukseen (1).

Valvira teki luvanhaltijoille vuoden 2025 aikana yhteensä 230 tarkastusta. Tarkastustoiminnassa painotettiin luomuvalvontajärjestelmään kuuluvia toimijoita. Vuoden 2025 tarkastuksista 141 oli valvontatarkastuksia, 80 luomutarkastuksia ja 11 toiminnan aloittamiseen liittyviä tarkastuksia. Tarkastuksista 98 kohdistui alkoholijuomien valmistustoimintaan, 108 alkoholijuomien tukkumyyntitoimintaan ja 17 teolliseen käyttöön. Pääosin tarkastetut kohteet ja niissä tapahtuva toiminta täyttivät niille asetetut vaatimukset. Ohjausta annettiin erityisesti alkoholijuomien pakkausmerkintöihin, alkoholikirjanpitoon ja Valviralle raportointiin liittyen.

Valvonta-asioita (mukaan lukien myös tuotevalvonta-asiat) käsiteltiin vuoden aikana 355, joista 215 liittyi Valviralle raportointiin, 67 tuotevalvontaan ja 49 luvanhaltijan edellytyksiin. Valvonta-asioista 172 ei aiheuttanut toimenpiteitä, ohjausta annettiin 116:lle, huomautuksia seitsemälle, tuotteen myyntikielto kolmelle ja pysyvä luvanperuutus kolmelle luvanhaltijalle.

Laatua valvotaan ottamalla näytteitä

Alkoholin tuotevalvonnassa valvotaan alkoholijuomien koostumusta ja pakkausmerkintöjä. Alkoholijuomien merkintöihin sovelletaan samaa lainsäädäntöä kuin muillekin elintarvikkeille, mutta tislattujen alkoholijuomien, rypäleviiniä sekä maustettujen viinituotteiden merkintöihin on EU-tasolla säädetty tarkempia vaatimuksia. Valvira valvoi alkoholijuomien laatua luvanhaltijoiden tarkastuksilla, markkina- ja rekisterivalvontana, näytteidenotolla sekä asiakirja- ja rekisterivalvontana.

Tukkumyyntiluvanhaltijoiden tarkastuksilla valvotaan pistokokein alkoholijuomien pakkausmerkintöjä ja valmistusluvanhaltijoiden tarkastuksilla pakkausmerkintöjen lisäksi myös alkoholijuoman koostumusta.

Markkina- ja rekisterivalvontanäytteitä otettiin vuoden aikana 49 tuotteesta. Näytteiden analyysit teetettiin Alkoholintarkastuslaboratoriossa (ACL) ja Tullin laboratoriossa. Näytteistä tutkittiin muun muassa alkoholipitoisuus, niistä tehtiin tuoteryhmäkohtaisia analyyskejä sekä analysoitiin torjunta-ainejäämiä.

Valvira valvoi EU:n markkinajärjestelyasetuksen mukaisten rypäletuotteiden nimeämistä ja myyntiä vähittäiskaupassa. Valvonnassa puututtiin lainsäädännön vastaisiin ja kuluttajaa harhaanjohtaviin merkintöihin. Kolmen tuotteen markkinointi kiellettiin johtuen virheellisistä pakkausmerkinnöistä. Lisäksi kahdessa tutkitussa näytteessä havaittiin analyysipoikkeamia. Pakkausmerkintöjen poikkeamat liittyivät puuttuvaan allergeenimerkintään tai puuttuvaan ruotsinkieliseen allergeenimerkintään.

Torjunta-ainejäämät analysoitiin yhteensä 24 viinistä (mukaan lukien 11 luomuviiniä). Yhtä näytettä kohden selvitettiin noin 350 torjunta-aineen jäämät. Tulosten perusteella luomutuotteissa ei havaittu jäämäpitoisuuksia. Kuudessa tavanomaisesti tuotetussa näytteessä havaittiin kasvinsuojeluainejäämiä, mutta niiden osalta määrät eivät ylittäneet asetettuja raja-arvoja. Vuoden aikana Valvira sai kuusi ilmoitusta luvanhaltijoilta oma- ja valvontan perusteella tehdyistä alkoholien takaisinvedoista markkinoilta.

Alkoholijuomien valmistajat ja tukkumyyjät toimittivat Valviran alkoholilain mukaista valvontaa varten tietoa valmistamistaan ja toimittamistaan tuotteista. Tietojen pohjalta julkaistiin Valviran verkkosivuilla kaksi kuukausittaista tilastoa: alkoholijuomien myyntitilasto ja jakelutietotilasto. Valviran julkaisema alkoholimyyntitilasto on alkoholien tilastoidun kulutuksen osuus kokonaistilastossa. Vuoden 2024 tilastoaineisto julkaistiin maaliskuussa 2025, ja tilastoitu kulutus oli 513 miljoonaa litraa. Laskua edelliseen vuoteen oli 1,2 %.

Valvira raportoi vuosittain EU:n komissiolle alkoholiyhtiö Alkon toiminnasta. Raportissa informoidaan komissiota Suomen alkoholioloista sekä Alkon roolista. Alkoholilaissa säädetään, että Alkon päätökset alkoholijuomien ottamisesta vähittäismyyntiin, niiden poistamisesta vähittäismyyntistä ja niiden hinnoittelusta tulee tehdä julkisin ja tasapuolisin perustein riippumatta valmistajan tai myyjän kansalaisuudesta tai kotipaikasta. Vuonna 2025 komissiolle toimitettiin vuotta 2024 kuvaava raportti. Raportti käsitteli alkoholitoimintaympäristön muutoksia tarkasteltavana vuotena ja niiden vaikutuksia Alkon toimintaan. Raportissa käytiin läpi myös Alkoon liittyviä vireillä olleita valvonta-asioita Valvirassa ja Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Vuoden 2025 aikana Valviran käsiteltäväksi tuli yksi oikaisupyyntö alkoholiyhtiön päätöksestä. (Oikaisupyynnön käsittely jatkuu vuodelle 2026.)

Alkoholiluvat ja ilmoitukset (luvanhaltijat)

Taulukko 9 Alkoholielinkeinon luvat ja ilmoituksen varaisen toiminnan harjoittajien lukumäärä 31.12.2025.

Alkoholiluvat ja ilmoitukset (luvanhaltijat)	2023	2024	2025
Alkoholijuomien valmistuslupa	229	221	211
Alkoholijuomien tukkumyyntilupa	545	516	478
Väkiviinan valmistuslupa	19	14	15
Väkiviinan maahantuonti- ja tukkumyyntilupa	22	29	30
Valmistuslupa opetus- ja tutkimustarkoituksessa	25	26	26
Käyttölupa	1 583	1 580	1588
Lievästi denaturoidun väkiviinan myynti-ilmoitus	15	16	19
Anniskelun ja vähittäismyyntin maahantuonti-ilmoitus	298	335	317
Alkoholijuoman ja väkiviinan maastavienti-ilmoitus	5	5	6
Anniskelu- ja vähittäismyynti-ilmoitus ulkomaan liikenteessä, lentokoneet	2	2	2
Anniskelu- ja vähittäismyynti-ilmoitus ulkomaan liikenteessä, laivat	5	16	16
Elintarviketoiminnan rekisteröinti, alkoholijuomien valmistus- ja varastopaikat	647	608	590
Luonnonmukaisen tuotannon järjestelmään rekisteröidyt luvanhaltijat, valmistajat	20	16	15
Luonnonmukaisen tuotannon järjestelmään rekisteröidyt luvanhaltijat, tukut	105	107	105

Alkoholiluvat, lupahallinto (käsitellyt lupamäärät)

Taulukko 10 Alkoholiluvat 2023–2025.

Alkoholiluvat, lupahallinto (käsitellyt lupamäärät)	2023	2024	2025
Uudet luvat	197	154	166
- valmistusluvut	17	21	15
- tukkumyyntiluvat	70	40	63
- maahantuontiluvat	1	0	1
- käyttöluvut	109	93	87
Lupamuutokset	74	70	56
- valmistuslupan muutoksia	16	8	9
- tukkumyyntiluvan muutoksia	7	23	17
- maahantuontiluvan muutoksia	0	0	0
- käyttölupan muutoksia	51	39	30
Luvan peruutukset	178	160	163
- valmistuslupia peruutettu	23	26	18
- tukkumyyntilupia peruutettu	63	52	78
- maahantuontilupia peruutettu	1	0	1
- käyttölupia peruutettu	91	82	66
Alkoholilain mukaiset ilmoitukset	55	48	49
Maahantuonti-ilmoitukset	44	42	31
Lievästi denaturoidun etanolin myynti-ilmoitukset	2	1	1
Ulkomaan liikennettä koskevat ilmoitukset (laivat ja lentokoneet)			
- uudet ja muutokset	2	2	0
- ilmoitetun toiminnan peruutukset	7	3	17
Elintarvikehuoneiston ilmoitusta vastaanotettu (uudet valmistus- ja varastopaikat)	87	47	75
Luonnonmukaisen tuotannon järjestelmään rekisteröidyt luvanhaltijat	6	12	13

Luvanhaltijoiden valvonta

Taulukko 11 Alkoholiluvanhaltijoiden valvonta ja tuotevalvonta 2023–2025.

Luvanhaltijoiden valvonta	2023	2024	2025
Verohallinnolle annetut lausunnot	48	66	75
Muille viranomaisille annetut lausunnot	8	22	15
Tarkastusten määrä	137	190	230
Tarkastuksella tehty ohjaavat toimenpiteet	51	96	74
Tarkastuksella annetut kehotukset epäkohtien poistamiseksi	3	14	11
Havaitut epäkohdat suhteessa tarkastuksiin	2 %	7 %	5 %
Alkoholilain mukaisten tarkastuskohteiden määrä (yhteensä valmistus, tukku ja käyttö)	2 398	2 317	2 277
Elintarvikelain mukaisten tarkastuskohteiden määrä (valmistus- ja tukkumyyntiluvat)	647	638	570
Tarkastuksia suhteessa tarkastuskohteisiin	21 %	30 %	36 %
Tuotevalvonta			
Uusien rekisteröityjen tuotteiden määrä	13 205	12 315	13 521
Tuotteita koskevat vientisertifikaatit	46	34	37
Markkinavalvontanäytteet	40	40	49
Tuotteessa havaitut rikkomukset ja puutteellisuudet	3	8	5
Puutteellisuuksien osuus	8 %	18 %	10 %
Vastaanotettuja RASFF-ilmoituksia (Rapid Alert System for Food and Feed)/ilmoitus valmistajille tai maahantuojille	26/3	14/0	26/5
Vastaanotettuja OFIS-ilmoituksia (Organic Farming Information System)/ilmoitus valmistajille tai maahantuojille (luomutuotteet)	2/0	8/0	4/1
Valvonta-asiat yhteensä (tuotevalvonta ja luvanhaltijoiden valvonta)	57	88	355

5.5 Alkoholihallinnon ohjaus ja alkoholimarkkinoinnin valvonta

Valviran tehtäviin kuuluivat aluehallintovirastojen lupahallinnon ja valvonnan ohjaus ja kehittäminen, alkoholihallinnon tieto- ja viestintäpalveluiden tuottaminen sekä alkoholijuomien vähittäismyynnin ja anniskelun valvonta koko maassa. Ohjaus- ja kehittämistoiminnan keskeinen tavoite oli alkoholilain täytäntöönpanon yhdenmukainen soveltaminen. Anniskelu- ja vähittäismyyntiasioiden ohjauksen lisäksi Valvira valvoi alkoholijuomien valtakunnallista markkinointia.

Vuonna 2025 osallistuttiin alkoholilain muutosten ja niiden toimeenpanon valmisteluun. Lisäksi pyrittiin varautumaan Valviran ja aluehallintovirastojen alkoholihallinnon tehtävien siirtymiseen uuteen Lupa- ja valvontavirastoon.

Vuosille 2019–2024 laaditun alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman toimeenpano jatkui. Valvontaohjelmassa määriteltiin alkoholihallinnon tavoitteet ja strategiset painopisteet, joilla ohjataan alueellisen alkoholihallinnon resurssien käyttöä ja selvennettiin alkoholilain toimeenpanoon liittyvien eri toimijoiden rooleja ja vuorovaikutusta. Valtakunnallisen valvontaohjelman voimassaoloa jatkettiin vuodelle 2025 alkoholilainsäädännön muutosten ja aluehallinnon uudistuksen vuoksi.

Valviran ja aluehallintovirastojen alkoholihallinnon yhteistyöryhmä kokoontui vuoden 2025 aikana kuusi kertaa. Yhteistyöryhmä keskusteli alkoholilain toimeenpanoon liittyvistä linjauksista ja seurasi tiiviisti alkoholilain uudistamiseen tähtäävien hallitusohjelmakirjausten ja hallituksen esitysten etenemistä.

Vähittäismyynnissä ja anniskelussa Valvira teki laajaa ja säännöllistä viranomais- ja sidosryhmäyhteistyötä. Vuoden 2025 aikana Valvira osallistui eri viranomaisten muodostamaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan tilannekuvan toimituskuntatyöskentelyyn. Valvira oli myös yhtenä viranomaistahona kehittämässä viranomaisten välistä tiedonkulkua viranomaistiedon koordinoitiryhmässä. Valvira osallistui myös THL:n koordinoimaan ehkäisevän päihdetyön Pakka-kehittäjäverkoston toimintaan.

Kirjallisessa muodossa annetun ohjauksen määrä alkoholin anniskelu- ja vähittäismyyntiasioissa vuonna 2025 väheni hieman edellisestä vuodesta.

Alkoholihallinnon lausunnot/vastaukset

Taulukko 12 Vastaukset alkoholitiedusteluihin 2023–2025.

Alkoholihallinnon lausunnot/ vastaukset	2023	2024	2025
Lausunnot/vastaukset muiden viranomaisten (ml. avit) tiedusteluihin	227	200	164
Lausunnot/vastaukset elinkeinonharjoittajien, oppilaitosten ja yksityishenkilöiden tiedusteluihin	674	483	425
Yhteensä	901	683	589

Alkoholin markkinoinnissa ohjausta annettiin etenkin sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan mainontaan. Kilpailuja ja arpajaisia koskevan ohjauksen tarve pysyi korkeana myös vuonna 2025. Valvonnassa kiinnitettiin lisäksi huomiota kohdennetun mainonnan sisältöön.

Alkoholilain muutosten vaikutusten arviointi aloitettiin myös markkinoinnin osalta. Samassa yhteydessä osallistuttiin alkoholilain muutosten valmistelutyöhön.

Alkoholimarkkinointiasiat

Taulukko 13 Valvirassa käsitellyt alkoholimarkkinointiasiat 2023–2025.

Alkoholimarkkinointiasiat	2023	2024	2025
Kieltopäätökset ja muut päätökset	0	3	0
Ohjeet	0	1	0
Ohjaavat suoritteet	219	271	216
Yhteensä	219	275	216

5.6 Tupakkalain mukainen ohjaus ja valvonta

Valvirassa osallistuttiin aktiivisesti lainsäädännön kehittämiseen erityisesti sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla. Tässä työssä korostuivat savuttomat nikotiinituotteet, joita koskevassa lainvalmistelutyössä Valvira tuki sosiaali- ja terveysministeriötä. Lisäksi Valvira antoi useita lausuntoja tupakkatoimialaan liittyvistä lakiesityksistä sekä muita asiantuntijalausuntoja viranomaisille.

Aikaisempien vuosien tapaan Valvira osallistui kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön sekä markkinavalvonnan kansallisen yhteistyöryhmän toimintaan. Valvira osallistui muun muassa Pohjoismaiden, Baltian maiden ja Alankomaiden kesken pidettyyn yhteistyökokoukseen. Lisäksi Valvirasta käytiin vierailulla Liettuassa erityisesti tuotevalvontaan liittyvien valvontakäytäntöjen jakamiseksi.

Valviran ja muiden kansallisten valvontaviranomaisten yhteistyö tiivistyi entisestään, kun Valvira perusti erilaisten nikotiinituotteiden tilannekuvaan ja valvontaan keskittyvän sidosryhmäyhteistyöverkoston (nikotiiniverkosto). Nikotiiniverkosto kokoontui vuonna 2025 kaksi kertaa. Valvira osallistui myös neljään ympäristöterveydenhuollon yhteistyöryhmään (Valvira, aluehallintovirastot, STM ja THL). Valvira ja aluehallintovirastot pitivät säännölliset tupakkatoimialaan liittyvät yhteistyökokouksensa, joita järjestettiin kolme. Valvira osallistui aktiivisesti ympäristöterveydenhuollon koulutus- ja neuvottelupäiville kouluttamalla erityisesti tupakkalain muutoksesta ja muista ajankohtaisista valvonnan teemoista.

Ehkäisevää päihdetyötä koskevien tavoitteiden edistämistä Valvira jatkoi kouluttamalla ja jakamalla aktiivisesti tietoa tupakkalain sisällöstä niin kutsutussa nikotiiniviestintäverkostossa sekä erilaisissa muissa ehkäisevää päihdetyötä koskevissa tilaisuuksissa. Erityisinä teemoina nousivat esiin ”uusien” tuotteiden määrittely, erilaisten nikotiinituotteiden ja niitä muistuttavien tuotteiden käytön lisääntyminen lasten ja nuorten keskuudessa sekä savuttomia nikotiinituotteita koskevan tupakkalain muutoksen toimeenpano. Valvira oli muun muassa mukana päivittämässä tupakointikieltoja koskevaa ohjeistusta oppilaitoksissa ja kouluissa.

Kuntien ja aluehallintovirastojen ohjaus

Valvira lähetti vuonna 2025 neljä ajankohtaiskirjettä kunnille ja aluehallintovirastoille. Kirjeet sisälsivät ajankohtaisimpia aiheita ja nostoja tupakkatoimialalta. Valvira järjesti kunnille ja aluehallintovirastoille webinaarin savuttomia nikotiinituotteita koskevasta tupakkalain muutoksesta sekä esitteli niitä useissa muissa sidosryhmätilaisuuksissa. Lakimuutos aiheutti viestinnän lisäksi paljon työtä aina soveltamisohjeiden päivittämisestä tietojärjestelmämuutosten tekemiseen. Muun muassa tupakkatuotteiden, nikotiinienesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyyntilupien ja tukkumyynti-ilmoitusten rekisteriä (Turre) jatkokehitettiin ja paranneltiin vuoden 2024 uudistuksen jälkeen.

Viime vuosien tapaan Valviran ohjaustehtävässä korostuivat nikotiinipussien ja erilaisten muiden huulen alle laitettavien tuotteiden myyntiin ja markkinointiin liittyvät kysymykset. Aikaisempiin vuosiin verrattuna nikotiinipussien markkinoilletulo lisäsi huomattavasti Valviran ohjaustyötä kokonaisuudessaan. Loppuvuonna Valvira järjesti kunnille käytännönläheisen markkinointikiellon valvontaa koskevan koulutuswebinaarin.

Vuoden 2025 lopussa Valvira julkaisi tupakkalain valvonnan tilannekuvaraportin, jossa käsiteltiin tupakkalain myyntilupiin ja erilaisiin ilmoituksiin sekä myynnin valvontaan ja tupakointikieltoihin liittyviä tietoja koko maassa. Tilannekuvan laatiminen perustui erityisesti Valviran ja sosiaali- ja terveysministeriön (STM) väliseen tulossopimukseen vuosille 2024–2027. Samassa yhteydessä Valvira kehitti Turren raportointityökalua.

Markkinointikiellon valvonta

Markkinointikiellon valvonnassa huomattiin, että verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa markkinoitiin usein pääasiassa nikotiinipusseja, mutta myös vastaavia tupakkalain alaisia tupakan vastikkeita. Valvira antoi kunnille ja elinkeinonharjoittajille runsaasti ohjausta tupakkalain markkinointikiellon soveltamisesta. Valviran havaintojen mukaan vuoteen 2024 verrattuna tupakkaan liittyvät verkkosivut ja verkkokaupat ovat vähentyneet. Yhtenä syynä tähän voidaan pitää etämyyntikiellon laajentumista elokuussa 2025, jolloin kiello alkoi koskea myös savuttomia nikotiinituotteita.

Vuoden 2025 aikana ohjausta annettiin laajasti erityisesti elinkeinonharjoittajille, jotka myivät ja markkinoivat tupakkalain alaisia tuotteita, erityisesti nikotiinipusseja, verkkokaupassa sekä sosiaalisessa mediassa. Markkinoinnin valvonnassa tehtiin neljä kieltopäätöstä, ja osasta odotetaan vielä markkinaoikeuden ratkaisua.

Tuotevalvonta

Vuonna 2025 Valvira laati tuotteiden valvontaa koskevan valvontasuunnitelman, joka perustuu niin kutsuttuun markkinavalvonta-asetukseen ja markkinavalvontalakiin. Tuotevalvontaan kuuluu olennaisena osana tupakkalaista ja EU:n tupakkatuotedirektiivistä peräisin olevien vaatimustenmukaisuuksien tarkastaminen eräistä tupakkalain alaisista tuotteista, joista on tehtävä Valviralle määrämuotoinen tuoteilmoitus. Vuonna 2025 näitä ilmoitusten tarkastuksia tehtiin noin 500.

Yleisesti ottaen tuotevalvontaa saatiin tehostettua ja laajennettua sähkösavukenesiteiden ominaisuuksien valvontaan. Valvira kehitti laboratorioyhteistyötä esimerkiksi sähkösavukenesiteiden tunnusomaisen tuoksun analysoimisessa sekä nikotiinipitoisuuden ja tilavuuden määrittämisessä. Näistä ominaisuuksista on teetetty laboratorioanalyysijä yhteistyössä uusien ulkoisten laboratorioskumppaneiden kanssa.

Tupakkalain muutoksen myötä uutena tuoteryhmänä tuoteilmoitusten piiriin tulivat savuttomat nikotiinituotteet, minkä vuoksi Valvirassa laadittiin ja julkaistiin ilmoittajaohje savuttomien nikotiinituotteiden tuoteilmoitusten tekemisen tueksi. Lisäksi vuonna 2025 kehitettiin uusi sisäiseen käyttöön tarkoitettu tuotevalvonnan tietojärjestelmä, joka tullaan ottamaan käyttöön vuoden 2026 alussa. Tietojärjestelmä tulee tehostamaan tuoteilmoitusten tarkastamista ja parantamaan prosessien sujuvuutta ja läpinäkyvyyttä.

Laittoman kaupan ehkäisyä koskevan tehtäväkokonaisuuden osalta Valvira jatkoi tuloksellisesti talouden toimijoiden ohjausta erityisesti jäljitettävyystietojen kirjaamiskäytänteiden parantamiseksi. Lisäksi Valvira oli mukana Suomen delegaatiossa WHO FCTC:n (WHO Framework Convention on Tobacco Control) tupakkatuotteiden laittoman kaupan ehkäisemistä koskevan lisäpöytäkirjan 4. osapuolikokouksessa marraskuun lopulla.

Tupakkalain valvonta

Taulukko 14 Valvirassa päätetyt tupakkatoimialan asiat ja muu valvonta 2023–2025

Tupakkalain valvonta	2023	2024	2025
Päätökset valvonta-asioissa	22	1	8
Muut käsitellyt asiat	21	5	0
Yhteensä	43	6	8
Tarkistettut tuotetietojen ilmoitukset	501	386	503

Tupakkalain ohjaus

Taulukko 15 Tupakkalain mukaiset ohjausta sisältävät viestit (viranomaisten ohjaaminen ja elinkeinon tukeminen lain noudattamisessa).

Tupakkalain ohjaus	2023	2024	2025
Markkinointikieltoon liittyvä ohjaus	114	188	152
Tuotevalvontaan liittyvä ohjaus	71	94	100
Muu ohjaus	379	379	533
Yhteensä	564	661	785

Tupakkalain alaisten tuotteiden tuoteilmoitukset

Taulukko 16 Tupakkalain mukaiset tuoteilmoitukset (muun muassa ainesosat, tuoteominaisuudet, haitta-aineet, myyntimäärät) 2023–2025.

Tupakkalain alaisten tuotteiden tuoteilmoitukset	2023	2024	2025
Tupakka	128	100	104
Sähkösavuke	1 591	751	379
Myyntimääräilmoitukset, tupakka ja sähkösavuke	1 295	1 441	1 116
Yhteensä	3 014	2 292	1 599

5.7 Terveydensuojelulain mukainen ohjaus, lupahallinto ja valvonta

Valviran lakisääteisenä tehtävänä oli ohjata terveydensuojelulain ja sen perusteella annettujen säännösten toimeenpanoa ja valvontaa. Terveydensuojelulain kokonaisuudistus on parhaillaan käynnissä, ja Valvira osallistui siihen laajasti ja kaikilla terveydensuojelun toimialoillaan. Terveydensuojelun tarkoituksena on turvata väestölle terveellinen elinympäristö muun muassa ennalta ehkäisemällä, vähentämällä ja poistamalla elinympäristössä esiintyviä terveydelle haitallisia tekijöitä. Terveellinen elinympäristö pyritään turvaamaan muun muassa valvomalla talousveden laatua ja sisäympäristöjen terveydellisiä olosuhteita sekä uimaveden laatua. Häiriötilanteisiin varautuminen on myös tärkeä osa terveellisen elinympäristön varmistamista.

Valvonnan ohjauksen yleiset periaatteet, tavoitteet ja painopisteet määritellään terveydensuojelun valtakunnallisessa valvontaohjelmassa, jonka Valvira on laatinut vuosille 2025–2028. Valvontaohjelman painopisteiksi on valittu talousveden uudet sisällöt (alueellinen yhteistyö, riskienhallintasuunnitelmat, ensisijaisten tilojen vesilaitteistojen riskienhallinta), osaaminen ja paikalliset tarpeet viranomaisvalvonnassa sekä valmius ja varautuminen terveydensuojelussa. Valvontaohjelman perusteella kuntien terveydensuojeluviranomaiset laativat omat valvontasuunnitelmansa, joiden toteutumisesta Valvira laati yhteenvedon vuodelta 2024.

Valvontaohjelman painopisteiden mukaisesti Valvira ohjasi kuntien terveydensuojeluviranomaisia talousvettä toimittavien laitosten riskienhallintasuunnitelmien tarkistamisessa ja rakennusten vesilaitteistojen terveysturvallisuuden varmistamisessa. Valvira ohjasi niitä myös talousveden laadun valvonnassa ja tulosten tiedonsiirrossa ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmään (Vati) valvontayksiköille lähetetyillä kirjeillä, luennoimalla ohjaus- ja koulutustilaisuuksissa sekä tiiviillä sidosryhmäyhteistyöllä. Lisäksi Valvira antoi terveydensuojeluviranomaisille ohjausta multanäytteiden ottamisessa legionella-taudin jäljityksessä.

Valvira oli mukana kehittämässä ja mahdollistamassa kansallisia ja Euroopan unionille talousveden tietokokonaisuuksien raportointia. Valvira valmisti vedenjakelualueiden (1 400 kpl) talousveden laadun vuosiyhteenvedon yhdessä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa. Valvira osallistui YK:n alaiseen Vesi ja terveys -pöytäkirjan kansalliseen raportointiin ja pöytäkirjan osapuolikokoukseen osana Suomen valtuuskuntaa. Valvira kehitti vesilaitteistojen valvontaa kansallisen asiantuntijaryhmän avustuksella ja selvitti lisääntyneiden legionelloositapausten syitä. Lisäksi Valvira suunnitteli rakennusten vesilaitteistoja koskevan täydennyskoulutuksen kuntien terveydensuojeluviranomaisille vuodelle 2026 yhdessä Suomen LVI-liitto ry:n ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Valvira päivitti hallinnoimaansa talous- ja allasvesiosaamiseen liittyvää osaamistestausjärjestelmä OSTIa talousvettä koskevien kysymysten osalta ja hyväksyi neljä uutta osaamistestaaajaa.

Asumisterveyteen liittyen Valvira teki aktiivista työtä erityisesti kansallisissa radon- ja helletyöryhmissä. Valvira muun muassa esitteli radonista aiheutuvien riskien ehkäisemiseksi tehtyä viranomaistyötä Sisäilmastoseminaarissa lisäten väestön ja asiantuntijoiden radonriskitietoisuutta ja osallistui radonia koskevan toimeenpanoraportin laadintaan. Helteestä Valvira julkaisi uutisen ja antoi ohjausta erityisesti herkkien väestöryhmien suojelemiseksi helteen haitallisilta vaikutuksilta kansallisen toimenpidesuunnitelman laatimisen lisäksi. Muita asumisterveydessä esiin tulleita valtakunnallista ohjausta vaatineita aiheita vuonna 2025 olivat muun muassa siivottomuus, mineraalikuidut, rakennuspöly, viemäri vahinkotilanteet ja moniammatillinen yhteistyö. Ajankohtaisina aiheina näyttäytyivät myös uudelleen käytettävien rakennustuotteiden turvallisuus, koulumelu sekä sisä- ja ulkoilman hiukkaset.

Kansainvälisissä keskusteluissa Valvira toi esiin Suomen edistyksellistä sisäilmaosaamista. Pätevyyskysymyksien osalta Valvira oli arvioimassa sertifioitujen rakennusterveysasiantuntijoiden (RTA), sisäilma-asiantuntijoiden (SISA) ja kosteusvaurion kuntotutkijoiden (KVKT) osaamista niitä koskevissa työryhmissä. Sosiaali- ja terveysministeriölle tarjottiin tiiviisti tukea muun muassa terveydensuojelulain asumisterveyttä koskevien säädösten, RTA-neuvottelupäivien ja muiden ministeriön esiin nostamien ajankohtaisten aiheiden osalta. Sosiaali- ja terveysministeriöön, aluehallintovirastoihin, valvontayksiköihin ja muihin keskeisiin viranomais- ja yhteistyötahoihin pidettiin säännöllisesti yhteyttä tilannekuvan muodostamiseksi, ohjaustarpeiden tunnistamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi.

Varautumisessa Valvira on osallistunut useamman vuoden ajan sosiaali- ja terveysministeriön Poikkeusolojen neuvottelukunnan (PONK) ympäristöterveydenhuollon työryhmään. Työryhmän alaisuudessa toimii myös alaryhmä, jonka tavoitteena on luoda valtakunnallinen valmiussuunnitelmamalli ympäristöterveydenhuollolle ja laajentaa sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitteluun käyttämän VALSU-portaalin käyttöä toimialalla. Osana valmiuden ja varautumisen parantamista Valvira järjesti yhteistyössä Ruokaviraston ja Säteilyturvakeskuksen kanssa säteilyvaaratilannetta käsittelevän YMPPI24/25-valmiusharjoituksen kuntien terveydensuojeluviranomaisille. Valvira on myös itse osallistunut aktiivisesti vuonna 2025 erilaisiin harjoituksiin, kuten kansalliseen Loviisa25-ydinvoimalaonnettomuusharjoitukseen, kansainväliseen WHO-JADE-harjoitukseen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa sekä THL:n talousveden laadun vaarantumista käsitelleeseen Pintajännitys-harjoitukseen.

Valvira vastasi ympäristöterveydenhuollon keskitetyn toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä Vatin kehittämisestä terveydensuojelussa ja oli kiinteästi mukana sen ylläpidossa. Vatin raporttien kehittäminen jatkui aktiivisena. Raporteilla havaitut virheet on pääsääntöisesti saatu korjattua, raportteja on kehitetty käyttäjäystävällisemmiksi ja raporttien ohjeistusta on parannettu määrätietoisesti. Lisäksi kokonaan uusi raportti ensisijaisista tiloista ohjeineen julkaistiin kesäkuussa 2025. Vatin käyttöohjeita päivitettiin ja täydennettiin merkittävästi. Valvira osallistui myös Vatin käyttäjätukeen. Vatasta saatavan valvontatiedon hyödyntämistä toiminnan raportoinnissa ja valvonnan ohjauksessa jatkettiin yhteistyössä valvontayksiköiden, aluehallintovirastojen ja Valviran muiden asiantuntijoiden kanssa.

Vatin yhteydessä toimivan sähköisen asiointin ilmoituspalvelun Ilpan käyttöä laajennettiin koskemaan myös niin sanottuja ensisijaisia tiloja eli tiloja, joissa suuri määrä veden käyttäjiä voi altistua talousvedestä tai lämpimästä käyttövedestä aiheutuvalle terveyshaitalle. Ensisijaisia tiloja kehitettiin toiminnasta annettaviin tietoihin sekä analyysitulosten toimittamiseen liittyen.

Valvira veti työryhmää, jonka tavoitteena on tehdä ohje terveydensuojelulain mukaisten valvontakohteiden kohdekohtaiseen riskinarvointiin. Työryhmässä oli edustajia Valvirasta, aluehallintovirastoista, THL:stä sekä valvontayksiköistä. Työn päätavoitteena on suunnata valvontaa riskiperusteisesti ja lisätä täten valvonnan vaikuttavuutta sekä valvontayksiköiden tapauskohtaista harkintaa. Työryhmä määritteli periaatteet ja suuntaa antavan sisällön ohjeelle, joiden perusteella ohje laaditaan. Ohje tullaan julkaisemaan Lupa- ja valvontaviraston ohjeena vuoden 2026 aikana.

Terveyshaittojen ennaltaehkäisyn vaikuttavuuden parantamiseksi Valvira järjesti ohjaustilaisuuden ”Onnistu ja vaikuta terveydensuojelun lausunnoissa” kuntien terveydensuojeluviranomaisille. Valvira vei käytäntöön kauneushoitolan ja muun vastaavan tilan sekä ihoa rikkovan toiminnan hygienian sekä omavalvonnan vaatimuksista vuonna 2024 julkaisemaansa ohjetta järjestämällä webinaarin aiheesta ja päivittämällä ohjetta koskevat sisällöt Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) ylläpitämälle kauneushoitoalan verkko-oppimisalustalle.

Terveydensuojelu tukeutuu ympäristön terveellisyyden arvioinnissaan keskeisesti laboratoriotutkimuksiin. Terveydensuojelulain mukaista valvontaa koskevat talousveden, uimaveden, uima-allasveden ja asumisterveyden tutkimukset on suoritettava hyväksytyssä laboratoriossa. Valvira antoi hyväksyntöihin liittyviä lausuntoja kymmenen kappaletta vuonna 2025. Valvira tekee vuosittain laboratoriotointa koskevaa yhteistyötä muun muassa FINASin (Finnish Accreditation Service), Ruokaviraston ja THL:n kanssa ja järjestää esimerkiksi yhteistyössä Ruokaviraston ja FINASin kanssa ajankohtaisasioita käsittelevät laboratoriopäivät. Lisäksi Valvira edisti laboratoriotointa koskevaa terveydensuojelulain uudistustyötä sosiaali- ja terveysministeriön suuntaan ja oli mukana ProfTest Syken -vertailumittaustoiminnan ohjausryhmässä.

Hyväksytyt laboratoriot siirtävät terveydensuojelulain valvonnan mukaiset talousvesi- ja uimavesinäytteiden tulokset Vati-tietojärjestelmään analyysitietojen siirtopalvelun rajapinnan kautta. Vuoden aikana tehtiin ja otettiin käyttöön kokonaan uusi rajapinta (niin sanottu Analyysi-API) laboratoriotulosten siirtoon laboratorioden tietojärjestelmistä analyysitietoja käyttäviin järjestelmiin, kuten Vati-tietojärjestelmään. Valvira vastasi uuden rajapinnan käyttöönoton ohjeistamisesta, tiedottamisesta ja neuvonnasta. Uudistuksen tavoitteena oli ottaa käyttöön uudempaa tekniikkaa, tehostaa viranomaisten tietojen hyödyntämistä sekä parantaa tiedon validointia.

5.8 Valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta (Tukija)

Valtakunnallisen lääketieteellisen tutkimuseettisen toimikunnan (Tukija) vuoden 2025 toiminnan painopisteenä oli edellisten vuosien tapaan lääketutkimusten arviointimenettelyn vakiinnuttaminen. EU:n lääketutkimusasetuksen (536/2014) soveltamiseen liittyvä siirtymäaika päättyi tammikuun lopussa 2025. Siitä lähtien kaikki kliiniset lääketutkimukset on käsitelty ainoastaan EU-portaalissa (Clinical Trials Information System, CTIS).

Toimikunta kokoontui vuoden aikana eri kokoonpanoissa yhteensä 50 kertaa, eli kokousten määrä pysyi samana kuin edellisenä vuonna. Niiden lisäksi toimikunta järjesti useita oman toiminnan kehittämiseen liittyviä etiikkatyöpajoja ja webinaareja. Jokavuotinen sisäinen seminaari järjestettiin tällä kertaa marraskuussa toimikauden päätösseminaarina. Tukijan sihteeristö oli vuoden aikana luennoimassa erilaisissa lääketutkimuksiin liittyvissä seminaareissa ja koulutustilaisuuksissa.

Yhteistyö Fimean kanssa jatkui tiiviinä. Viikoittaisten kokousten lisäksi kehitettiin yhteistyössä hakemusten käsittelyprosesseja sekä yhdistelmätutkimusten arviointikriteereitä. Toimikunta järjesti Fimean kanssa kolme keskustelutilaisuutta (webinaaria) tutkimusten toimeksiantajille ja tutkijoille. Niiden lisäksi Tukija ja Fimea aloittivat syksyllä neuvottelut niin sanotun kansallisen Fast track -menettelyn käyttöönotosta. Tavoitteena on sopia hakemuksen nopeutetusta arvioinnista, kun kyseessä on vain Suomea koskeva lääketutkimus.

Tukija on jatkanut viranomaisyhteistyötä myös alueellisten lääketieteellisten tutkimuseettisten toimikuntien kanssa. Yhteisiä kokouksia ja seminaareja järjestettiin vuoden aikana kuusi kertaa.

EU-komission yhteydessä toimiva eettisten toimikuntien yhteistyöverkosto MedEthicsEU kokoontui vuoden aikana yhteensä kymmenen kertaa. Tapaamisista kaksi järjestettiin Brysselissä. Tukijan pääsihteeri veti alatyöryhmää, joka valmisti ehdotuksen tutkittavien rekrytoimista koskevan selvityksen edellytyksistä ja kaavasta. Sihteeristö osallistui aktiivisesti myös muuhun EU-komission ja Euroopan lääkeviraston (EMA) järjestämään viranomaisyhteistyöhön. Tukijan pääsihteeri toimi Suomen edustajana eurooppalaisten tutkimuseettisten toimikuntien verkostossa (EUREC) vuoden loppuun saakka. EURECin klinisten tutkimusten työryhmä valmisti vuoden aikana kannanoton erityisryhmien mukaan ottamisesta lääketieteelliseen tutkimukseen. Myös pohjoismaista tutkimuseettisten toimikuntien yhteistyötä edistettiin vuoden aikana, kun toimikunnan sihteeristön edustajat osallistuivat kahteen Ruotsin järjestämään kokoukseen.

Vuoden 2025 aikana Tukijan pääsihteeri osallistui uuden Lupa- ja valvontaviraston valmisteluun sosiaali- ja terveystieteiden ryhmän jäsenenä.

Tukijan käsittelemät hakemukset

Tukija antoi vuoden aikana yhteensä 211 osan I (koordinoitua yhteisarviointia koskeva osuus, esimerkiksi tutkimuksen tieteelliset perusteet ja tutkimusvalmiste) ja osan II (tutkimuksen kansallinen osuus, eli esimerkiksi tutkittavalle annettavat kirjalliset materiaalit, tutkijat ja tutkimuspaikat Suomessa) lausuntoa tai päätelmää kaikkiaan 106 uudesta klinisestä lääketutkimuksesta. Kielteisiä lausuntoja annettiin ainoastaan yksi.

Kun osien I ja II muutoshakemukset lasketaan yhteen, toimikunta käsittelee yhteensä 678 tutkimussuunnitelman muutosta.

Toimikunta teki yhteensä 241 selvityspyyntöä kaikista edellä mainituista hakemuksista.

Uusien lääketutkimusten määrä pysyi samalla tasolla kahteen edelliseen vuoteen verrattuna, mutta muutoshakemusten määrä lisääntyi melkein 50 %:lla.

Tammikuussa käsiteltiin viimeiset 22 transitiohakemusta eli EU:n lääketutkimusdirektiivin perusteella arvioitujen niin sanottujen vanhojen tutkimusten siirtoilmoitusta. Toimikunta käsitteli vuoden aikana vain yhden biopankkia koskevan muutoshakemuksen. Tukija sai muita lausunto- tai selvityspyyntöjä yhteensä kuusi.

Tukijan yhteydessä toimivan lääketieteellisen tutkimuksen eettisen ennakkoarvioinnin muutoksenhakujaoston tehtävänä on käsitellä alueellisen lääketieteellisen tutkimuseettisen toimikunnan lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain mukaisista lausunnoista tehdyt oikaisuvaatimukset. Muutoksenhakujaosto ei saanut yhtään uutta oikaisuvaatimusta käsiteltäväkseen. Sen sijaan hallinto-oikeus päätti hylätä tutkijan tekemän valituksen yhdestä muutoksenhakujaoston aiemmin käsittelemästä oikaisuvaatimuksesta, joka koski eettisen toimikunnan toimivaltaa ulkomailla toteutettavaksi suunnitellusta tutkimuksesta. Hakija ei saanut jatkokäsittelylupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta, joten muutoksenhakujaoston päätös jäi lainvoimaiseksi.

5.9 Adoptiolautakunta

Valviran yhteydessä toimiva adoptiolautakunta on itsenäinen kansallinen asiantuntija-, lupa- ja valvontaviranomainen adoptioasioissa sekä Haagin kansainvälisen adoptiosopimuksen mukainen Suomen adoptiokeskusviranomainen. Valtioneuvosto asetti lautakunnan nykyiselle toimikaudelle ajalle 1.7.2022–30.6.2027. Sen tehtävänä on seurata muun muassa adoptioasioiden kansallista ja kansainvälistä kehitystä ja tarvittaessa tehdä adoptioasioihin liittyviä aloitteita sosiaali- ja terveysministeriölle.

Adoptiolautakunta myöntää, pidentää ja peruuttaa lupajaostossa adoptionhakijoille luvat kotimaiseen ja kansainväliseen adoptioon. Lisäksi kansainvälisten asioiden jaosto myöntää toimilupia kansainvälisen adoptiopalvelun antajille ja valvoo niitä (Interpedia ry, Pelastakaa Lapset ry ja Helsingin kaupungin adoptiopalvelu). Vuoden 2025 lopussa yhteistyötoimilupia prosessien loppuun saattamiseksi oli kolmeentoista yhteistyökontaktiin kahdeksassa maassa: Bulgaria, Etelä-Afrikka, Intia, Kolumbia, Thaimaa, Filippiinit, Tsekki ja Taiwan.

Helsingin kaupunki vastaanotti viimeisen sen kautta Suomeen saapuvan lapsen ja jatkaa seurantaraporttien toimittamista sekä jälkipalvelun tarjoamista. Palvelunantaja Pelastakaa Lapset ry lopetti uusien adoptionhakijoiden vastaanottamisen kansainväliseen adoptiopalveluun 1.1.2025 alkaen ja hoitaa loppuun keskeneräiset prosessit. Kaikki palvelunantajat jatkoivat jälkipalvelun tarjoamista.

Palvelunantajien lakisääteisiin tehtäviin kuuluu adoption vahvistamisen jälkeen jälkipalvelun tehtäviä. Vuonna 2025 Valvira jakoi valtion budjetista myönnettyä rahoitusta yhteensä 94 500 euroa, jolla Suomeen adoptoiduille annetaan lakisääteistä ohjausta ja tukea adoptoidun taustaan liittyvän tiedon saamisessa sekä niin sanottujen juurimatkojen suunnitteluun. Määräraha on vuodelle 2018 asetetulla tasolla, ja palvelunantajat ovat toivoneet useiden vuosien ajan määrärahan nostoa.

Kokoukset

Adoptiolautakunnassa kokoontuvat säännöllisesti täysistunto, kansainvälisten asioiden jaosto sekä adoptiolupajaosto suppeassa ja laajassa kokoonpanossa. Täysistunto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Kansainvälisten asioiden jaosto kokoontui yhdeksän kertaa. Lupajaosto kokoontui 20 kertaa, joista 11 laajassa kokoonpanossa ja yhdeksän kertaa suppeassa kokoonpanossa. Vireille tulleiden asioiden lukumäärä sekä tehtyjen päätösten lukumäärät nousivat hieman edellisvuodesta. Uusia kotimaan adoptiolupahakemuksia tuli vireille 29, mikä oli 12 hakemusta enemmän kuin vuonna 2024. Kotimaan lupien pidennyksiä haettiin hieman vähemmän kuin vuonna 2024. Kansainvälisiä adoptiolupahakemuksia tuli vireille 45, mikä oli neljä hakemusta enemmän kuin vuonna 2024. Kansainväliseen adoptioon myönnettyjen lupien pidennyksiä haettiin tuntuvasti vähemmän (19 hakemusta vähemmän) kuin vuonna 2024. Adoptioprosessien keskeytyminen hakijoiden omasta ilmoituksesta on yleistynyt, mikä on lisännyt adoptiolautakunnan päätöksiä koskien luvan peruuttamista. Lupahallinnossa käsittelyajat pitenivät johtuen lautakunnan lisääntyneestä muusta työstä.

Adoptiolautakunnan täysistunto keskusteli THL:n kouluterveyskyselyn tuloksista ja tuloksiin liittyvästä tiedotuksesta, adoptiotoimijoiden Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAn avustusleikkauksista, kansainvälisistä sijaissyntytysjärjestelyistä ilmiönä sekä Ruotsissa valmistuneen kansallisen adoptioselvityksen tuloksista.

Kansainvälinen toiminta

Vuonna 2025 Suomeen saapui 30 lasta palvelunantajien kautta. Määrä on 19 lasta vähemmän kuin vuonna 2024. Lukumäärään on vaikuttanut kansainvälisen adoption tarpeen väheneminen sekä adoptioprosessien hidastuminen joissakin lähtömaissa.

Ohjaustyö maahanmuuttajataustaisten perheiden adoptiotiedusteluihin liittyen lisääntyi edelleen, ja tiedustelut koskivat yhä useampia lähtömaita. Adoptiolautakunta otti vastaan Filippiinien adoptiokeskusviranomaisten edustajat, joiden kanssa käsiteltiin keskusviranomaisyhteistyöstä sukulaisadoptioissa palvelunantajan Pelastakaa Lapset lopetettua uusien hakemusten toimittamisen kohdemaahan. Molemmissa edellisissä tapauksissa muutos merkitsi adoptiolautakunnalle lisääntyvää ohjaustyötä.

Pohjoismaiset adoptiokeskusviranomaiset kokoontuivat vuosittaiseen kaksipäiväiseen kokoukseen Helsingissä. Adoptiolautakunta toimi koollekutsujana ja puheenjohtajanaan. Lautakunnan puheenjohtaja edusti Suomea Haagin adoptiosopimuksen jäsenvaltioiden maksuasioden ohjeistuksia päivittävässä työryhmässä.

Muu toiminta

Adoptiolautakunta järjesti adoptioviranomaisille ja lautakunnan jäsenille suunnatun koulutuspäivän, jonka teemana oli adoptoidun lapsen traumataustan merkitys ja huomioiminen adoptiotyössä. Lautakunta valmistautui siirtymään Lupa- ja valvontaviraston yhteyteen 2026 alkaen. Lautakunta tiedotti lokakuussa lupahallinnon ruuhkautumisesta, joka johtui virastouudistuksen valmistelutyöstä sekä käytettävissä olevien resurssien rajallisuudesta kokonaistyömäärään nähden.

Adoptiolupapäätökset

Taulukko 17

Adoptiolupapäätökset	2023	2024	2025
Päätökset adoptioluvan hakijoille	160	118	121
Päätökset olosuhdemuutosilmoitusten perusteella	22	19	20
Yhteensä	182	137	141

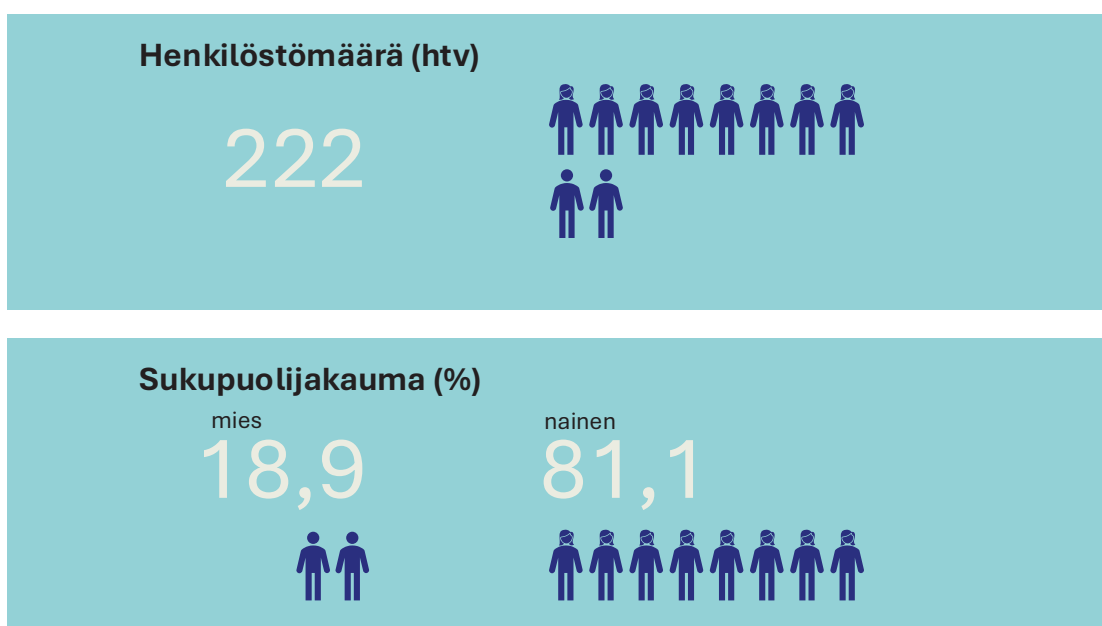
Palvelunantaja. Saapuneet lapset

Taulukko 18

Palvelunantaja. Saapuneet lapset	2023	2024	2025
Interpedia	44	42	18
Pelastakaa Lapset ry	10	9	11
Helsingin kaupungin adoptiopalvelu	0	0	1
Yhteensä	54	51	30

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Valviran henkilötyövuosien (htv) määrä vuonna 2025 oli 222. Vakinaisen henkilöstön määrä nousi 187:ään, kun luku vuonna 2024 oli 182. Henkilötyövuosien kasvu johtui virastolle myönnetystä uusista lisäresursseista, joilla vahvistettiin ydinprosessien mukaista osaamista sekä uusia virastolle osoitettuja tehtäviä. Lisäksi virastossa oli käynnissä useita kehittämishankkeita, joihin oli osoitettu määräaikaista projektihenkilöstöä.

Valviran henkilötyövuoden hinta vuonna 2025 oli 78 182 euroa, vuonna 2024 hinta oli 76 043 euroa ja 73 364 euroa vuonna 2023 (Tahti-henkilöstötietojärjestelmän raportti ajettu 23.1.2026). Korkeakouluharjoittelijoita oli vuoden 2025 aikana 23. Valviran henkilöstön keski-ikä oli 45,7 vuotta, mikä oli hieman matalampi kuin koko sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan keski-ikä (46,6 vuotta). Laskennallisen eläköitymisiän oli saavuttanut 13 henkilöä.

Valvirassa toteutettiin syksyllä 2025 Valtionhallinnossa käytössä oleva henkilöstökysely, joka oli sisällöltään ja arviointiasteikoiltaan uudistettu vuoden 2025 aikana. Uudistuksen vuoksi vuoden 2025 tulokset eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien tuloksiin. Henkilöstökyselyn kokonaistulos vuonna 2025 oli 3,19, mikä vertailuasteikon perusteella sijoittuu hyvälle tasolle. Kaikki henkilöstökyselyn teemaindeksien tulokset olivat joko hyvällä tai huipputasolla. Työyhteisö- (3,09), Organisaatio- (3,13), Vastuullisuus- (3,10) ja Muutoskyky- (3,18) teemaindeksit olivat arviointien perusteella hyvällä tasolla ja vertailuasteikon huipputasolle sijoittuvat Oma työ- (3,25), Johtaminen- (3,30) sekä Psykologinen turvallisuus- (3,30) teemaindeksit. Henkilöstön oma arvio työkyvystä oli 8,07 (asteikolla 0-10), ja työnantajaa koskeva suositteluhalukkuus, eNPS, oli 31 (+10...+49 = hyvä taso).

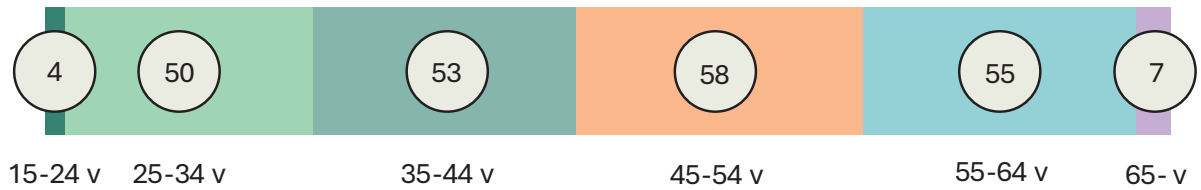
Vuoden 2025 aikana henkilöstön osaamisen kehittämisessä keskityttiin vuonna 2023 määriteltyjen strategisten osaamisten ja muiden tunnistettujen osaamistarpeiden kehittämiseen. Henkilöstölle järjestettiin erilaisia koulutuksia ja valmennuksia muun muassa haastaviin asiakastilanteisiin, psykososiaaliseen kuormitukseen ja tekoälyyn liittyen. Myös uuden Lupa- ja valvontaviraston valmisteluun liittyvät tehtävät tarjosivat mahdollisuuksia henkilöstölle kehittää osaamista ja tiivistää yhteistyötä kollegavirastojen kanssa. Vuoden aikana Valvira tiivistä entisestään yhteistyötä myös osaamisen kehittämisen alueella erityisesti aluehallintovirastojen kanssa ja järjesti virastoyhteistyössä organisaatorajat ylittävää osaamisen kehittämistä. Lisäksi valviralaisia osallistui valmentavaan mentorointiohjelmaan, jonka Valvira toteutti yhdessä KEHA-keskuksen ja aluehallintovirastojen kanssa. Henkilöstö osallistui sisäisesti järjestettyjen koulutusten lisäksi myös muihin ulkopuolisiin koulutuksiin ja seminaareihin esimerkiksi omaan ammattialueeseensa liittyen.

Sisäistä ja ulkoista liikkuvuutta tuettiin osana osaamisen kehittämistä. Sisäistä liikkuvuutta on tuettu liittämällä se osaksi rekrytointiprosessia, jossa määräaikaista tehtäviä avataan mahdollisuuksien mukaan myös henkilöstölle sisäisen ilmoittautumisen kautta. Liikkuvuutta on edistetty myös valtionhallinnon sisällä. Viraston henkilöstöstä 5,95 % työskenteli 2025 joulukuussa virkakierrossa, ja 2,8 % työskenteli viraston ulkopuolella. Lisäksi virastossa työskenteli kaksi henkilöä, jotka olivat tulleet virkakiertoon muualta.

Viraston aiemmin aloittamaa työnantajakuvan kehittämistä jatkettiin vuonna 2025. Ulkoista työnantajakuvaviestintää tehtiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa rekrytointien yhteydessä sekä julkaisemalla tietoa Valvirassa työskentelystä. Valvira myös osallistui Contact Forum -rekrytointi- ja uratapahtumaan. Myös sisäisen työnantajakuvan kehittämiseen panostettiin. Hyvää palautetta saaneiden perehdyttämistilaisuuksien ja korkeakouluharjoittelijoiden verkoston järjestämistä jatkettiin. Näillä tuettiin harjoittelusta saatua työntekijäkokemusta.

Tasavallan presidentti myönsi itsenäisyyspäivänä kuudelle erityisen ansioituneelle valviralaiselle kunniamerkit.

Ikäjakauma

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Taulukko 19

	2023	2024	2025
1. Henkilöstöresurssit			
henkilöstömäärä, vuoden lopussa	209	219	227
henkilöstömäärä, naiset	162	173	184
henkilöstömäärä, miehet	47	46	43
henkilötyövuodet	207	212	222
sukupuolijakauma %			
naiset	77,5	79,0	81,1
miehet	22,5	21,0	18,9
keski-ikä	46,0	45,7	45,7
keski-ikä, naiset	45,6	45,1	44,8
keski-ikä, miehet	47,3	47,9	49,3
henkilöstömäärät ikäluokittain			
15-24	1,0	2,0	4,0
25-34	46,0	51,0	50,0
35-44	52,0	50,0	53,0

	2023	2024	2025
45-54	48,0	53,0	58,0
55-64	58,0	58,0	55,0
65-	4,0	5,0	7,0
eläkkeelle siirtymisen keski-ikä	65,0	64,3	65,3
Henkilöstörakenne			
koulutustasoindeksi	6,5	6,5	6,6
koulutustasoindeksi, naiset	6,4	6,5	6,5
koulutustasoindeksi, miehet	6,7	6,7	6,8
vakinaiset	167,0	182,0	187,0
vakinaiset, naiset	130,0	142,0	148,0
vakinaiset, miehet	37,0	40,0	39,0
määräaikaiset (sis. työllistetyt)	42,0	37,0	40,0
määräaikaiset, naiset	32,0	31,0	36,0
määräaikaiset, miehet	10,0	6,0	4,0
kokoaikaiset	201,0	207,0	214,0
kokoaikaiset, naiset	154,0	164,0	174,0
kokoaikaiset, miehet	47,0	43,0	40,0
osa-aikaiset	8,0	12,0	13,0
osa-aikaiset, naiset	8,0	9,0	10,0
osa-aikaiset, miehet	0,0	3,0	3,0
säännöllisenä työaikana tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	82,0	82,0	82,7
kokonaistyövoimakustannukset, €/vuosi	15 272 506,2	16 249 346,6	17 354 918,3
tehdyn työajan palkat, %-osuus palkkasummasta	77,9	78,4	78,9
välilliset työvoimakustannukset, €/vuosi	5 320 250,7	5 573 918,0	5 892 830,5
ja niiden %-osuus tehdyn työajan palkoista	53,5	52,2	51,4
2. Työhyvinvointi			
Kokonaistyytyväisyysindeksi	3,78	3,75	3,19 *
lähtövaihtuvuus %	8,2	10,1	**
tulovaihtuvuus %	12,9	13,5	9,3
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen, % henkilöstöstä	0,0	0,0	0,0
sairauspoissaolot, työpäivää/htv	6,8	6,6	6,1
3. Henkilöstöinvestoinnit			
työtyytyväisyyden edistäminen, €/htv	328,8	364,1	157,1
työkunnon edistäminen, €/htv	242,2	255,3	239,8
koulutus ja kehittäminen, työpäivää/htv	1,9	1,9	1,3
koulutus ja kehittäminen, €/htv	1 147,3	837,2	563,8
työterveyshuolto, €/htv	599,0	620,8	530,7

*) Luku ei ole verrannollinen aikaisempiin vuosiin, kysely muuttunut.

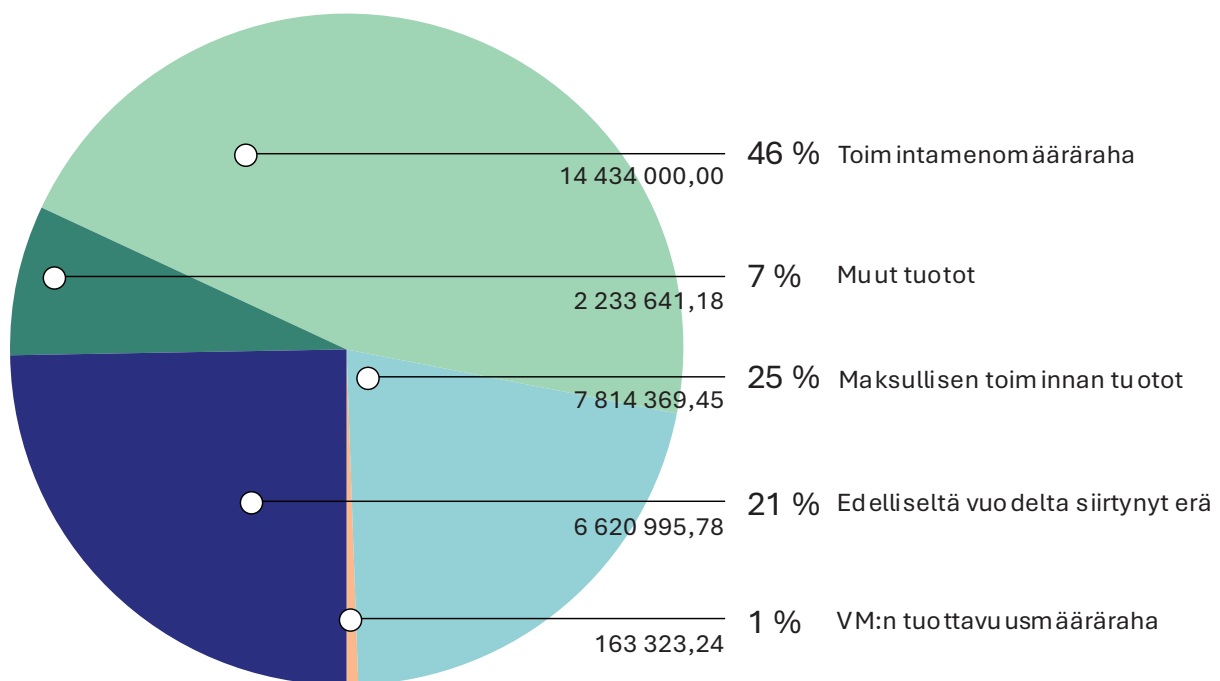
Aikaisemman kyselyn skaala 1–5, nyt 1–4.

**) Valviran henkilöstö siirtynyt uuteen Lupa- ja valvontavirastoon 1.1.2026 lukien

7 Tilinpäätösanalyysi

7.1 Rahoituksen rakenne

Valvira on osittain nettobudjetoitu virasto. Valviran toimintamenomomentille kirjataan terveyden- ja sosiaalihuollon ammattihenkilöitä koskevista laillistamis- ja nimikesuojauspäätöksistä, tupakkalain mukaisista ilmoituksista, sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain mukaisista suoritteista sekä valtakunnallisen lääketieteellisen tutkimuseettisen toimikunnan lausunnoista saatavat tulot. Viraston bruttobudjetoidut tulot kirjataan pääluokkaan 12. Niistä valtaosa on alkoholilupahallinnon ja -valvonnan tuloja sekä tupakan valvontamaksuja.

Kuvio 9. Rahoituksen rakenne 2025

7.2 Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2025 talousarviossa Valviralle myönnettiin toimintamäärärahaa yhteensä 14,434 milj. euroa, jonka lisäksi käytettävissä oli edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa 6,621 milj. euroa. Toiminnan kulut ilman investointimenoja olivat 25,758 milj. euroa. Vuodelle 2026 siirtyi 4,562 milj. euroa. Siirtyvä määräraha väheni edellisestä vuodesta 2,059 milj. euroa. Siirtyvän määrärahan käyttösunnitelmaa suurempaan määrään vaikuttivat erityisesti nettobudjetoidun maksullisen toiminnan tulojen kasvu 0,745 milj. eurolla. Henkilöstömenot kasvoivat edellisestä vuodesta 1,168 milj. euroa ja palvelujen ostot 0,806 milj. euroa. Henkilöstömenojen kasvuun vaikutti merkittävästi sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain mukaisiin tehtäviin tarvitut lisäresurssit ja palveluiden ostoihin Lupa- ja valvontaviraston aloitukseen liittyneet tietojärjestelmien muutostyöt sekä Soteri-järjestelmän ylläpidon ja pienkehityksen kustannukset. Investointimenot vähenivät 1,065 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahaa Lupa- ja valvontaviraston verkkosivustoprojektin toteuttamiseen käytettiin 163 323 euroa.

Tulomomentille 12.33.02 arvioitiin kertyvän tuloja 1,850 milj. euroa. Tuloja kertyi 1,555 milj. euroa.

Toimintamenot (momentti 33.02.05) kulurakenne vuosina 2023-2025

Taulukko 20

Toiminnan kulut (1 000 euroa)	Toteutuma 2023	Toteutuma 2024	Toteutuma 2025	Muutos 2024-2025
Henkilöstömenot	15 187	16 199	17 367	1 168
Vuokrat	738	775	764	-11
Palvelujen ostot	7 526	6 461	7 267	806
Muut menot	433	461	360	-101
Investointimenot	462	1884	819	-1065
Yhteensä	24 346	25 780	26 577	797

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Maksullisen toiminnan tuotot olivat 9,370 milj. euroa ja lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 0,573 milj. euroa. Muut toiminnan tuotot olivat 2,622 milj. euroa ja lisäystä edelliseen vuoteen oli 0,911 milj. euroa. Maksullisen toiminnan tuotoista kasvua oli eniten sote-valvontalain suoritteissa 0,707 milj. euroa. Ammattioikeustulot kasvoivat 0,286 milj. euroa ja valtakunnallisen tutkimuseettisen toimikunnan (Tukija) tulot kasvoivat 0,180 milj. euroa. Maksullisen toiminnan tileistä poistoja tehtiin vuonna 2025 0,462 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2024. Tileistä poistoista suurin osa kohdistui

tupakkalain mukaisesti ilmoitustuloihin. Muut toiminnan tuotot ovat pääosin sisäisiä yhteistoiminnan kustannusten korvauksia.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 27,020 milj. euroa ja kasvua edellisestä vuodesta oli 2,0281 milj. euroa. Eniten kasvoivat henkilöstökulut 1,182 milj. euroa.

Henkilöstömenojen kasvuun vaikutti merkittävästi sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain mukaisesti tehtäviin tarvittavat lisäresurssit. Palvelujen ostot kasvoivat 0,866 milj. euroa. Kasvuun vaikutti Soteri-rekisterin yläpidon ja pienkehityksen kustannukset sekä Lupa- ja valvontaviraston aloitukseen liittyneet tietojärjestelmien muutostyöt. Aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä vuokrat, muut kulut ja valmistus omaan käyttöön vähenivät vuoteen 2024 verrattuna.

Tilikauden kulujäämä oli -16,522 milj. euroa. Kulujäämä kasvoi 0,530 milj. euroa edellisestä vuodesta.

7.4 Tase

Taseen loppusumma oli 11,227 milj. euroa. Taseen loppusumma kasvoi vuoden 2024 tilinpäätöksestä 0,241 milj. euroa.

Taseen muiden pitkävaikutteisten menojen määrä väheni 0,174 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäinvestointeja aktivoitiin asianhallintajärjestelmä Sampoon sekä palveluntuottajarekisteri Soteriin. Käyttöomaisuuden poistoja kirjattiin yhteensä 1,083 milj. euroa.

Myyntisaamisten määrä taseessa oli 1,442 milj. euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 0,150 milj. euroa. Siirtosaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset lisääntyivät 0,265 milj. euroa.

Aluehallinnon uudistus on aiheuttanut merkittäviä muutoksia Valviran taseen sisällä. Normaalisti ostovelkoihin ja kirjanpitoyksiköiden välisiin tilityksiin kirjatut erät on kirjattu siirtovelkoihin, jonka vuoksi siirtovelat ovat lisääntyneet 1,259 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Edelleen tilitettävät erät vähenivät 0,309 milj. euroa.

8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Valviran taloussäännön mukaan sisäisen valvonnan menettelyt kytkeytyvät viraston toimintaprosesseihin, ja viraston työntekijät toteuttavat niitä jatkuvasti omissa tehtävissään. Virastossa on sisäisen valvonnan toteuttamiseksi toiminnan ja talouden hallinta- ja raportointimenetelmät täsmäytys-, kontrolli- ja varmennustoimenpiteineen. Ylijohtajan suorittama valvonta perustuu taloussäännön mukaisesti ensisijaisesti johtoryhmätyöskentelyyn ja tulosarviointiin. Ylijohtaja on erikseen seurannut eräitä viraston keskeisiä toimintoja ja rekistereiden kehittämistä. Lisäksi johtajat ja esihenkilöt valvovat vastuullaan olevaa toimintaa.

Valviran riskienhallinnan toimintaohjeen mukaisesti riskit ja niiden hallintatoimenpiteet arvioidaan vuosittain viraston vuosikellon mukaisesti. Vuoden 2025 riskikartoitus toteutettiin loppuvuodesta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan arviointi toteutettiin viraston ylijohtajalle ja johtajille suunnatulla kyselyllä hyödyntäen valtiovarain controller -toiminnon arviointikehikkoa. Arvioinnin perusteella sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimivat virastossa melko hyvin (pisteluku 3,0/4). Koko arvioinnin keskiarvo nousi hieman edellisestä vuodesta (2024: 2,8/4). Kaikissa tuloksissa oli pientä nousua. Eniten nousivat riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta sekä kontrollit. Toiminnan seurannan (poikkeamaseuranta, sisäiset ja ulkoiset arvioinnit) arvio nousi myös, mutta kokonaisarvio on hieman alempi kuin muissa kohdissa. Lisäksi voidaan todeta, että arvioinnin perusteella riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan prosessit ovat toimivia ja vakiintuneita.

9 Arviointien tulokset

Valvirassa ei toteutettu ulkoisia arviointeja vuonna 2025.

10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Valvirassa ei havaittu väärinkäytöksiä vuoden 2025 aikana.

Talousarvion toteutumalaskelma

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2025	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11.	VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	1 044,72	871	870,61	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	1 044,72	871	870,61	0,00	100
12.	SEKALAISET TULOT	1 921 540,94	1 956 448	1 956 448,08	0,00	100
12.33.02.	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot	1 728 009,22	1 555 319	1 555 319,47	0,00	100
12.33.99.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	-	3	2,57	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	-	12 997	12 997,32	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	193 531,72	388 129	388 128,72	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		1 922 585,66	1 957 319	1 957 318,69	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Määrärahajaji	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2025 määrärahojen		Tilinpäätös 2025	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2025	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2025	Käyttö vuonna 2025 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.	VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	-	391 943,50	-	-	-	-	-	176 320,56	176 320,56	163 323,24	-
28.01.21.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	Siirtomääräraha 2 v.	391 000,00	-	-	-	-	-	176 320,56	176 320,56	163 323,24	-
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	943,50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-	17 382 828,77	15 963 508	11 401 162,01	4 562 346,06	15 963 508,07	0,00	6 620 995,78	21 054 995,78	16 492 649,72	4 562 346,06
33.01.29.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	1 596 828,77	1 529 508	1 529 508,07	-	1 529 508,07	0,00	-	-	-	-
33.02.05.	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	15 786 000,00	14 434 000	9 871 653,94	4 562 346,06	14 434 000,00	0,00	6 620 995,78	21 054 995,78	16 492 649,72	4 562 346,06
Määrärahatilit yhteensä		-	17 774 772,27	15 963 508	11 401 162,01	4 562 346,06	15 963 508,07	0,00	6 797 316,34	21 231 316,34	16 655 972,96	4 562 346,06

Sosiaali- ja terveysalan Lupa- ja valvontaviraston talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole valtuuksia.

Tuotto- ja kululaskelma

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tuotto- ja kululaskelma			
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tuotto- ja kululaskelma	1.1.2025–31.12.2025	1.1.2024–31.12.2024	Muutos-%
TOIMINNAN TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot	9 369 688,92	8 797 164,56	6,5 %
Muut toiminnan tuotot	2 621 769,90	1 710 552,88	53,3 %
TOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	11 991 458,82	10 507 717,44	14,1 %
TOIMINNAN KULUT			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	33 078,11	34 149,79	-3,1 %
Henkilöstökulut	17 557 999,92	16 375 958,57	7,2 %
Vuokrat	764 234,89	775 585,20	-1,5 %
Palvelujen ostot	7 345 735,87	6 479 324,38	13,4 %
Muut kulut	325 469,45	426 963,60	-23,8 %
Valmistus omaan käyttöön (-)	-89 245,48	-214 170,22	-58,3 %
Poistot	1 082 603,89	1 061 255,84	2,0 %
TOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ	-27 019 876,65	-24 939 067,16	8,3 %
JÄÄMÄ I	-15 028 417,83	-14 431 349,72	4,1 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
Rahoitustuotot	36 219,63	36 070,35	0,4 %
Rahoituskulut	-956,10	-56,08	1604,9 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	35 263,53	36 014,27	-2,1 %
JÄÄMÄ II	-14 993 154,30	-14 395 335,45	4,2 %
JÄÄMÄ III	-14 993 154,30	-14 395 335,45	4,2 %
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA			
Perityt arvonlisäverot	870,61	1 044,72	-16,7 %
Suoritetut arvonlisäverot	-1 529 508,07	-1 597 772,27	-4,3 %
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA YHTEENSÄ	-1 528 637,46	-1 596 727,55	-4,3 %
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-16 521 791,76	-15 992 063,00	3,3 %

Tase

Sosiaali- ja terveystalouden lupa- ja valvontaviraston tase			
Sosiaali- ja terveystalouden lupa- ja valvontaviraston tase	31.12.2025	31.12.2024	Muutos-%
VASTAAVAA			
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Muut pitkävaikutteiset menot	9 508 310,26	9 682 398,90	-1,8 %
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	9 508 310,26	9 682 398,90	-1,8 %
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset YHTEENSÄ	9 508 310,26	9 682 398,90	-1,8 %
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS			
LYHYTAIKAISET SAAMISET			
Myyntisaamiset	1 442 130,54	1 292 511,48	11,6 %
Siirtosaamiset	34 354,92	8 799,31	290,4 %
Muut lyhytaikaiset saamiset	241 280,81	2 191,70	10908,8 %
LYHYTAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ	1 717 766,27	1 303 502,49	31,8 %
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT			
Maksuliiketililit	587,77	-111,07	-629,2 %
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT YHTEENSÄ	587,77	-111,07	-629,2 %
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ	1 718 354,04	1 303 391,42	31,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 226 664,30	10 985 790,32	2,2 %

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tase

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tase	31.12.2025	31.12.2024	Muutos-%
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Edellisten tilikausien pääoman muutos	6 396 022,98	4 131 289,92	54,8 %
Pääoman siirrot	17 253 369,70	18 256 796,06	-5,5 %
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-16 521 791,76	-15 992 063,00	3,3 %
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 127 600,92	6 396 022,98	11,4 %
VIERAS PÄÄOMA			
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA			
Ostovelat	0,00	1 092 795,19	-100,0 %
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	0,00	344 251,56	-100,0 %
Edelleen tilitettävät erät	1 800,50	311 109,75	-99,4 %
Siirtovelat	4 095 451,72	2 836 671,70	44,4 %
Muut lyhytaikaiset velat	1 811,16	4 939,14	-63,3 %
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 099 063,38	4 589 767,34	-10,7 %
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 099 063,38	4 589 767,34	-10,7 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>11 226 664,30</u>	<u>10 985 790,32</u>	<u>2,2 %</u>

Liitetiedot

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen;

Budjetointiin ei ole tehty muutoksia edellisiin vuosiin verrattuna

2) valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi;

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole ulkomaanrahan määräisiä saamisia, velkoja eikä muita sitoumuksia

3) tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen;

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja jaksotusperiaatteita ja -menetelmiä kuin aikaisempina vuosina

4) aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä;

Ei ilmoitettavaa

5) selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa;

Vertailuvuoden tietoja on muutettu vastaamaan raportointivuotta.

Tuotto- ja kululaskelmalla aiemmin omalla rivillään esitetyt vuokrat ja käyttökorvaukset sisältyvät vuonna 2025 riville maksullisen toiminnan tuotot. Satunnaisten tuottojen ja kulujen rivit on poistettu. Vuokrat ja käyttökorvaukset siirretään kohtaan maksullisen toiminnan tuotot. Summa: 900 euroa. 60-alkuisten (satunnaisten tuottojen) saldot siirretään riville Muut toiminnan tuotot. Summa, joka siirretty kohtaan Muut toiminnan tuotot 450,81 euroa. 61-alkuisten (satunnaisten kulujen) saldot siirretään riville Muut kulut. Jos kyseessä on edellisiin tilikausiin kohdistuva tase-erään liittyvä korjaus, tulee ko. erä siirtää taseen riville Edellisten tilikausien pääoman muutos. Summa, joka siirretty

kohtaan Muut kulut 30 000,00 euroa. Summa, joka siirretty taseen oman pääoman erään Edellisten tilikausien pääoman muutos 1 439 075,26 euroa.

Taseen esitettävien rivien määrää on vähennetty. Aiemmin erillisinä riveinä Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat -ryhmässä esitetyt tulotilit ja menotilit on yhdistetty yhdeksi riviksi.

Kirjanpitoyksikön tulotilit -summa siirretään uudelle taseen riville Maksuliiketililtä. Siirretty summa 240,00 euroa.

Kirjanpitoyksikön menotilit -summa siirretään uudelle taseen riville Maksuliiketililtä. Siirretty summa -351,07 euroa.

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin kirjatut erät kirjattu joko muihin toiminnan tuottoihin tai muihin kuluihin tai taseen edellisten tilikausien pääoman muutos -riville sisältyvälle tilille. Taseen Edellisten tilikausien pääoman muutos riville siirretään satunnaisista eristä se osuus, joka liittyy edellisten tilikausien aktivointien korjauksiin. Siirretty summa -1 439 075,26 euroa.

Aluehallinnon uudistus on aiheuttanut merkittäviä muutoksia Valviran taseessa. Uudistuksen takia muun muassa ostoreskontra maksettiin tyhjäksi.

6) selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa;

Valviran toiminta on päättynyt 31.12.2025 ja kaikki Valviran tehtävät siirtyivät Lupa- ja valvontavirastoon 1.1.2026

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tilinpäätös: nettoutetut tulot ja menot											
Momentin numero ja nimi	Brutto/Netto	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2025 määrärahojen		Tilinpäätös 2025	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2025	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2025	Käyttö vuonna 2025 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.02.05. Sosiaali- ja terveysalan Lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	24 408 246,85	19 688 000	19 955 881,63	-	24 518 227,69	-	-	-	26 576 877,41	-
	Bruttotulot	8 622 246,85	5 254 000	10 084 227,69	-	10 084 227,69	-	-	-	10 084 227,69	-
	Nettomenot	15 786 000,00	14 434 000	9 871 653,94	4 562 346,06	14 434 000,00	0,00	6 620 995,78	21 054 995,78	16 492 649,72	4 562 346,06

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 3.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tilinpäätös: peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		12 997,32
Vuosi 2024		12 997,32
28.01.21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	12 997,32	
Pääluokat yhteensä		12 997,32
Vuosi 2024		12 997,32

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Sosiaali- ja terveystalouden lupa- ja valvontaviraston tilinpäätöksen liite 5: henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely	2025	2024	Muutos-%
Henkilöstökulut	14 687 877,18	13 821 645,51	6,27 %
Palkat ja palkkiot	14 613 006,34	13 681 137,71	6,81 %
Tulosperusteiset erät	0,00	5 429,00	-100,00 %
Lomapalkkavelan muutos	74 870,84	135 078,80	-44,57 %
Henkilösivukulut	2 870 122,74	2 554 313,06	12,36 %
Eläkekulut	2 525 413,92	2 341 039,16	7,88 %
Muut henkilösivukulut	344 708,82	213 273,90	61,63 %
Yhteensä	17 557 999,92	16 375 958,57	7,22 %
Johdon palkat ja palkkiot	542 700,11	498 837,00	8,79 %
joista tulosperusteiset erät	0,00	5 429,00	-100,00 %
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	18 082,94	720,00	2411,52 %
Johto	8 543,38	480,00	1679,87 %
Muu henkilöstö	9 539,56	240,00	3874,82 %

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tilinpäätös: suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % ¹⁾	Jäännösarvo € tai %
114 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	7 - 10	10 - 14,3 %	0 %

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteista menojen poistot

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tilinpäätös: kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Aineettomat hyödykkeet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	10 826 038,88	10 826 038,88
Lisäykset	908 515,25	908 515,25
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2025	11 734 554,13	11 734 554,13
Kertyneet poistot 1.1.2025	-1 143 639,98	-1 143 639,98
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-1 082 603,89	-1 082 603,89
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2025	-2 226 243,87	-2 226 243,87
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	9 508 310,26	9 508 310,26

Liite 8: Rahoitustuotot ja –kulut

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 8.

Liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 9.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 10.

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 11.

Liite 12: Valtiontakaukset ja –takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole voimassa olevia takauksia.

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole voimassa olevia takuita.

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole ilmoitettavia tietoja.

Muut monivuotiset vastuut						
Taseen ulkopuoliset sopimukset ja sitoumukset, joiden arvo tilinpäätöshetkestä eteenpäin laskettuna on vähintään 500 000 euroa.						
Euroa	Talousarvio- menot 2025	Määrärahatarve 2026	Määrärahatarve 2027	Määrärahatarve 2028	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Vuokra- ja leasingvastuut	799 479,36	542 777,60	0,00	0,00	0,00	542 777,60
Tavanomaiset vastuut yhteensä, menomomentteja koskevien yleisten määräysten kohta	799 479,36	542 777,60	0,00	0,00	0,00	542 777,60
Toimintamenomäärärahat						
joista vastuuta valtion liikelaitoksille tai talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille	799 479,36	542 777,60	0,00	0,00	0,00	542 777,60
Sopimukset ja sitoumukset yhteensä	799 479,36	542 777,60	0,00	0,00	0,00	542 777,60
<i>joista vastuuta valtion liikelaitoksille tai talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille yhteensä</i>	<i>799 479,36</i>	<i>542 777,60</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>542 777,60</i>

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 13.

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 14.

Liite 15: Velan muutokset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 15.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 16.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 17.

Liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ei ole esitettävää liitteelle 18.

Allekirjoitukset

Tiinpäätös on hyväksytty Lupa- ja valvontavirastossa.

Tampere 26. helmikuuta 2026.

Pääjohtaja Marko Pukkinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Tilintarkastajan merkintä

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran tilintarkastuksesta vastaa Valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

